

ЛЕГАТ ВАЈАРА НИКОЛЕ КОКЕ ЈАНКОВИЋА

Поклон **за вечност** родном граду

ПРЕДИЗБОРНА „ЗАКЛИЊАЊА”
У ДЕПАРТИЗАЦИЈУ
Партијску државу не
„руши” једна кампања

СТРАНА 10

НОВИ ПРОПИСИ О
ЗАРАДАМА
И ДОПРИНОСИМА
До плате - још теже

СТРАНА 13

ШТА СЕ НУДИ СТРАНИМ
РАДНИЦИМА У КРАГУЈЕВЦУ
Кафа, вино, пица,
интернет и фудбал

СТРАНА 16

НОВИ РОМАН ЈЕЛЕНЕ
ПЕТРОВИЋ
Мушка игра виђена
женским очима

СТРАНА 24

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Закон о Новаку

Пише Драган Рајичић

Неко паметан са власти приметио је да Новак Ђоковић баш лепо зарађује и да се тај нешто више пита бар половину његових прихода убирала би наша цењена држава. То што је Новак и у материјалном смислу нашој сиротињи дао више него сви актуелни властодршци и опозиционари заједно оставио бих по страни. Властодршци и опозиционари не могу да се у том смислу разбацују парама које ионако нису њихове него наше јер су им исте неопходне за ово предизборно време када постере са њиховим умиљатим ликовима треба окачити на билборде или их позалепљивати по зидовима, мостовима, дрвећу, асвалту и контејнерима. Да не причамо о новцима који су им неопходни, чак и више од гласова рођених бирача, за постизборну трговину.

Трагом наречене опаске, ја сам дошао на следећи идеју: А што да се питање пословања Новака Ђоковића не уреди једним посебним законом, који би, осећам то, у нашем часном скупштинском дому био донет једногласно? Паре једнако воле сви, а како ће будући народни посланици имати мандат у својим рукама, могућности претрчавања из опозиције на власт су више него одличне. Стављање Новака под контролу зато је интерес свих њих, а кад они законски предлог који ћу сада изнети правно уобличи, он ће, нормално, прерасти и у наш национални интерес. Доношење оваквог закона имало би морално упориште у чињеници да је и држава за Новака много учинила. Прво, допустила му је да се роди као Србин, што је изузетна привилегија на коју само ми Срби и имамо право. Друго, није му никада бранила да трчи колико хоће и да по оној лоптици удара без икаквих ограничења. Најпосле, није му се мешала ни у то са ким ће да игра и кога ће да побеђује.

Дакле овако: По Закону о Новаку, Новак би убудуће, док не уђемо у ЕУ, све турнире играо под заставом владајуће партије или коалиције и био би обавезан да све приходе ван својих материјалних трошкова добровољно уплаћује на одговарајући рачун. Довољно је већ зарадио и сад му ваља помоћи наше напаћене властодршце, ма ко они били, да испуне бар неко од оних обећања које нам управо дају. Рецимо, ако опет освоји Вимблдон, сав приход има уплатити у корист оног предузећа које тада буде морало у стечај због пљачкашке приватизације и слично. А нешто освоји, наши напаћени властодршци му испоставе фактуру за оно што им је управо пропало!

Даље, по Закону о Новаку, наши мученици са власти би испословали преко својих лобија у свету тениса да се покрене још много великих турнира на којима би због одбране нашег националног интереса Новак био обавезан да побеђује бар једном годишње. Идеално би свакако било да Новак за њих, тј. за наше националне интересе, игра сваког дана. То би потпуно ревитализовало читаву нашу привреду, можда би чак са овим сјајним економским програмом који нам управо презентују успели да покрену и неку производњу. То, међутим, није сасвим реално - не зато што би се Новак заморио него што би се актуелни или будући коалициони партнери већ после недељу дана посвађали око тога на шта да толике паре стварно потроше.

Најзад, Закон би имао и патриотску компоненту јер би Новака обавезивао да нам паре, као и до сада, доноси искључиво из иностранства. Оне су и нашим властодршцима и опозиционарима најслађе. Ко не верује нека погледа шта држе по цеповима.

Ако неко има бољу идеју како да испливамо из ове кречане, нека се слободно јави јер ова моја, руку на срце, има једну велику слабост. Шта ако се Новак, далеко било, теже повреди? Онда бисмо морали да се ослонимо искључиво на наше напаћене властодршце. Далеко било опет!

АНКЕТА ДРЖИТЕ ЛИ ПРОЛЕЋНУ ДИЈЕТУ?

М. Ивићковић

Миле Десница,
колпортер:
- Једем све што ми падне под руку.

Наталија Николић,
дипломирани економиста:
- Можда да, можда не?

Марија Панић,
студент филологије:
- Поштујем здраву исхрану, али мени дијета није потребна.

Марија Радовић,
књиговођа:
- Не, склона сам доброј храни.

Ана Јевђевић,
хемијски техничар:
- Да, јер имам дијабетис.

Звонко Николић,
пензионер:
- Ја не једем само кад спавам.

Милица Шекуларац,
дипломирани економиста:
- Зимус сам била дисциплинована и одржала сам линију.

Марија Мићовић,
професор енглеског:
- Имам малу бебу, па немам времена за себе и своју линију.

Весна Митровић,
професор математике:
- На мени се вида да пропадох од дијета.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путнића 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Бршно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

Prozori i vrata
u dekorima
drveta uz
10 godina
garancije

gratis
staklo za
4 godišnja
doba

www.suncemarinkovic.com

+381 34 330 870

ВЕЛИКИ ШУМАДИЈСКИ РАТАРИ ПОДРЖАВАЈУ ПРОТЕСТ

Придружиће се Војвођанима

Пише Милош Пантић

Када је колона од сто трактора са представницима војвођанских паора, уз ангажовање министра полиције, дошла до Владе Србије како би предали своје захтеве против нових мера за субвенционисање ратарске производње, било је уочљиво одсуство сељака из других делова Србије, па и Шумадије. Стекао се утисак да прелазак на субвенционисање ратарских култура по произведеној количини, уместо по засејаној површини од 14.000 динара по хектару, како је било прошле године, смета само војвођанским произвођачима и то оним највећим, са више стотина хектара земље, док малим ратарима са просечно три хектара, каквих је највише у осталим деловима Србије, више одговарају нове мере.

Овај утисак је погрешан, тврди највећи ратарски произвођач на подручју Крагујевца Радиша Најдановић из Церовца, који у овом тренутку пшеницу и кукуруз производи на 120 хектара, од којих је 45 у поседу његове породице, а остало је узео у закуп. Он каже да је у тренутку када су се Вовођани спремали да на тракторима изведу опсаду Владе у Церовцу било спремно 50 трактора шумадијских ратара да им се придруже. Пошто је протест замрзнут до 24. априла, Шумадинцима је поручено да не долазе, већ да се тог дана, ако буде потребно, придруже колегама из покрајине.

■ Лоше за све

Најдановић каже да се сваке године са субвенцијама за ратаре понавља иста ситуација и да је прошле године са својим трактором провео два дана на мосту у Ковину, учествујући у блокади са Виођанима. Прво су субвенције од 140.000 динара по хектару биле ограничене на посед од 10 хектара, па су се протестом изборили да се оне исплате за обрадиве површине до 100 хектара.

Сада, када је Влада увела нови систем да се субвенције исплаћују у износу од један динар по килограму ратарских култура, Најдановић каже да су Војвођани потпуно у праву што се буне, а главни разлог је што ће добити знатно мањи износ подстицаја од државе него лане.

- Математика је ту проста. Ако је мој просечни принос четири тоне пшенице по хектару, то значи да ћу ове године добити 4.000 динара субвенција на хектар засејане површине, уместо 14.000 ди-

ВОЈВОЂАНСКИ РАТАРИ ЧЕКАЈУ ОДГОВОР ВЛАДЕ ДО 24. АПРИЛА

Новим мерама субвенција губе и велики и мали произвођачи и било је спремно 50 трактора да се придружи протесту Војвођана, каже највећи шумадијски ратар Радиша Најдановић. Систем субвенција није равноправан, јер у Шумадији преовлађују воћари и сточари, а за њих нема подстицаја, сматра др Снежана Живановић Катић

нара од прошле године. Ако ми је просечан принос кукуруза око седам тона на један хектар, то значи да ћу добити 7.000 уместо 14.000 динара за сваки хектар који будем засејао кукурузом, калкулише наш саговорник.

Коментари стручњака били су да нове мере више одговарају малим поседницима са просечно три хектара под ратарским културама, али Најдановић тврди да нема никакве логике да и они буду задовољнији ако ће, под условом да сеју пшеницу, на та три хектара уместо 42.000 динара субвенција, као прошле године, добити 12.000 динара. Мали поседници из Шумадије, по њему, нису се масовније придружили протесту зато што нису тако добро удружени и повезани као Војвођани и због тога јер је на мањој површини и губитак у подстицајима државе мањи.

- Пратио сам изјаве у медијима да је са прошлогодишњим начином субвенција било доста злоупотреба и да се појединима исплатило да узму у закуп велике поседе и да их уопште не обрађују. Али, зато треба да постоји контрола, па ако некога ухватите да није обрадио њиву, а наплатио је субвенције, онда нека за казну врати

сва средства која је на име подстицаја узео у прошлих пет година, а не да се овако смањују износи помоћи аграру, каже Најдановић.

■ Неравноправни третман

Др Снежана Живановић Катић, помоћница градоначелника Крагујевца за аграр, сматра да је највећи проблем што не постоји државна стратегија у пољопривреди и што се услови мењају сваке године, па произвођачи тек кад започну јесењу или пролећну сетву сазнају под којим условима ће се производња одвијати, иако би то морали да знају знатно раније.

Ратари су, сматра она, у пролећну сетву ушли са калкулацијом да ће бити субвенција од 14.000 динара по хектару као прошле године, а када су изашли на њиве сазнали су да се систем из корена мења, што је изазвало огорчење.

- Тек када је начин субвенција измењен сазнали смо да је са претходним било доста злоупотреба, и вероватно је да у томе има доста истине. Али, и нови начин исплате има озбиљне недостатке. Прво, исплата накнаде од динар по килограму пшенице, кукуруза или других ратарских култура иде искључиво преко откупљивача и прерађивача, што ствара оправдану сумњу ратара да ће те фирме пред откуп понизити цене, јер оне нису гарантоване, и на тај начин ће се ефекат субвенција истопити, каже др Живановић Катић.

Други озбиљан недостатак, сматра наша саговорница, је што су само за соју и сунцокрет предвиђене субвенције од три динара по килограму, а од повртарских култура обухваћен је само кромпир са 50 пара по килограму, па се из тога види да су за културе од стра-

тешког значаја проглашена ова два производа. Зашто то нису, на пример, малина и кукуруз, које наша земља највише извози, пита се она, уз коментар да се тачно види које се произвођачке фирме на овај начин фаворизују.

Недостатак новог система, каже др Живановић Катић, је и у томе што се ратарски производи субвенционису само ако се пре-

” Снежана Живановић Катић: У Шумадији преовлађују воћари и сточари, али они су у неравноправном положају јер за те гране нема државних субвенција

дају прерађивачу, а ако их неко користи за исхрану стоке, коју ће потом предати кланици, неће добити ни динара, што је неправедно.

- Када је у питању пољопривредна производња у Шумадији, нове мере субвенција у ратарству немају велики утицај, јер је на овом подручју само 10 посто пољопривредника одређено за ратарство и тиме се баве у већем обиму. У Шумадији преовлађују воћари и сточари, али су они у неравноправном положају јер за те

гране нема државних субвенција. Воћари, на пример, имају ове године регресивно гориво од око 50 посто по литру дизела и право на 100 литара по хектару, али то исто имају и ратари, плус субвенцију, што је неораведно. Или, на пример, произвођачи свиња или говеда за кланичну индустрију немају никакве субвенције, као ни повртари, којих је највише у јужној Србији. Зато су оправдане критике да највећи подстицаји државе аграру иду у Војводину и тај систем треба мењати, каже др Живановић Катић.

Ако је реч о промени начина субвенција ратарске производње, она сматра да није био добар ни претходни систем од прошле године, ни нови овогодишњи, већ да треба произвођачима помоћи у смањењу трошкова производње, исплатом регреса на гориво, ђубриво и семенски материјал, чиме би се избегла незадовољства и могуће злоупотребе.

По речима министра пољопривреде Душана Петровића, укидање уплате доприноса за ПИО као услова за добијање субвенција за произвођаче дало је добре резултате, јер се за регресивно гориво већ пријавило 220.000 произвођача. Толико пријава очекује се и за субвенције у ратарству, за разлику од прошле године, када је ову помоћ искористило око 70.000 газдинстава, што говори да ће нове мере обухватити далеко већи круг пољопривредника.

По мишљењу помоћнице градоначелника Крагујевца, право питање је како помоћи сељацима из још преко 500.000 домаћинства која нису ни регистрована и не могу да остваре никакву помоћ од државе.

Питање је како ће држава реаговати на захтев ратара да се задрже прошлогодишње мере субвенција, уз најаву да ће 24. априла поново блокирати целу Војводину. Још је теже питање када ће се увести мере помоћи и осталим гранама пољопривредне производње која је развијенија у другим деловима земље и да ли ће то сачекати неке будуће изборе.

ЗНАТНО СЕ СМАЊУЈУ ПОДСТИЦАЈИ ОД ДРЖАВЕ: ПОЉОПРИВРЕДНИК РАДИША НАЈДАНОВИЋ ИЗ ЦЕРОВЦА

ПРЕДИЗБОРНА ОБЕЋАЊА

Било би добро кад би се све могло

ПЛАКАТИ И БИЛБОРДИ
ВЕЋ СУ НАШАРАЛИ ГРАД

Ретко ко може да каже да страначка предизборна обећања нису добра. Грађани су се у протекле две деценије наслушали свакојаким обећања политичких странака пред сваке од девет избора, колико их је било од увођења вишестраначја 1990. године. Да су политичари доласком на власт испунили десети део од онога што су најављивали у кампањи, Србија би данас била водећа светска и економска сила.

Проблем је у томе што се обећава оно што се не може остварити, али то није препрека да партије и овог пута, у жељу кампање пред предстојеће изборе, покушавају да освоје бираче обећавајући милијарде евра стране помоћи, навалу инвеститора, запошљавање, процват пољопривреде.

Изгледа да то што свега пет одсто грађана верује у сва та обећања, док 76 одсто бирача нема поверење у оно што чује од њих, а што су показала истраживања, ни мало не умањује њихова настојања да свакодневно убеђују грађане да ће им обезбедити „бољу и лепшу будућност“ уколико, наравно, освоје власт.

■ Спортске хале и бесплатне хладњаче

У природи политичких партија код нас је да прецењују позитивне ефекте својих политика, јер, без обзира на најновија истраживања, показало се, ко зна колико пута до сада, да су бирачи у Србији често склони да брзо забораве преваре са претходних избора.

Изградња комплетне инфраструктуре у граду, обнова фасада, туристички комплекс на Жежељу, развој пољопривреде, отварање десет хиљада нових радних места, били су адути већине овдашњих странака на претходним локалним изборима.

Данас, пак, „Заједно за Крагујевац Уједињени региони Србије“ обећавају јачање градских центара, а пре свега насеља са десне стране Лепенице. На Метином брду биће, кажу, изграђена спортска хала за организацију светских такмичења, затим нови станови, као у Колонији, стамбене зграде на углу улица Драгослава Срејовића и Јована Ристића. Најављује се почетак радова на изградњи „Супер нове“ у Станову, решавање круглог тока на Малој ваги, уз напо-

Адути странака на овим изборима на локалном нивоу углавном су слични. Сви обећавају изградњу саобраћајница, спортских, културних и здравствених објеката, јавних гаража, паркиралишта, обилазница. Питање је само да ли ће и коме грађани поверовати, јер уз мало коју најаву крупних инвестиција иде објашњење где ће се наћи „сви ти новци“

мену да ни комплетно уређење Милошевог венца 1 и 2 неће изостати, као ни изградња хотела са четири звезде. На листи обећања је и „брига о језеру „Бубањ“ у наредне четири године“, а као најинтересантнији у овом комплексу најављују се теретана на отвореном, играоница у природи за најмлађе и друго, стадион за амерички фудбал.

У првом плану је, међутим, оно што је већ извесно - почетак изградње Здравствене станице број четири, као и централног градског трга и подземне гараже.

Демократе, бар када је реч на локалном нивоу, никада раније нису у тој мери бомбардовали медије саопштењима са конференција за штампу.

„Одмах након конституисања нове градске власти на челу са Демократском странком“ најављује се оснивање градског предузећа „Бесплатне хладњаче – Крагујевац“ у коме ће се бесплатно вршити складиштење пољопривредних производа – воћа и поврћа регистрованим пољопривредним газдинствима. Овај пројекат, каже се у једном од бројних саопштења

за јавност, „знатно ће смањити незапосленост наших суграђана и подстаћи развој породичног бизниса“. Циљ ДС у Крагујевцу је да до краја мандата (уколико преузму власт у граду) направе ланац од најмање 30 хладњача, капацитета од по 3.000 тона, размештених по читавом граду, а главно тржиште пољопривредних производа биће Руска Федерација.

Осим тога, ДС у свом предизборном програму обећава изградњу КАМПУС-а на простору иза Ректората, где би се, поред смештајних капацитета за боравак студената, нашле и зграде Универзитетске библиотеке, Студентске поликлинике, спортски терени, књижаре, продавнице. На овом простору демократе ће изградити и нову зграду ФИЛУМ-а

Као и код осталих странака, највећи део кампање своди се на „шетачку“. Све партије обилазе свако веће насеље, села и месне заједнице како би непосредно поручиле мештанима шта ће све урадити за њих чим дођу на власт.

ДС је, рецимо, на Малој пијаци на Бубњу организовала потписивање петиције за обнављање ове градске тржнице, најављујући да „има у плану да направи један затворени објекат са савременим тезгама, електрификацијом, климатизацијом и грејањем, а планира се и реконструкција потпуно руинираног тоалета“. Такође, у

ПОЛИТИЧКА ПОРУКА – ГРАД ЈЕ ДОБИО „ПЛАЗА“ ЦЕНТАР

ИСТРАЖИВАЊЕ ЈАВНОГ МЊЕЊА

Пет одсто грађана верује обећањима политичара

Усред захуктале кампање објављени су резултати истраживања Агенције „Фактор плус“ које је обављено од 18. до 25. марта на узорку од 1.184 испитаника, на територији Србије без Косова, методом анкете.

Како се наводи, пет одсто грађана верује у сва обећања која политичари дају у предизборној кампањи, док 76 одсто бирача нема поверење у оно што чује од њих. У појединачна обећања политичара у кампањи верује 19 одсто бирача, 42 одсто им не верује јер се, како се наводи, већ показали, док 34 одсто обе-

ћањима политичара ништа не верује. У овој агенцији објаснили су да се проценти односе готово на све странке и да је расположење слично међу симпатизерима свих партија. Ово је, како је наведено, резултат незадовољства гласача политичком понудом. Истовремено, и сами политичари значајно доприносе таквом ставу, јер су пре неколико недеља говорили о тешкој ситуацији због кризе, док у кампањи провејавају позитивни тонови.

Резултати истраживања показали су да 18 одсто бирача верује у најаве великих страних улагања, 61 одсто мисли да је то само прича смишљена за предизборну кампању, док 21 одсто испитаника нема став о томе.

ИЗ ГРАДСКЕ
ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ

Стигло се до броја седам

До закључења овог броја „Крагујевачких“, у уторак вече 3. марта, Градској изборној комисији предато је укупно седам изборних листа са именима кандидата за одборнике на предстојећим изборима, а то су:

1. **Верољуб Верко Стевановић** – Заједно за Шумадију Уједињени региони Србије
2. **Коалиција избор за бољи живот** – Борис Тадић (ДС – СДПС)
3. **Српска радикална странка** – др Александар Мартиновић
4. **Демократска странка Србије** – Војислав Коштуница
5. **Покренимо Крагујевац** – Томислав Николић (СНС, Нова Србија, Покрет Снага Србије – БК, Покрет социјалиста)
6. **Чедомир Јовановић** – Преокрет – др Зоран Тодоровић (ЛДП, СПО, СДУ)
7. **Коалиција Социјалистичке партије Србије** – СПС, ПУПС, Јединствена Србија

Изборни материјал преузеле су и Социјалистичка демократска странка Србије – Небојша Лековић и „Двери“, али до сада нису најавили нити предали изборне листе.

Подсетимо, на гласачким листићима за локалне изборе редослед листа биће под редним бројевима како су предаване и потврђене у Градској изборној комисији.

МЗ „Филип Кљајић“ прикупљани су потписи за реконструкцију надвожњака, како би „послали поруку грађанима“ да су спремни да, чим преузму локалну власт, адаптирају надвожњак, као и прелаз преко пруге.

У Великом пољу, имајући у виду да је фасада Основне школе „Наталија – Нана Недељковић“ изграђена од азбестних плоча, материјала штетног по здравље деце и запослених, демократе су најавиле да ће њихов приоритет бити замена свих штетних фасада, не само на овој него и свим другим школама у граду где има оваквих случајева.

■ Таблет рачунари уместо уџбеника

У коалицији СПС, ПУПС, Јединствена Србија сматрају да је време избора, у ствари, „време великог разговора и великог договора политичара са народом“ и да се народ пита и одлучује у ком правцу ће ићи Србија и Крагујевац у наредне четири године, а ова коалиција „нуди одговоре и решења за најважнија питања нашег народа, државе и Крагујевца“.

Када преузме власт коалиција окупљена око СПС-а обећава да ће повезати Крагујевац аутопутем с Коридором 10, наставити градњу Јужне и Северне обилазнице, да ће изместити и изградити Ватрогасни дом, као и главну аутобуску станицу. Осим тога, планирана је електрификација пруге Пожега – Краљево - Лапово и модернизација железничке станице. У инвестиционом програму странке стоји да је приоритет и израда нових прикључака на гас у приградским месним заједницама, затим градња надземне гараже на локацијама које су најугроженије за паркирање возила у Вашаришту, на Малој Ваги, Ердоглији, на Аеродрому. Обезбедиће и одговарајући простор за Народну библиотеку „Вук Караџић“, а уз помоћ средстава из Ре-

► НАСТАВАК НА СЛЕДЕЋОЈ СТРАНИ

► С ПРЕТХОДНЕ СТРАНЕ

публике изградиће и нову зграду Књажевско-српског театра. Најављује се и изградња нових спортских објеката, терена, бициклистичке стазе...

У истом, оптимистичком тону, свој програм најављује и ЛДП – СПО. Њихови приоритети, уколико преузму власт, биће оснивање нових градских општина, премештање централне градске пијаце на нову локацију, изградња градске болнице, зграде Хитне помоћи, реконструкција домова здравља. Такође, и они мисле да је граду неопходна нова аутобуска станица, јавна гаража, комбиновани градски превоз.

Планирају да претворе зграду Градске тржнице у студентски културни центар, а свакако најоригиналније је обећање да ће уџбенике заменити таблет рачунарима!

Изградиће и ново позориште, градску галерију, књижарски центар, а планирају и претварање дворане „Шумадија“ у концертну дворану, изградњу градске библиотеке...

Најављено је и да ће већина клубова из Спортског друштва „Раднички“ бити приватизована.

Опозиционе странке своју кампању заснивају на критиковању актуелне власти, обећавајући да ће, када они преузму власт, све то поправити. Тако, на пример, Српска радикална странка, незадовољна резултатима садашњег „градоначелника и његове свите“, обећава да ће дуплирати издвајање из буџета за пољопривреду и да ће оно бити пет до седам одсто, како би се подстакла производња здраве хране на ситним газдинствима. Хитно ће приступити обнављању и изградњи путне инфраструктуре у селима и при-

ПЕТИЦИЈА ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ ЗА АДАПТАЦИЈУ ПИЈАЦЕ НА „БУЉЊУ“

градским насељима, јер су незадовољни досадашњим учинком актуелне власти.

Побољшаће водоснабдевање, напајање струјом у висинским зонама, јавну расвету. Са друге стране, сматрају да Крагујевац не сме да се ослања само на „Фијат“ и развој аутомобилске индустрије, због чега ће се залагати за довођење нових инвеститора из Русије и Кине, како би опоравили овдашњу привреду.

Представиће и нови модел функционисања културе у граду, која је, кажу, сада у запећку. Обећавају реконструкцију објеката културе, изградњу градске библиотеке и новог позоришта са опером. За потребе развоја спорта у граду изградиће нову градску халу, али не на Метином брду, него у оквиру комплекса стадиона „Чика Дача“, који ће, такође, бити реконструисан.

За социјално угрожене најављују повећање припадности, док ће свако новорођено дете уместо 30 добити најмање 50 хиљада динара. Осим обимније социјалне помоћи, угроженим породицама планира се и стамбено збрињава-

ње војних бескућника, младих брачних парова, као и других социјалних категорија.

Студентске и ђачке стипендије биће знатно веће, а њихово школовање потпуно бесплатно. Укинуће се ПДВ на уџбенике, а примања просветних радника биће редовна и много већа.

Уколико, пак, власт у граду преузме Српска напредна странка, обећава се да ће се радити на смањењу бирократије, а затвориће и све непотребне установе којима је једина сврха да троше новац грађана. Подстицајна средства биће доступна свим привредним субјектима у држави под истим условима.

Очигледно је да је, као и ранијих година, предизборна кампања постала полигон за сензационалистичке најаве и обећања просперитета, инвестиција, запошљавања. Политичке странке покушавају да освоје гласове претерујући у презентацији својих намера и планова и обећавајући често немогуће. Грађани су се и до сада наслушали свега, а да ли ће и коме поверовати знаће се 6. маја.

Гордана БОЖИЋ

КАНДИДАТИ ЗА ОДБОРНИКЕ СКУПШТИНЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Чедомир Јовановић – Преокрет - др Зоран Тодоровић (ЛДП, СПО, СДУ)

Ред. бр.	Име и презиме	Год. рођ.	Занимање
1.	Зоран Тодоровић	1953.	професор на Универзитету
2.	Милан Урошевић	1985.	економиста
3.	Мирјана Манић	1966.	васпитачица
4.	Небојша Илић	1978.	дипломирани правник
5.	Марко Николић	1969.	дипл. машински инжењер
6.	Весна Обрадовић	1965.	музиколог
7.	Златко Милановић	1963.	дипл. економиста
8.	Милан Вранић	1966.	приватни предузетник
9.	Татјана Јокић	1965.	лекар специјалиста
10.	Милош Пешић	1990.	приватни предузетник
11.	Душан Срећковић	1988.	студент
12.	Зорка Марковић	1953.	виша медецинска сестра
13.	Милош Рајић	1964.	машински техничар
14.	Борис Ковачевић	1982.	апсолвент
15.	Марија Бабић	1982.	учитељице
16.	Зоран Павловић	1964.	ТТ техничар
17.	Едис Дургутовић	1983.	инжењер информатике
18.	Марија Радуловић	1987.	студент
19.	Славољуб Драгутиновић	1974.	механичар специјалиста
20.	Урош Чубровић	1982.	дипл. економиста
21.	Марија Симоновић	1973.	лекар
22.	Зоран Симоновић	1973.	професор математике и информатике
23.	Весна Петровић	1973.	проф. разредне наставе
24.	Пуниша Ашанин	1960.	радник
25.	Лука Божовић	1989.	студент
26.	Драган Ранчић	1954.	економски техничар
27.	Зорица Спасић	1964.	професор математике
28.	Иван Радуловић	1974.	дипл. инжењер архитектуре
29.	Александра Спасојевић	1976.	машински техничар
30.	Немања Миливојевић	1976.	Менаџер
31.	Миљан Васојевић	1974.	дипломирани правник
32.	Гордана Јездић	1965.	адвокат
33.	Дејан Павловић	1966.	струковни економиста
34.	Дејан Јоцовић	1990.	студент
35.	Дарко Павловић	1982.	предузетник
36.	Верица Банковић	1966.	медицински техничар
37.	Весна Лечић Миловановић	1966.	библиотекар
38.	Дејан Савић	1974.	угоститељ
39.	Марко Рибарић	1982.	дипл. машински инжењер
40.	Милан Николић	1967.	пољоприв. произвођач
41.	Владан Росић	1964.	алатничар
42.	Љиљана Јоксић	1958.	Трговац
43.	Немања Гутећ	1980.	професор физичке културе
44.	Соња Раденковић	1968.	дипл. економиста
45.	Славиша Ракић	1950.	пензионер
46.	Зоран Нешковић	1972.	комерцијални техничар
47.	Љиљана Грубор	1953.	радник у Телекому
48.	Радисав Ђорђевић	1951.	пензионер
49.	Горан Грбовић	1966.	возач
50.	Адријан Полојац	1993.	ученик
51.	Милена Накаламић	1983.	студент права
52.	Дамир Шултанс	1976.	медицински техничар
53.	Данијела Пејчић	1978.	медицинска сестра
54.	Слађан Прокић	1978.	виши радиолошки техничар
55.	Дејан Милојевић	1973.	погонски техничар
56.	Слободан Обрадовић	1961.	привредник
57.	Гордана Димитријевић	1967.	лаборант
58.	Иван Ристић	1973.	дипл. машински инжењер
59.	Маја Рашковић	1977.	физичар информатичар
60.	Александар Милутиновић	1972.	текстилни техничар
61.	Зоран Јовановић	1962.	трговац
62.	Анђела Јелић	1990.	студент
63.	Миодраг Марковић	1982.	апсолвент ДИФ-а
64.	Милан Влатковић	1958.	економски техничар
65.	Дејан Брадоњић	1976.	дипл. економиста
66.	Марија Марковић	1978.	дипл. економиста
67.	Славица Матовић	1969.	машински инжењер
68.	Миодраг Пејковић	1968.	глумац
69.	Милан Поповић	1953.	правник
70.	Невена Тодоровић	1977.	дипл. историчар
71.	Богољуб Маринковић	1956.	аутолакирер
72.	Александар Крстић	1980.	апсолвент медицине
73.	Горан Илић	1969.	приватни предузетник
74.	Марина Ђурић	1971.	наставник разредне наставе
75.	Маринко Цветић	1987.	студент
76.	Иван Лазаревић	1989.	трговински техничар
77.	Виолета Стаматовић	1975.	економски техничар
78.	Светомир Славковић	1961.	пољоприв. произвођач
79.	Саша Јевтовић	1987.	студент
80.	Иван Живановић	1981.	аутомеханичар
81.	Силвана Тодоровић	1971.	асистент у фонду за расељена и избегла лица
82.	Кристина Вуловић	1988.	студент
83.	Ненад Спасић	1987.	студент
84.	Милан Сретеновић	1981.	пензионер
85.	Душан Ђорђевић	1992.	студент
86.	Светлана Влајковић	1967.	независни дистрибутер
87.	Душко Чаировић	1980.	фризер

ПОДСЕТНИК ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ НОВЕМБРА 1996. ГОДИНЕ

Социјалисти поражени и на гласању и на улици

Лето и јесен 1996. године у Крагујевцу су протекли и знаку жестоких радничких демонстрација које је водио и организовао синдикат Војне фабрике, а придружили су им се и други синдикати, бројни грађани, политичке странке...

Свакодневно се на тргу испред градске Скупштине окупљало по више хиљада људи незадовољних стањем које је створило режим Слободана Милошевића - у држави, али и у граду.

Протести оружара тако су, осим социјалног, попримили и јак политички карактер, снажно је подгрејавана антирежимска атмо-

сфера, а приближавао се и крај четворогодишњег мандата локалне власти и расписивање избора.

У исто време на нивоу Србије направљена је нова опозициона коалиција под именом „Заједно“, а чинили су је Српски покрет обнове, Демократска странка и Грађански савез Србије.

За 3. новембар 1996. расписани су истовремено савезни (за Скупштину СР Југославије) и локални избори. Локални су опет организовани по двокружном већинском систему, а крагујевачка Скупштина града остала је на истом броју

од 67 одборника, који су бирани у исто толико изборних јединица.

У првом изборном кругу 3. новембра надполовичну већину гласова добила су само тројица кандидата за одборнике и то Живорад Нешић Џада и Драган Батавељић испред СПС-а и Влатко Рајковић испред „Заједно“. За други круг од 60 директних дуела, остало је да се суоче углавном кандидати СПС-а и „Заједно“, уз два представника ЈУЛ-а и по један Нове демократије и Српске радикалне странке.

Дакле, прави окршај очекивао се 17. новембра, у другом изборном кругу. Тада је излазност гласача била 54,5 посто, значи доста добра и први резултати говорили су да је коалиција „Заједно“ добила 37 мандата, СПС - 23, уз поништавање избора у четири изборне јединице.

Онда, међутим, на сцену ступа Градска изборна комисија која накнадно поништава резултате у још једанаест изборних јединица. То је у Крагујевцу, а из истих разлога и у многим другим градовима Србије, иницирало чувене грађанске протесте.

Избори су на више места ипак поновљени, па је био и трећи и четврти круг, али су социјалисти, на крају, у Крагујевцу изгубили власт. Коначна расподела мандата изгледала је овако: „Заједно“ - 41 одборник, СПС - 23, ЈУЛ два и радикали су остали на само једном одборнику.

Конститутивна седница Скупштине града одржана је 25. децембра 1996. године. На њој је за председника највишег локалног тела изабран Верољуб Стевановић, за потпредседника Влатко Рајковић, а за председника Извршног одбора Боривоје Радић. Тако је у Крагујевцу окончана ера владавине Социјалистичке партије Србије.

СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ (СПС)

др Зоран Р. Прокић
доктор ветеринарске медицине

**СОЦИЈАЛНО ПРАВЕДНА
- СНАЖНА СРБИЈА**

ПРЕДИЗБОРНА АНКЕТА

Које ресурсе (људске, природне, институционалне...) Крагујевац до сада није довољно користио, а могли би да буду важне полуге развоја града?

ЈЕДНО ПИТАЊЕ
ЈЕДАН ОДГОВОР

Дајући прилику свим учесницима локалних избора да одговарају на питања која су, по редакцијској процени, важна за град, „Крагујевачке“ су из политичких партија и коалиција које су предале своје изборне листе добиле одговоре и објављујемо их у аутентичној форми

Зоран Р. Прокић

председник Градског одбора СПС – изборна листа „Социјалистичка партија Србије, ПУПС, Јединствена Србија“

Наш програм темељи се на коришћењу потенцијала-ресурса као што су: индустријски капацитети, стручна радна снага, Универзитет, географски положај ослободен на коридор 10, незагађено окружење у залеђу града као база за оживљавање индустрије здраве хране, постојеће културно-историјске вредности ...

Конкретизација наших програмских циљева биће остварива кроз максимално коришћење ресурса којима Крагујевац располаже и то:

1. Улагање у образовање, истраживање и развој преко Универзитета у Крагујевцу и других специјализованих институција;

Саша Миленић

шеф Изборног штаба Одборничке листе „Верољуб Верко Стевановић Заједно за Крагујевац Уједињени региони Србије“

Најмање коришћен ресурс града Крагујевца, парадоксално, јесте сам град.

Програмски концепт развоја Крагујевца, како га већ осам година креирају Верољуб Верко Стевановић и његов тим, сав је срачунат на буђење духа града, на припадност граду и самопоштовање, речју, на подизање крагујевачког сити-бренд индекса у функцији препознатљивости и атрактивности Крагујевца за потенцијалне предузетнике и стране улагаче.

Масовна изградња путне и комуналне инфраструктуре, ренесанса градских тргова и тротоара, уређење стационарног саобраћаја, фасадна ревитализација грађевинског наслеђа старе престонице, подизање спорта и

Радомир Николић

председник Градског одбора СНС - изборна листа „Покренимо Крагујевац – Томислав Николић (СНС), Нова Србија, Покрет снага Србије – БК, Покрет социјалиста“

Крагујевац као град који заузима централно место у Србији има неколико могућих праваца развоја у смислу бољег искоришћења ресурса који до данас нису били довољно искоришћени, неки из објективних разлога, неки због немара, а неки до сада нису ни били уочени као могућност.

Када говоримо о институцијама, немогуће је не поменути Универзитет у Крагујевцу. Апсолутно верујемо да капацитети ове високошколске институције нису довољно искоришћени. Имајући у виду број младих људи који са Универзитета излази у односу на број оних који се стављају у службу

граду, јасно је да партијске перјанице лако побеђују висок просек и универзитетске дипломе. Исто важи и за научне раднике. У њихову стручност и знање Градски одбор Српске напредне странке и сам се уверио кроз рад у нашим стручним страначким саветима. Зиста има високостручних научних радника у Крагујевцу, само није имао ко да их послуша.

Кроз рад на нашем програму за покретање Крагујевца уочили смо још један огроман и готово потпуно неискоришћен ресурс – дијаспору. Добили смо изузетна готова решења за комплетне мале бизнис погоне, реформу градске управе, велике преградне постројења за искоришћење обновљивих извора енергије... Фантастично је колико има изванредно успешних Шумадијана ван граница наше земље.

Пропустили смо шансу да оно што природа даје развијемо у правцу привредног напретка. Ако се сетимо како је некада функционисала фабрика за прераду меса „Црвена звезда“, знаћемо како би могло да буде уколико бисмо их таквих имали неколико. Са последњом технологијом били бисмо као Холандија, нова радна места у граду, посао за пољопривреднике, сви задовољни.

Обновљиви извори енергије су, убеђени смо у СНС, велика шанса, о којој такође није имао ко да води рачуна.

Чињеница да је Крагујевац и прва престоница модерне Србије није искоришћена у смислу развоја туризма, већ служи као поштапалица локалним лидерима којом од себе праве нове Обреновиће.

2. Спречавање "одлива мозгова" тако што ће се формирати посебан фонд на нивоу града из кога ће се стимулирати рад посебно надарених кадрова у свим областима науке и обезбеђење у-

слова да након школовања остану у свом граду и дају допринос његовом даљем развоју;

Социјалистичка партија Србије у Крагујевцу је спремна је да после локалних избора преузме одговорност у вођењу аграрне политике, једног од важних природних ресурса на нивоу града, јер поседује најквалитетнији програм и кадрове који тај програм могу да спроведу. Ми знамо да је наше село највећа ризница Србије и Крагујевца и зато се залажемо за:

1. Аграрни буџет града Крагујевца знатно увећан и прилагођен, пре свега, тржишно наступу наших пољопривредника, кроз подстицаје у формирању и раду струковних удружења пољопривредника.

2. Даље решавање питања водоснабдевања у крагујевачким селима, питања инфраструктуре, побољшања свеукупног живота на селу, чиме би се зауставила миграција село-град.

3. Да Шумадија са својим природним лепотама и геодиверзитетом постане успешна у развију екотуризма, што ће омогућити за локално станов-

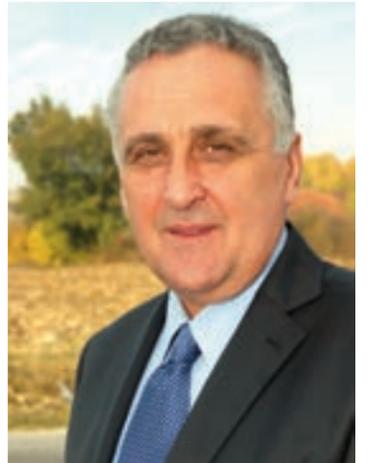
ништво финансијску добит, а истовремено да села и околна остану еколошки здрава.

Знамо да на нашој територији постоје неискоришћени потенцијали за развој могућег бањског туризма, па сматрамо као један од приоритетних задатака да се из градског буџета финансирају испитивања изворишта у циљу развоја ових средина.

Као значајне, изузетно важне институционалне ресурсе, социјалисти Крагујевца препознају установе у области културе. Велики број споменика културе могу значајно допринети развоју туризма у нашем граду.

Подстицаћемо већ афирмисане културне манифестације: Велики школски час, позоришне сусрете које организује Књажевско-српски театар, Фестивал камерних хорова, Фестивал дечјих позоришта, Салон антиратне карикатуре, као и акције ликовног и књижевног стваралаштва и издаваштва које ће имати међународни значај.

Све ово је део који социјалисти виде као снагу укупног развоја града.

Зоран Тодоровић

менаџер Градског одбора ЛДП – изборна листа „Чедомир Јовановић - Преокрет - др Зоран Тодоровић (ЛДП, СПО, СДУ)“

Највећи неискоришћен потенцијал Крагујевца налази се у људима. Грађанима који свој радни век проведу у свом граду, младима који одлазе по знања ван Крагујевца, али и у онима који долазе на Универзитет у наш град. Крагујевац ће бити срећнији, развијенији и бољи када се у њему буде живело по мери и вредностима самих грађана Крагујевца.

Мишљења сам да Крагујевац није искористио чињеницу да је универзитетски град у коме студира велики број студената. Од великог броја академица сваке године дипломира мали број изузетно обдарених младих људи са високим просеком и препорукама за даље напредовање. Размишљајући о будућности града ти млади људи морају да нађу себе у градским предузећима и да буду основа њиховог развоја. Морају се примати и на факултете. Основни принципи пријема морају да буду релевантни подаци струке, а не партијска припадност и то је први корак у преокрету за који се залажемо.

Међу овим младим људима, као и средњошколском омладином, треба тражити и нове спортисте који ће сутра представљати град, а не као сада доводити и скупо плаћати спортисте из других средина. Стимулисати их стипендијама и везивати за средину у којој су поникли. Више новца одредити за развој аматерског спорта.

Крагујевац има доста природних и историјских знаменитости које нису адекватно искоришћене. Потребно је завршити адаптацију Великог парка као и Шумарица. Средити простор око језера Бубањ, средити и култивисати корито Лепенице. Посебну пажњу треба поклонити некада познатим излетиштима града - Бешњаји и Жежелу. У зимским месецима у околини града треба поставити ски лифт и обезбедити свима који желе, а нису у прилици да негде оду, минимум зимског задовољства. Даље планирати, стимулисати и развијати сеоски туризам. Наставити са оплемењивањем Ботаничке баште...

Захваљујући многим институцијама које град има, мора се искористити стручност и знање у циљу решавања градских проблема. Потребно је многе уважене стручњаке појединих факултета Универзитета у Крагујевцу, као и бројних предузећа, укључити у решавању актуелних градских проблема (Економски, Природно-математички, Машински факултет, Дирекција за урбанизам, Уметнички факултет и слично.)

изборима изгубиће Београд и политика београдизације коју спроводи тобож реформисана брозовска аристократија. Победиће Крагујевац. Само да грађани на Ђурђевдан изађу да гласају, да прихвате борбу за свој град, и ја за будућност Крагујевца уопште не бринем.

Предраг Џајевић

председник Градског одбора ДСС-изборна листа „Демократска странка Србије - Војислав Коштуница (ДСС)”

Када је реч о људским ресурсима, морамо поћи од дефиниције шта је то људски ресурс. Је ли он подразумева способности, вештине, таленат, потенцијал индивидуалца? Ако је тако, а требало би да буде, онда су многи људски ресурси у Крагујевцу неискоришћени, запостављени, чак и одбачени. Зашто је то тако, сви добро знамо: дисквалификација појединца у граду, и не само у њему, почиње већ код политичког одређења. Можете бити изузетан појединац, имати референце које превазилазе и средине знатно виших критеријума него што су наше, уколико нисте члан неке од странака у власти, или сте, не дај боже, припадник опозиционе странке, врата у јавном сектору за вас су апсолутно затворена.

Такво понашање власти, осим што је дискриминаторско према појединцу, јесте и недоговорно према јавним добрима која су вам грађани поверили. Одговорност за то почиње тамо где престаје партијско кадровање. Другим речима, када у Крагујевцу радни и самостални појединци буду испред неспособних а послушних страначких активиста, моћи ћемо да говоримо о одговорном односу према људима. Тада ћемо моћи да говоримо о стварној департизацији. Са становишта ДСС, департизација не треба да се односи само на избор директора у јавним предузећима и установама, она почиње већ од кафе-куварнице и портира.

У области политике располагања природним ресурсима, основни стратешки циљеви треба да буду рационално коришћење, унапређење животне средине и заштита природе. То ће вам, наравно, рећи представник сваке странке, али кључно питање је како да такав однос не остане само начелна тврдња.

ДСС се залаже за промену власничких односа и увођење тржишних принци-

па у овој области, децентрализацију управљања овим добрима и функционалну територијалну реорганизацију државне управе у циљу ефикаснијег управљања природним ресурсима. На тај начин омогућиће се локалној самоуправи значајна финансијска аутономија у погледу утврђивања и наплате прихода од коришћења одређених природних ресурса, као и аутономија у трошењу ових средстава за унапређење и заштиту животне средине. Оно што је одмах могуће јесте улагање у развој сеоског, ловног и бањског туризма, привредне гране која је потпуно занемарена од стране локалне управе.

ДСС инсистира на снажној подршци државе развоју прерађивачке индустрије која може да обезбеди висок степен прераде сировина и заштиту животне средине. Стратешки план ДСС јесте да у наредном мандату у Крагујевцу доведе озбиљне инвеститоре који би улагали у производно-прерађивачке делатности, поготову када је воће и поврће у питању, чиме би био дат снажан замах шумадијском селу. Са нашег становишта, отварање трговинских ланаца није будућност ниједног града. Шопинг-моллови су декорација на карти једне општине, вароши или града. Оно што стварно покреће град јесу производне делатности, а у том погледу Шумадија има изузетне могућности за развој које нам управо природни ресурси пружају.

Напослетку, што се тиче институционалних ресурса, они се под хитно морају модернизовати, а то директно задира у питање схватања власти и њених надлежности.

Локална управа у Србији деценијама је била доминантна трансмисија улоге државе према грађанима. Друштвени и привредни амбијент у 21. веку захтева да управо локална управа буде један од ослонаца повећања квалитета живота грађана.

Да би то уистину била, институционалним ресурсима на локалу, тј. градској администрацији неопходни су самосталност у раду и постојање механизма заштите од политичког утицаја. Ти механизми још увек не постоје, а наредни избори су прилика да се почне са њиховим успостављањем.

Душан Обрадовић

председник Градског одбора ДС - изборна листа „Коалиција избор за бољи живот - Борис Тадић (ДС-СДПС)”

За разлику од свог политичког опонента, верујем да град има много више озбиљних људских ресурса у свим областима од „само њега” - како сам именује своју кампању и веб портал.

Град Крагујевац има довољно природних, материјалних и људских ресурса да у релативно кратком року, наравно уз њихово веће и адекватније коришћење, обезбеди развој и смањи незапосленост и најизраженије облике сиромаштва, посебно код најугроженијих социјалних група, и тиме подигне стандард грађана.

Што се тиче институционалних ресурса, треба нагласити да кроз процес европских интеграција треба, пре свега, спровести процес реформи друштва, који води ка примени европских стандарда и система вредности, па зато реформе морају бити подржане од грађана.

На локалном нивоу нису спроведене реформе локалне самоуправе, која би морала да постане ефикасан, јефтин и квалитетан сервис грађана, да створи услове за учешће грађана у процесу доношења одлука и њиховом спровођењу, да повећа утицај организација грађанског друштва, да ствара бољу инвестициону климу, да буде отворена према грађанима, а што би, с друге стране, омогућило јачање осећаја припадности грађана локалној заједници и веће одговорности према њој.

Борба за бољи стандард грађана представља примарни циљ и подразумева целовит план активности који је усмерен ка смањивању кључних узрока сиромаштва, и то тако што ће се створити материјални и други предуслови да сваки појединац има шансу и могућност да обезбеди

егзистенцију себи и породици. Град Крагујевац је, нажалост, једини универзитетски град у окружењу који има перманентни пад становништва, што је својеврсни индикатор да он није пожељно место за живот и рад. Овај процес се мора хитно зауставити, а основ будућег развоја су управо људски ресурси и преко десет хиљада студената који студирају у граду.

Локалне власти треба да имају највећу улогу и одговорност за развој локалне привреде. Најважније активности су пружање подршке локалној привреди, развој инфраструктуре, давање подстицаја за отварање нових привредних субјеката, помоћ у осигуравању повољних финансијских средстава и пореских подстицаја, подршке на подручју образовања и оспособљавања радне снаге итд.

Локалне власти, које контролишу низ регулативних механизма, треба да олакшају издавање разних дозвола пословним субјектима или да помогну код надлежних органа виших нивоа.

Локални предузетници и њихова удружења треба да представљају осовину локалног привредног развоја и основ за спровођење локалне стратегије развоја.

Крагујевац има огроман потенцијал за аграрни развој, јер има преко 6.000 регистрованих пољопривредних газдинстава. Комбиноване мере државе и града за унапређење села су кључ развоја, пре свега кроз улагања и измене структуре производње, активирање природних и људских ресурса, формирање задруга, удружења или малог породичног бизниса и јачање сеоске инфраструктуре. Градска подстицајна средства морала би бити минимум осам посто буџета, уз изражена социјална давања сеоском становништву.

Апсолутно је недопустиво да се за социјална давања из буџета издваја тек један проценат, што је десет пута мање по становнику него у Београду, а чак 25 пута мање него у Јагодини.

Такође, локалне власти морају активно да учествују у организацији различитих локалних облика партнерстава, као и локалних организација цивилног друштва, а који су се показали као важни чиниоци развоја локалне демократије.

ZNA. UME. NOSI!

www.samoverko.com

Пише Слободан Цупарић

ПРЕДИЗБОРНА „ЗАКЛИЊАЊА” У ДЕПАРТИЗАЦИЈУ

Партијску државу не руши једна кампања

Један од великих проблема Србије је што је доминантно партијска држава. То истовремено значи и најчешће запошљавање по партијској линији. Многи страначки функционери већ годинама у време изборних кампања обећавају да ће та пракса престати, али се наставља стара прича. У поплави партијских обећања током садашње изборне кампање је и „заклињање” странака да ће, уколико дођу на власт, спровести општу департизацију система. Верујете ли им на дату реч бар пет посто?

- Тешко ми је да прихватим да неко ко се 13 година оглушује о стручну јавност која тврди да политичари гурањем неспособних и нестручних, пре свега партијских кадрова, уништи све јавна предузећа и сад кад смо дошли до епилога да су она скоро сва у минусу, ти исти, да би добили гласове, иду са својим слоганом: ми хоћемо департизацију, каже за „Крагујевачке” политички аналитичар и адвокат Божа Прелевић. – Мени то, да будем искрен, изгледа као кад би требало дати посао некоме ко каже: ја више нећу да крадем.

Соња Бисерко, председница Хелсиншког одбора за људска права, подржава иницијативу о департизацији система, али јој је, каже тешко да одлучи да ли да верује странкама, пошто је за то потребна темељно другачија политичка култура и перцепција шта је то државни и друштвени интерес. У том смислу она, бар за сада, нема велика очекивања од те иницијативе.

- Тешко је у све то поверовати, каже политички аналитичар Бранко Радун. – Јер, читав систем је до сада био заснован заправо на томе да је власт плен партијских олигархија које намештају своје људе, од министарстава до директора основне школе у неком малом месту. Илузорно је очекивати да ће исти људи који су све ово и „замесили” сада одједном променити ситуацију. Не верујем им.

Детронизирање „подобних”

Ни Агенција за борбу против корупције још није успела да преброји све изабране, постављене и именоване кадрове од државног до локалног нивоа, а то су већином „партијски људи”. Спекулише се податком од 30.000. Да ли је уопште могуће, ако су страначке намере чак и сасвим искрене, једном политичком кампањом уместо партократије увести професионализам?

- Оно што би за почетак било добро, то је да се у клучним институцијама људи бирају на основу конкурса, знања, вештина, струке, а не на основу партијске припадности, каже Божа Прелевић. – Али, било би неопходно да то спроведу странке, које би тре-

бало да детронизирају сопствене постављене кадрове – што је, заиста, мало вероватно.

Бранко Радун потенцира да добар део људи углавном паразитски живи од државе, па отуда тих 30.000 треба помножити још неколико пута како би се добиле праве разmere оних који су до ухлебљена стигли по партијској линији, или ако су у добрим пословним односима са неким функционерима добили веће позиције у друштву, привреди, култури...

- Верујем да је то потпуно премрежило друштвену структуру и да је као хидра коју је тешко сад сузбити – а не постоји, очигледно, ни политичка воља, јер имамо пред изборе само реторику која

циља на незадовољство обичног човека таквом ситуацијом, али не гарантује и неке стварне промене.

Сазревање свести

По речима Соње Бисерко, кампања је конструктивна и добродошла, али је тешко веровати да може да промени климу у којој се одвија јавни и политички живот Србије – поготово у парламенту који до сада није имао неку значајнију улогу. Његов значај као политичке институције нешто се

померио, али то је далеко од оног што је пожељно, оцењује Бисерко.

Једни помињу укидање управних одбора у државним и јавним предузећима, други укидање прекомерних и непотребних државних агенција, трећи поштовање институције јавних конкурса, међутим све то личи на пуки политички волонтизам. Може ли се департизација спровести без озбиљних системских промена, прецизног законодавства и увођења нових контролних тела која би била лишена партијских утицаја?

- Наравно да не може, уверен је Бранко Радун. – Но, први услов је сазревање свести да овако више не може, да ово во-

СТРАНКЕ СУ ПРЕМРЕЖИЛЕ ЦЕЛО ДРУШТВО: БРАНКО РАДУН

ЈЕДНО ЈЕ ЗАКЛИЊАЊЕ, А ДРУГО ТУЖНА РЕАЛНОСТ: БОЖА ПРЕЛЕВИЋ

НА ДЕЛУ ЈЕ МОНОПОЛ ДРЖАВЕ И ТАЈКУНА: СОЊА БИСЕРКО

Соња Бисерко сматра да смо далеко од тога да се може смањити утицај политичких партија, јер реч је о процесу који ће трајати дуго и ништа неће бити могуће док Србија не крене у преговоре са Европском унијом. Отуда је врло важно да добије датум преговора, јер је тек кроз комуникацију са Европом могуће очекивати суштинске промене – па и у погледу департизације.

Једно је заклињање...

Партократија није присутна само на нивоу функција, већ се и бројна запошљавања у државној управи и јавним предузећима за најједноставније послове обављају страначким кланалима. Како то спречити, вероватно не тако што ће један од услова у огласу бити да кандидат приложи уверење да није партијски члан, јер му такав доказ нико не може дати. Да ли је то питање и политичког морала или нечег другог?

- Мислим да је, пре свега, потребно дефинисати строге услове за одређене функције, апострофира Бранко Радун. – Значи, ако то урадите, онда ће се стање исфилтрирати, па и ако дођу страначки кадрови – вероватно ће бити квалитетнији. Дакле, није проблем ни ако је неко страначки кадар, већ ако је некавалитетан.

Соња Бисерко тврди да се државна администрација овде схвата као колач који се дели међу партијама и њиховим припадницима. Потребан је економски искорак како би људи били у ситуацији да сами остварују свој доходак, да не зависе од државе. Значи, потребне су економске слободе, тржиште које регулише све те односе. Пошто га ми сада, сматра Соња Бисерко, немамо, на делу је монопол државе и појединих тајкуна.

- Једно је заклињање да они хоће департизацију, а друго је наша тужна реалност, каже Божа Прелевић. – Овде су неминовни озбиљни и непријатни резони. Од тога не можемо да побегнемо. Сад се само поставља питање: да ли они то хоће да ураде пре мотки, или ће то да уради, после мотки, неко други.

Лист „Блиц” је, свакако ради своје медијске промоције, успео да прикупи више потписа сграначких лидера, којима они, наводно, прихватају обавезу департизације ако после 6. маја дођу на власт. Да ли ти потписи нешто гарантују?

- Верујем да медији могу имати важну улогу у промовисању неких вредности и иницијатива које су битне за политичку и јавну сферу у Србији, оцењује Соња Бисерко. – Ова је, без сумње, добродошла. Е сад, друга је ствар колико ће се та обећања одржати.

Бранко Радун је скептичан и тврди да потписи дати новинарима не значе ништа. Нарочито не значе од људи који су познати по томе да су намештали своје кадрове. Ако ти људи већ десет година кроз читаву државну структуру, па и у науци, култури и спорту, постављају своје „пулене”, не можемо од њих очекивати да ту нешто радикално промене. Отуда је све ово само предизборни маркетинг – и ниша више, категоричан је Радун.

На истој таласној дужини је и Божа Прелевић:

- Иако апсолутно не верујем у ефикасну департизацију друштва, садашња обећања политичара и њихова „оверевања” потписима у штампи могу бити од значаја после три-четири године. Једноставно, тада ће, можда у неком новом изборном циклусу, моћи да се мери ко је и колико лагао, наравно под условом да нам памћење опет не буде кратко.

КРЕЋУ ЈАВНИ РАДОВИ

Дупло мање пара за пројекте

Због смањеног обима средстава ове године у великом проблему нашли су се незапослени који тешко налазе посао, а којима је, често, ово једини годишњи извор прихода. Ипак, до посла ће, кроз седам пројеката у Крагујевцу, доћи 84 незапослена лица разних квалификација

Од укупно 26 пројеката за извођење јавних радова, вредности 100 милиона динара, колико је их је ове године достављено Националној служби за запошљавање из Шумадијског округа, биће реализовано свега 12, у три кључне области – социјалној, хуманитарној и еколошкој делатности, а обезбеђено је 16 милиона динара. Реализација свих радова почеће истовремено, током овог месеца, најављено је из Националне службе за запошљавање, а биће ангажован 121 радник.

У Крагујевцу ће се изводити седам јавних радова, вредности око 11 милиона динара, при чему ће бити ангажовано 84 радника разних квалификација. Највише је (60 одсто) са нижим степеном стручне спреме, док ће факултетски образованих бити 12 одсто.

Међутим, како је ове године добијено два и по пута мање новца за реализацију свих активних мера политике запошљавања, ово се аутоматски одразило и на јавне радове, који представљају једну од новијих мера запошљавања која је, претходних година, дала прилично добре резултате.

■ Лапово без пројекта

У Крагујевцу ће на одобреним пројектима посао добити 50 незапослених са првим и другим степеном стручне спреме, али ће истовремено бити ангажовано и десеторо факултетски образованих. Извођачи радова су јавна комунална предузећа „Зеленило“, „Чистоћа“ и први пут „Паркинг сервис“. Осим тога, одобрени су и пројекти Градске туристичке организације, Дома здравља, Удружење спортских риболоваца „Магма“ и Природно-математичког факултета. У НСЗ кажу да се јавни радови међусобно надовезују, како би се превазишао мањак средстава и људи и краћи је временски период њихове реализације.

Као нарочито занимљив издвајају нови пројекат ПМФ-а, који је део обимног програма заштите и очувања природе планине Рудник. На овом послу, који ће трајати четири месеца, а за који ће издвојено 2,3 милиона динара, радиће 14 људи, од којих троје без квалификације, једна особа са средњом стручном спремом и осам дипломираних еколога.

Овим пројектом, осим што се промовишу природни ресурси планине Рудник, биће отворене и нове могућности за развој туризма, али је циљ да, пре свега, ова планина добије статус заштићеног подручја, односно националног парка. Да би се дошло до овог циља неопходне су и стручне анализе терена и формирање базе података, за шта ће бити ангажовани еколози, за које је познато да тешко долазе до посла, објашњава Јелена Зорнић, руководи-

лац групе за програме запошљавања.

Следећи пројекат који је добио „зелено светло“ НСЗ је чишћење дела корита Ердоглијског и Сушичког потока. Спроводиће га „Зеленило“, вредност радова је 1,2 милиона динара, а на њему ће радити 11 људи.

Градска туристичка организација наставиће јавни рад од прошле године, који се односи на формирање базе података туристичких потенцијала за развој сеоског туризма на територији Крагујевца. Трајаће три месеца, биће ангажовано 11 радника и коштаће 1,27 милиона динара.

Дом здравља конкурисао је стандардним пројектом палијативног збрињавања онколошких болесника, под називом „Мој лекар“ (2,6 милиона динара), трајаће четири месеца, а запослити 17 радника.

ЈКП „Паркинг сервис“ три месеца уређиваће паркинг места на територији града, то ће чинити 11 радника, а за ову намену обезбеђено је 1,2 милиона динара, док ће Удружење спортских риболоваца „Магма“ бити задужено за сређивање језера „Бубањ“, у чему ће им помоћи 10 радника, а вредност је 1,1 милион динара. Исту суму новца добиће и „Чистоћа“, која ће, у оквиру пролећног сређивања града, очистити и дивље депоније у селима. Овај посао трајаће три

ЕКОЛОЗИ ЋЕ РАДИТИ НА ПЛАНИНИ РУДНИК

месеца и запослиће десет НК радника.

У осталим крагујевачким општинама, осим Лапова која ове године није поднела захтев, биће реализован по један јавни рад. Тако ће у Аранђеловцу бити спроведен пројекат вредности око милион динара, трајаће пет месеци, запослиће пет радника са средњом стручном спремом, а односи се на формирање нове базе података из матичних књига рођених и умрлих. У Баточини

ЈКП „7. јули“ организоваће посао санације дивљих депонија током наредна три месеца, запослиће девет НК радника и биће потрошено око милион динара. У Тополи ће Дирекција за изградњу бити извођач чишћења, уређења и санације извора пијаће воде, а у наредна три месеца биће ангажовано 10 радника, а у Рачи ће ОШ „Ђура Јакшић“ спровести јавни рад уређења школе и дворашта који траје три месеца и вредности је око милион динара.

Као нарочито занимљив издвојен је јавни рад Дечије установе из Кнића под називом „За дечије осмех“, на коме ће бити ангажовано само четворо радника (педијатријске сестре и васпитачи), али ће они бити укључени у рад са децом са посебним потребама као и са децом у сеоским подручјима којима нису приступачне ваншколске активности. Овај пројекат трајаће пет месеци и за његово спровођење биће издвојено 785.000 динара.

■ Мање радника него лани

Према речима Јелене Зорнић из НСЗ, запошљавања због смањеног обима средстава ове године у великом проблему нашли су се незапослени који тешко налазе посао било због занимања и сте-

пена стручне спреме или година старости:

Они се једино кроз ову меру запошљавања могу радно ангажовати и за њих је, често, ова зарада једини годишњи извор прихода. Такође, постоји могућност да касније ови људи остану у радном односу код извођача код кога су били запослени на јавним радовима. Са друге стране, јавни радови су од значаја и за локалну заједницу јер се одраде послови које јавна предузећа и установе нису у могућности да спроведу у току својих редовних активности.

О позитивним ефектима јавних радова сведочи и број поднетих захтева који је из године у годину све већи. Рецимо, 2006. године, када су кренули јавни радови, поднета су свега три пројекта и ангажовано је 155 радника. Већ наредне године одобрено је девет захтева, запослено 190 људи и потрошено више од 20 милиона динара. Током 2008. на овај начин посао је добило 263 незапослених, док су рекордне 2009. у Шумадији спроведена 22 јавна рада и ангажовано 580 људи, за шта је издвојено више од 92 милиона динара. Пре две године, због смањеног износа средстава из буџета, број одобрених пројеката знатно је смањен – реализовано је 15 пројеката од укупно 28,6 милиона динара и запослено 236 радника. Прошле године у Шумадијском округу реализовано је 17 пројеката, ангажовано 255 радника и потрошено око 29 милиона динара. Од тога је у Крагујевцу спроведено осам пројеката вредности 16,5 милиона динара, а на њима је радило 143 радника.

Као и претходних година, запосленима на јавним радовима месечно ће бити исплаћиване зараде према степену стручне спреме: 20.000 динара за први и други степен, 22.000 за трећи и четврти, 23.000 за пети и шести и 24.000 за факултетски образоване, као и трошкови превоза у износу од 1.500 динара.

Горгана БОЖИЋ

ГОДИНАМА СВЕ ВИШЕ ПРОЈЕКТА - ЈЕЛЕНА ЗОРНИЋ, НСЗ

ГРАНИЦЕ РЕГИОНА

Запошљавање инвалида

Национална служба за запошљавање покренула је акцију запошљавања инвалида кроз програм јавних радова, као и ангажовање асистената за пружање помоћи особама са инвалидитетом. Овај програм делом ће бити финансиран из фонда оствареног плаћањем казних поена предузећа и установа који нису запослили особе са инвалидитетом.

Ове године прослеђено је 20 пројеката вредности 79 милиона динара, на којима би могло да да буде ангажовано 320 особа са инвалидитетом и персоналних асистената за помоћ инвалидним лицима. У НСЗ кажу да ће одлука о одобреним јавним радовима за особе са инвалидитетом бити донета до краја овог месеца, као и да ће

приоритет имати пројекти који запошљавају инвалиде. Такве пројекте доставили су град Крагујевац, Дом здравља, Установа социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, „Застава инпро“ и Удружење студената са хендикепом.

Град Крагујевац први пут је конкурисао за јавне радове за запошљавање инвалида преко НСЗ, а очекује се да ће и још десет инвалида радити у Градској управи. Они ће проћи неколико сервиса, пре свега ће радити на услугама социјалне заштите, затим у оквиру удружења особа са инвалидитетом, али и на шалтерима, како би се представили суграђанима.

Прошле године, када су први пут организовани ови јавни радови, одобрено је осам пројеката за које је било обезбеђено 29 милиона динара и ангажовано 146 особа.

megabelt OR

Kneza Mihaila 106, Kragujevac

радно време од 8h до 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
 класично клинasto ремeње, назуђено, полу-V PJPH ремeње, транспортно ремeње, синтетичко ремeње, зупчasto ремeње, варијаторско ремeње, шестougаono ремeње, округло ремeње, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
 Уља, ауто делови и аутокозметика...

Telefon 325-236

РЕАГОВАЊЕ

Порески службеници нису бахати

(„Бахати службеници отежавају посао“, „Крагујевачке“ број 149.)

Основни разлог деманта је управо сам наслов „Бахати службеници отежавају посао“, који је апсолутно нетачан. Порески службеници Филијале А Крагујевац понашају се службено и професионално у складу са Правилником о правилима понашања пореских службеника и намештеника у Министарству финансија-Пореска управа. Њихово понашање и опхођење у комуникацији са пореским обвезницима, њиховим пуномоћницима и овлашћеним заступницима је службено и професионално. Задатак свих пореских службеника је утврђивање, контрола и наплата свих врста пореза.

У наведеном чланку изнете су уопштене примедбе „једне власнице крагујевачке агенције“ која се, незадовољна ситуацијом када јој није дата привилегија да ПДВ пријаве поднесе после истека радног времена за рад са странкама, обратила новинарима. Ваља истаћи да је према евиденцији Филијале А Крагујевац на подручју Града Крагујевца регистровано преко 90 агенција за књиговодствене услуге, а велики број рачуновођа обавља рачуноводствене послове по уговорима за поједине пореске обвезнике.

У Филијали А Крагујевац запослено је 126 пореских службеника, а више од 80 посто службеника има факултетско образовање и радни стаж дужи од 20 година, и то углавном на пословима у Пореској управи. Ова чињеница говори у прилог стручности, професионалности и угледа који имају порески службеници Филијале А Крагује-

вац, а због чега нема места за нетачне и злонамерне квалификације „једне власнице крагујевачке агенције“.

У наведеном чланку се неосновано стављају примедбе и на радно време Филијале. Ради тачног информисања јавности радно време Филијале А Крагујевац је од 7 часова и 30 минута до 15 часова и 30 минута, а за рад са странкама предвиђено је време од 8 часова до 14 часова сваког радног дана, осим уторка, када рад са странкама траје до 15 часова и 30 минута. Руководство Филијале А Крагујевац проценило је да је пореским службеницима неопходно да у делу радног времена без странака изврше послове припреме, архивирања предмета, консултације са руководиоцима или одрже састанке одељења. То су разлози за дефинисање радног времена са странкама.

Чињеница је да порески закони предвиђају строге рокове за предају пореских пријава и пратећих докумената, да је начин рачунања рокова дефинисан Законом о општем управном поступку, чланови 89. до 92., и да све филијале Пореске управе поштују законске одредбе. Филијала А Крагујевац је у понедељак, 12.03.2012. године, примила 848 ПДВ пријава тако да изјава „једне власнице крагујевачке агенције“ да се рокови не поштују није апсолутно тачна. Прошле године Филијала А Крагујевац је примила и обрадила око 140.000 пореских пријава. С обзиром да се у наведеном чланку помиње предаја ПДВ пријава, редовне ПДВ пријаве примају се од првог до десетог у месецу, могу се предати и електронски или послати поштом. Професионалне рачуноводствене агенције, које имају и више стотина клијената, не подносе пореске пријаве последњег дана у последњим минутима, већ то обављају раније, да би у случају грешке могли да изврше исправку и поново у законском року предају пријаве.

У наведеном чланку се истиче да Пореска управа, Филијала А Крагујевац нема услугу која се назива „штампање картица“. Законом о пореском поступку и пореској администрацији ова услуга пореским обвезницима није предвиђена.

Овај деманти је написан у намери да се јавност објективно информисе, а запослени у Филијали Пореске управе Републике Србије не заслужују да их било ко назива „бахатим“ јер то нису.

Пореска управа
Филијала А Крагујевац

Од 1. јуна, ако послодавац не плати доприносе, запослени неће моћи да приме плате. У „21. октобру“ кажу да ће због тога радници зараде примати сваки други-трећи месец, „Камионима“ да ће им то много отежати пословање, а у Синдикату металаца да ће многе фирме отићи „под лед“

Кад 1. јуна ступе на снагу нови прописи о исплати зарада и доприноса за пензијско-инвалидско и социјално осигурање запослени неће моћи да приме плате ако послодавац пре тога или истовремено није обезбедио новац за уплату доприноса. Такви прописи важили су и раније, док је постојала Служба друштвеног књиговодства, али су распад Југославије, ратови, санкције и све што је потом следило учинили да се, зарад социјалног мира, на неуплаћивање доприноса гледа кроз прсте.

Према последњим статистичким подацима, свега 18 одсто послодавца (рачунајући ту и фирме које плату примају из буџета) редовно измирују своју обавезу према радницима и фондовима. Плате са закашњењем од месец дана исплаћује 21 одсто послодавца, са доцњом од два месеца нешто више од 18, а више од 60 дана чак 42,4 одсто послодавца. Због овакве ситуације велика, средња и мала предузећа републичком буџету на име доприноса тренутно дугују 254 милијарде динара, иако је од почетка ове године наплата повећана за 11 одсто.

По grubим проценама, најмање 50.000 фирми у Србији из месеца у месец прескаче плаћање пореза на плате, доприноса за здравствену

МНОГЕ ФИРМЕ ОТИШЛЕ У стечај

Због непрекидне блокаде рачуна од годину дана аутоматски стечај у фебруару отворен у стотинак крагујевачких фирми, у марту у пет, а у априлу у 24

Према одредбама новог Закона о стечају, Народна банка Србије преузела је обавезу да сваког месеца привредним судовима доставља податке о предузећима чији су рачуни дуже од годину дана у блокади, како би биле покренуте стечајне процедуре. Према подацима НБС на дан 31. јануара ове године у Србији је 5.694 фирме испунило услов за одлазак у стечај, од тога у Крагујевцу око стотину правних лица.

Најпознатије име на овом подужем списку било је „Филип Кљајић“. Од некада велике компаније са неколико хиљада запослених остала је само „љуштура“, односно Холдинг са једним запосленим, али је и на то стављена тачка. У стечај је отишла и грађевинска фирма Драгољуба Панћића „Неи-

ПОЛИЦИЈА

Претио да ће убити децу

Због кривичних дела насиље у породици, недозвољено држање оружја и ометања службеног лица у обављању послова припадници Полицијске станице у Тополи лишили су слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Основног суда у Крагујевцу спровели Далибора В. (43) из Горње Трнавe код Тополе.

Након пријаве бивше супруге Далибора В. да се он, 2. априла ове године, у поподневним сатима, у кући њене мајке, у којој живе, затворио са двоје малолетне деце, да наводно прети да ће их убити и код себе има ловачку пушку, на лице места одмах је упућена полицијска патрола. Када су из ходника куће уочили да је пушка наслоњена уз зид, полицијски службеници су утрчали у собу и савладали Далибора В. Све време он је пружао отпор, претио полицајцима, вређао их и покушавао да их удари, па су морали да га вежу.

У соби коју користи Далибор В. пронађено је преко 50 патрона за ловачку пушку. У кући је пронађен и кратеж ловачког карабина, па ће против његове таште Велиборке М. (59) бити поднета кривична пријава, због сумње да је извршила кривично делонедозвољено држање оружја.

Намерно изазвао више пожара

Крагујевачка криминалистичка полиција лишила је слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Основног суда спровела Жарка Ђ. (32) из Крагујевца, због

постојања основа сумње да је извршио кривично дело изазивање опште опасности.

Постоје основи сумње да је Жарко Ђ., 1. априла, око два по поноћи, у кући и помоћним објектима у насељу Белошевац на више места намерно изазвао пожар. Наведена кућа има више наследника, од којих је један Жарко Ђ. Он је, у алкохолисаном стању, ушао у собу која је након оставинског поступка припала његовој тетци, упалио завесу, у другој соби пробудио петнаестогодишњу рођаку и истрао је напоље.

По изласку из куће Жарко Ђ. је изазвао пожар на још три места, у подруму и на шулама које се налазе уз суседно двориште. Пожар су угасили ватрогасци, који су, на позив комшија, одмах интервенисали и спречили његово ширење.

Ухваћени на делу

Истражни судија Вишег суда у Крагујевцу одредио је притвор Дарку А (31), пошто га је полиција лишила слободе 30. марта, када је он, у вечерњим сатима, испред своје куће у центру града, Лазару Г. (29) дао четири пакетића у којима се налазило 4,33 грама кокаина.

То су из непосредне близине

посматрали полицијски службеници, одузели дрогу Лазару Г. и обојицу лишили слободе.

Претресом куће и дворишта Дарка А. полиција је пронашла још 47,7 грама кокаина. Он се налазио у кеси сакривеној у крову суседне куће, на страни окренутој према његовом дворишту.

Посредовала у проституцији

Полицијски службеници Полицијске управе у Крагујевцу лишили су слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Основног суда спровели Цану М. К. (37) из Крагујевца, због постојања основа сумње да је извршила кривична дела посредовање у вршењу проституције и угрожавање сигурности.

Постоје основи сумње да је Цана М. К., у јануару ове године, две суграђанке наводила на вршење проституције, као и да их је, током наредних месеци, предавала другим лицима и узимала половину заређеног новца на овај начин. Када су оне одбиле да јој дају половину новца наплаћеног од муштерија које су саме пронашле, Цана М. К. им је више пута, као и члановима њихових породица, у-

пућивала озбиљне претње да ће их исећи жилетом.

Истражни судија је, након саслушања, Цани М. К. одредио притвор.

Продавао украдена возила

Због сумње да је извршио кривично дело прање новца крагујевачка криминалистичка полиција лишила је слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Вишег суда спровела Феџа М. (43) из села Мрсаћ код Краљева, коме је одређен притвор.

Сумња се да је он, у периоду од 2009. до 2011. године, набавио четири путничка возила и један мотоцикл, украдене у Србији и иностранству, чија је укупна вредност око 90.000 евра. На њима је прекуцао бројеве шасије и прибавио фалсификовану документацију, а да би прикрио порекло имовине фиктивно их је регистровао на име разних особа и касније продао.

Полиција је пронашла и одузела два возила које је Феџа М. регистровао на овај начин, а интензивно ради на проналажењу и осталих возила.

БЕНТА ЗА РЕВИКЛАЖУ d.o.o. Beograd

CEZAR d.o.o. Beograd P.C. Kragujevac - Reomat

IZDAJE

POSLOVNI PROSTOR

na lokaciji ul. Jovana Ristića 25a (kod nadvožnjaka – ul. Filipa Kljajića)

Informacije na tel. 034/334 194

НОВИ ПРОПИСИ О ЗАРАДАМ И ДОПРИНОСИМА

До плате - још теже

но и пензионо, као и осигурање у случају незапослености.

Прете социјални протести

Иначе, у Пореској управи, која је и иницијала измену овог закона, рачунају на интерес предузећа да послују легално, јер ће у супротном нестати са привредне сцене. Према речима директора Пореске управе Драгутина Радо-сављевића, који је убеђен да ће послодавци поштовати одредбе овог закона, од 1. јула када фирма покуша са рачуна матичне банке да подигне новац за исплату зарада то неће моћи да учини ако не плати и порезе и доприносе. Он додаје да то не значи да ће банке контролисати наплату доприноса, већ да ће то и даље радити Пореска управа.

Једно од питања, на које тренутно нема правог одговора, је и да ли ће нове законске одредбе важити и за фирме у реструктурирању, које су међу највећим дужницима. То су предузећа чија је приватизација поништена или она за које још није пронађен стратешки партнер, односно купац, а које статус штити од принудне наплате. У Агенцији за приватизацију, у чијој су оне надлежности, још није разговарано о томе како ће се ова мера спроводити, али пошто се ради о системском решењу нови прописи морало би да важе за све, мада се поставља питање да ли ће нека од тих предузећа имати могућности да измирују порезе и доприносе.

У Агенцији кажу да им је од 2008. године било важно да се људима обезбеде било каква примања, макар и без пореза и доприноса, а као једино могуће решење виде да се некако искористи имовина којом та предузећа располажу.

Како у Крагујевцу има много фирми у реструктурирању, посебно оних које су некада пословале

РАДНИЦИ „21. ОКТОБРА“ НЕЋЕ МИРНО ПРИХВАТИТИ ДА „ПРЕСКАЧУ“ МЕСЕЧНЕ ЗАРАДЕ

ЗА РАДНИКЕ ЈОШ ТЕЖА ВРЕМЕНА: ВЛАДО ВУЧКОВИЋ, ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА ПРИВРЕДУ

у систему „Застава“, ово питање важно је, не само за те фирме него и за локалну самоуправу. Члан Градског већа за привреду Владо Вучковић каже да ће се на удару наћи велики број предузећа и запослених у њима.

Не знам шта се десити, не знам како држава мисли да, без великих социјалних удара и тензија, спроведе ове нове мере. У неким предузећима радницима ће, због њих, плате каснити и по не-

колико месеца, а нисам сигуран да ће они то мирно, без протеста, прихватити. На удару ће се свакако наћи Војна фабрика, „Застава камиони“, „21. октобар“, али и велики број приватизованих и приватних средњих и малих предузећа. Ради се о великом броју запослених и не знам како ће све то проћи, каже Вучковић.

У Самосталном синдикату металаца Крагујевца су такође веома забринуте. Председник тог синдиката Горан Милић каже да синдикат покушава, у преговорима са надлежним државним органима, да пронађе решење које је прихватљиво за све, али да се проблеми решавају парцијално, од случаја до случаја, а не системски. У овом синдикату верују да ће држава заштитити велике фабрике, али се прибојавају да ће мање фирме, оне са мање од 100 запослених, пустити „низ воду“ и да ће оне вероватно отићи у стечај.

Превелика оптерећења

У „Застава камионима“ кажу да још не знају да ли ће нови прописи важити и за њих, али и да ће им оне у сваком случају отежати половање.

ПОЧЕЛА ПРИМЕНА НОВЕ ЦЕНА РАДА

Минималац пола просека

Нова најнижа цена радног сата стартовала је 2. априла, јер је даншале пао у недељу, и она се неће мењати до марта идуће године. Интересантно је да је нова минимална зарада, која је за пуно радно време 20.010 динара, износи половину просечне фебруарске плате на нивоу Републике од 40.003 динара. Те две зараде никада нису биле ближе једна другој, па и из тог разлога послодавци најављују бојкот колективних уговора, што значи да од исплате топлих obroка и регреса неће бити ништа. Тако ће нови „минималац“ углавном поштовати државна предузећа, док ће запослени у приватним фирмама и даље примати плате по старом.

Према консензусу постигнутом на седници републичког Социјално-економског савета, послодавац је дужан да минималну зарату исплаћује у висини која важи у моменту исплате, без обзира на то за који се месец минималац односи.

Немам никакву информацију да ли се то односи и на предузећа у реструктурирању. Ако то буде важно и за нас неће бити добро, јер ће то негативно утицати на половање, а посебно на ликвидност предузећа. До сада смо доприносе плаћали на основу минималне цене рада, али смо сада, да бисмо оверили здравствене књижице, морали да уплатимо пун износ у Фонд здравственог осигурања, каже директор „Камиона“ Ђорђе Несторовић.

Ситуација у „21. октобру“, са око 260 запослених, далеко је неповољнија, јер предузеће, иако је у реструктурирању, не добија никакве субвенције. Према речима председника Самосталног синдиката ове фирме Жике Петровића, запослени су до сада успевали да зараде за нето плате.

Примали смо плате, али нисмо успевали да наплатимо новац за уплату доприноса за пензијско и здравствено осигурање. Ако се нови прописи односе и на нас, а пошто се ради о законским одредбама требало би да важе за све, не знам шта ће се десити. Плате ће да касне, односно примаћемо их сваки други-трећи месец, да бисмо могли да зарадим и за доприносе. Или ћемо једноставно морати да на браву ударимо катапац. Нисам сигуран да ће запослени то мирно моћи да прихвате, а да од синдиката не траже да се организују протести и штрајкови, објашњава Петровић.

Слично је и у предузећу „Аутоделови“ из Кнића, које запошљава

око 60 радника. Они су уплатили доприносе за оверу здравствених књижица, али су остали без пара за набавку репроматеријала. Због тога су и изгубили један од вредних послова за страног наручиоца.

У једном од успешнијих крагујевачких предузећа, „Промотор ирва“, које је извозно оријентисано и које се изборило да постане кооперант компаније „Фијат аутомобили Србија“, кажу да све обавезе према запосленима измирују на време.

Закон мора да се поштује и ми га поштујемо. Ипак, морам да кажем да су оптерећења велика и да бих волео да се она смање. То не би помогло само нама него комплетној привреди Србије. Иначе, сматрам да закон мора да важи за све. Ситуација у привреди јесте тешка, али мислим да они којима је држава на овај или онај начин омогућила да не поштују закон и не уплаћују доприносе сада немају право да се жале што морају да поштују законске прописе, истиче директор „Промотор ирва“ Слободан Радовић.

Ако се узме у обзир да и Војна фабрика, са преко 2.000 радника, годинама није уплаћивала доприносе за социјално осигурање, а питање је и колико запосленима није уплаћиван радни стаж, слика онога шта раднике Србије и Крагујевца чека после 1. јула и примене нових прописа постаје још тамнија.

Милушин ЂЕВИЋ

„ПОД ЛЕД“

И СКУПШТИНЕ СТАНАРА

мар“, која је својевремено постала власник и предузећа „Ратко Митровић“, које је такође у стечају.

Исту судбину доживео је, после поништења приватизације, и најстарији крагујевачки недељник „Светлост“, чији су 70 одсто капитала на аукцији својевремено купили Гвозден Јовановић, Влатко Рајковић и Драгољуб Миловановић.

После хапшења бизнисмена Јове Алексића, који је купио и Фабрику за прераду крупне коже „Партизан“, његова империја почела је да се руши. У стечај су отишле фирме „034 метал индустри“, „034 профили“, „034 окови“ и „034 ауто“. После одласка „Партизана“ у стечај у истој позицији нашла се и сестринска фирма „Партизан промет“.

Мирну луку није нашла ни својевремено једна од престижнијих туристичких агенција „Компас Крагујевац“, која је некада била словеначка. Иста судбина задесила је и туристичку агенцију „Медитеран травел“. Пробу времена и финансијску кризу није издржала ни компанија „Милошевић МКВТ“, која је имала бензинске пумпе, а бавила се и транспортом нафте и нафтних де-

ривата, грађевинарством, техничким прегледом возила...

Аутоматског стечаја није поштеђен нико, па ни таксисти, али ни лекарска приватна пракса. Да је тако показују стечајни поступци отворени у „Браво таксију“ и „Скелер дијагностици“.

Ни предузетници који се баве информатичком делатношћу, за коју многи сматрају да је веома профитабилна, нису имуни на тржишне турбуленције, попут „Еуролинка“ или „ПИТ компјутера“. Под „лед“ је отишла и фирма која се бавила аутобуским превозом путника „Лепеница транс“, као и фирма која се бавила производњом намештаја „Компани намештај Живановић“.

Интересантно је да је у стечај отишло и Удружење спортских риболоваца „Ердоглија“.

Привредну и финансијску трку тада су изгубиле и многе друге крагујевачке фирме, а таква судбина 29. фебруара задесила је још пет крагујевачких предузећа: „Кербер“, „КГХ“, „Б&Д ГРОУП“, „Суверен“ и „Newl“.

На најновијем списку оних који до 31. марта ове године нису има-

ли ниједно плаћање дуже од годину дана налази се 26 правних лица из Крагујевца: „Нешовић МВМ“, „Југомедика“, „Казина“, Мрежа женских текстилних радионица, ЛП ПРО Груп, Идеал систем, Митровић ауто, Бранко Станојевић Буле – Палилуле КГ, КСР „Бесна глиста“, „Хелена Росе ЦО“, „Filip Water“, „Сребрен агро“, „КГ Гаминг“, „Пушоња“, „Дијагностик Радовановић“.

У аутоматски стечај требало би да оду и три апотеке „Херба“, „Афродита биомедика“ и апотека „Василије Острошки“, као и Фудбалски клуб „Застава Крагујевац“ и „СОС“ такси.

Интересантно је да су се на овом списку нашле и три скупштинске станара зграда у улицама Светозара Марковића 93, Воје Радића 2 и Владимира Роловића 13, а ту је и Раднички синдикат Клиничког центра.

На крају фебруара рачун блокиран дуже од годину дана имале су 474 фирме, а на крају марта у слов за одлазак у аутоматски стечај испунила су 1.023 правна лица у Србији.

М. Ђ.

У СТЕЧАЈ ОТИШЛЕ И ФИРМЕ ИЗ СИСТЕМА „034“

НЕГА УМИРУЋИХ БОЛЕСНИКА

Искушење за пацијента, породицу и лекаре

Пише Марија Обреновић

Неколико дана након седмог рођендана Марка су, због проблема са видом, родитељи одвели код лекара. Разрокост која му је дијагностикована била је, на жалост, само симптом нечег много страшнијег - инвазивног тумора на можданом стаблу. Борба са временом, операције, хемиотерапија, тражење алтернативних метода лечења, осећај кривице за учињено и неучињено, само је део онога са чим су се свакодневно суочавали и родитељи, али и лекари који су лечили малишана.

Да ли урадити инвазивни захват који не може да излечи али барем одлаже крај, има ли још нешто што је могуће урадити, питали су се лекари. Од колега из иностранства, којима је послата Маркова документација, и родитељи и доктори добили су коначну пресуду - лека нема ни на тамошњим неупоредиво боље опремљеним клиникама.

Сличним примером др Драгана Игњатовић Ристић, на протеклог викенда одржаној конференцији под називом „Етички аспекти краја живота“, покушала је да скрене пажњу да палијативно збрињавање није тема која се тиче само старих.

■ Фокус није на лечењу

Палијативно збрињавање, по речима ове професорке Медицинског факултета, није, међутим, ни питање само онколошких пацијената. Дијабетес, на пример, са свим последицама које га прате, као што су инфаркт, цереброваскуларни удар или хронична бубрежна инсуфицијенција, представља болест којој је потребно палијативно збрињавање. Опструктивна болест плућа, болести

ПАЛИЈАТИВНО ЗБРИЊАВАЊЕ – НУЖНА ПОТРЕБА

Палијативна нега није потребна само људима оболелим од рака већ и оним који се носе са другим тешким болестима. Са порашћу старости становништва овај проблем избија полако у први план, али је наше здравство, на жалост, тамо где је у развијеним западним земљама било почетком осамдесетих

срца и крвних судова, ХИВ и А-ИДС, такође захтевају ову врсту неге.

Пораст броја старог становништва такође је један од разлога због чега се о овој теми све чешће говори у Србији. Старењем популације, наиме, повећава се и заступљеност хронично оболелих и лица која не могу да функциони-

шу без туђе помоћи. За само три године проценат старих која не могу да обављају ни најосновнију личну хигијену без помоћи других готово је удвостручен – 2003. Било их је 3,8 посто, а 2006. седам посто.

Палијативно збрињавање је приступ којим се побољшава квалитет живота пацијената суочених са неизлечивом болешћу, као и њихових породица, кроз превенцију и олакшавање патњи путем лечења бола и других проблема – физичких, психолошких и духовних. На жалост, када је у питању ова област наше здравство је на оном нивоу на коме је америчко и британско било почетком осамдесетих година прошлог века.

До 2010. године ни једним програмом, ни у средњим и вишим медицинским школама ни на факултетима, питање палијативне неге није било обухваћено. Медицински факултет у Крагујевцу један је од ретких који је, недавно, у курикулуме неколико предмета увео по један час предвиђен за из-

учавање збрињавања умирућих болесника. У нашим програмима акценат је на лечењу, на излечењу по сваку цену, па се и лекари са дијагнозом која је неизлечива суочавају као са неуспехом, каже др Драгана Игњатовић Ристић.

Она објашњава да фокус палијативног збрињавања није на оболелој већ на оболелој особи, на квалитету живота и на достојанству, а не на дужини трајања. У питању је ситуација у којој је потребно радити и са породицом, помоћи јој да се суочи са ситуацијом:

Иако смо ми, на неки начин, на почетку, немамо специјализоване установе које би овим проблемом могле да се баве, ипак је могуће учинити много тога. За почетак довољно је и повезати примарну и терцијерну здравствену заштиту, формирати тимове у које ће, поред здравствених, бити укључени и социјални радници и психолози, и на један организован начин пружити подршку болеснику и његовој породици. Не треба заборавити да само једна особа која је мотивисана да ради може много да учини, а такве мотивисане људе треба повезати.

По речима наше саговорнице, непостојање опште болнице у Крагујевцу, које се често истиче као камен спотицања када питање палијативног збрињавања дође на дневни ред, не треба да буде проблем, већ је потребно усредсредити се на ресурсе које имамо. Геронтодомаћине, су, на пример, једна од служби које се такође могу укључити како би се неизлечивим пацијентима пружила неопходна помоћ и нега.

■ Ситни кораци напред

У овом моменту највећи део посла палијативног збрињавања спроводе службе кућног лечења. На жалост, пре подацима изнетим у Стратегији за палијативно збрињавање коју је Министарство здравља донело 2006. године, наводи се да скоро 60 одсто домова

ПОМОЋ МИНИСТАРСТВА

Шест кревета за неизлечиве пацијенте

Министарство здравља лани је овдашњем Клиничком центру проследило опрему за палијативну негу. Она се састоји од шест кревета са антидекубитусним душецима и неколико инфузионих пумпи. Опрема је по речима Вање Ђорђевић, пи-ара Клиничког центра, распоређена на неколико одељења.

Четири кревета су на Клиници за неурологију, пошто пацијенти којима је потребна палијативна нега најчешће ту завршавају, а по један су на Педијатријској и Клиници за инфективне болести. Ове постеле налазе се у одељењима интензивне неге, каже Ђорђевићка.

На жалост, Клинички центар нема могућност за формирање посебног одељења које ће примати умируће болеснике, нешто слично могло би се очекивати тек када ова установа терцијерне здравствене заштите добије нову зграду.

здравља у Србији нема посебно организоване службе кућног лечења и неге, већ се делатност ове службе обавља у оквиру опште медицине, хитне помоћи и поливалентне патронаже. Томе је, по речима др Оливере Ђирковић, председнице организације „Медикал аванс пројект“, допринело и само Министарство здравља.

Само годину дана пре усвајања Стратегије Министарство је домовима здравља наложило укидање служби кућне неге, да би их овим документом после предвидели као једног од носилаца палијативне неге. Овим документом, али и прописима који се тичу организације рада, предвиђено је да на 25.000 пацијената буде запослен један лекар у кућној нези и пет сестара. Број сестара повећан је у односу на број који је био ранијим прописима, али је број лекара остао на истом нивоу, што сматрам недовољним. Нико не води рачуна о „синдрому сагоревања“, односно о томе да ни самим лекарима није лако свакодневно суочавање са умирућим пацијентима, са тим лекарима би такође требало радити и за њих формирати тимове за подршку, сматра др Оливера Ђирковић.

Она каже да је за готово шест година, колико је прошло од доношења Стратегије, мало тога конкретного урађено. За сада постоји само један водич за збрињавање онколошких пацијената, одржано је неколико семинара за лекаре и социјалне раднике, али нема повратних информација да ли су се они умрежили, раде ли заједнички на развоју праксе овог збрињавања.

У Црну Гору, рецимо, Светска банка је уложила десет милиона долара у развој здравствене заштите најтежих болесника. Према програму који се тамо спроводи при домовима здравља формирани су дневни центри за неизлечиве пацијенте, што за њих и њихове породице значи конкретну помоћ и подршку. Формирани су тимови које чине лекар, две сестре, социјални радник, психолог и један административац, то је оно што нама још увек није успело, каже др Ђирковић, истичући да је помак ипак направљен јер се о проблемима, правцима развоја палијативне заштите последњих неколико година чешће говори него раније.

Да је ипак потребно озбиљније се позабавити овим проблемом говори и податак да у Крагујевцу, иако постоји добро развијена служба кућне неге и Клинички центар, чак 70 одсто позива хитној помоћи стиже од старих људи и особа којима је потребно палијативно збрињавање.

ОЛАКШАЊЕ ПАТЊИ ОБОЛЕЛОМ И ПОРОДИЦИ - ДР ДРАГАНА ИГЊАТОВИЋ РИСТИЋ

ЗА ШЕСТ ГОДИНА МАЛО УРАЂЕНО - ДР ОЛИВЕРА ЂИРКОВИЋ

КОНФЕРЕНЦИЈА „ЕТИЧКИ АСПЕКТИ КРАЈА ЖИВОТА“

Размена искустава

Конференција под називом „Етички аспекти краја живота“, коју је протеклог викенда на „Шумадија сајму“ организовала Регионална лекарска комора за централну и западну Србију, била је прилика да лекари из читаве Србије размене своја знања и искуства, али и чују каква је пракса развијених западних земаља.

Који су изазови за будућност, збрињавање у примарној здравственој заштити, како поступити када се лекар нађе у процепу између медицинских индикација и пацијентових жеља, само су неке од тема које су покренуте на овом конгресу.

Око 600 лекара који су присуствовали овом скупу имали су могућност да из прве руке чују искуства професора Дејвида Стајнборна, који је у Америци одавно прво одељење за палијативно збрињавање деце. Предавања су држали и професор Џек Олсон, који

СКУПУ ПРИСУСТВОВАЛО ОКО 600 ЛЕКАРА

се бави геријатријом у једној болници у Чикагу, док је о Декларацији Светске медицинске асоцијације о медицинској бризи за особе на крају живота говорио др Отмар Клоибер, генерални секретар ове асоцијације.

УСПЕХ СТУДЕНТА ФАКУЛТЕТА ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА

За мале паре велика уштеда

Средином априла Марко Стјепаћ отпутоваће у Темшивар и своје знање укрстити са будућим инжењерима из неколико европских земаља, пошто је пре неколико дана, на Међународној конференцији за грејање, климатизацију и хлађење, освојио прво место радом о уштеди енергије у грејању стана

На европском такмичењу, на коме ће учествовати студенти из десетак земаља, Марко Стјепаћ, будући дипломац крагујевачког Факултета инжењерских наука, представљаће Србију, али и цео Балкан, јер је једини представник са овог подручја. Средином априла Марко ће отпутовати у Темшивар и своје знање укрстити са будућим инжењерима из Шпаније, Италије, Холандије, Немачке, Данске, Румуније...

Овај студент смера Енергетика

и процесна техника, коме је дозвања дипломираног инжењера остао само дипломски испит, пре неколико дана, на 42. међународној конференцији за грејање, климатизацију и хлађење у Београду, освојио је прво место на такмичењу студенских радова.

У питању је рад под називом „Уштеда енергије уз помоћ термо-регулационих вентила“, који сам радио као завршни рад након завршетка основних студија. У њему сам приказао могућности за уштеду енергије у породичној кући уколико се на радијаторе уграде вентили за регулацију температуре. Мерењем сам дошао до закључка да се на овај начин може уштедети 30 одсто енергије, односно новца, што значи да се уложена средства за уградњу вентила, што за стан од 80 квадрата износи око 150 евра, исплате пре истека прве грејне сезоне, објашњава Марко.

Када је расписан конкурс за пријаву студенских радова, Марков ментор, професор Милорад Бојић, предложио му је да пошаље свој рад.

Морао сам мало да га сажмем и прилагодим пропозицијама конкурса, пошто је мој рад био знатно обимнији. Жирију се нарочито свидело то што сам презентацију имао на енглеском језику, док су други такмичари говорили на српском, иако су људи у коми-

РАД СА ВРЛО ПРАКТИЧНОМ ПРИМЕНОМ:
МАРКО СТЈЕПАЋ

сији били странци, прича наш саговорник.

На студентској сесији у Београду учествовао је седам будућих

инжењера, али је Марко успео убедљиво да их победи и тиме стекне право да се на једној сличном, овога пута европском такмичењу,

надмеће са колегама из европских земаља.

Такмичење у Темшивару одржава се 19. априла под патронатом Федерација европских асоцијација за грејање, вентилацију и климатизацију. Тамо ће бити студената из десетак земаља. Пошто се за ово такмичење траже неки додатни услови свој рад ће наново морати да прилагодим. Своју тезу и резултате мерења мораћу да сажмем на десетак кућних страна, припремим краћу презентацију на енглеском језику, али и урадим плакат, тако да ће ових дана бити у послу, прича Марко.

Овом одличном студенту, у чијем индексу су наређане десетке и деветке, то сигурно неће тешко пасти. Тим пре што је пред њим, до завршетка мастер студија, остао још само дипломски испит. О будућој каријери овај млади Горњомилановчанин још увек није коначно одлучио. Понуда, каже, има, али чека најпре да добије факултетску диплому па ће онда размишљати.

Учешће на једном оваквом такмичењу свакако ће бити забележено у његовој биографији, али сматра да ће му то донети и драгоцену искуство и контакте, тим пре што ће у жирију седети светски признати стручњаци у овој области.

М. ОБРЕНОВИЋ

ЈОШ ЈЕДАН КРАГУЈЕВЧАНИН НА „ЕУРОМАТУ“

Математичар и глумац

Са ученичке размене из Брежица Вук Вукомановић отпутовао право на Европску математичку конференцију у Софији, а наредног понедељка „слетеће“ на позорницу као наратор у комаду „Није смрт бицикло (да ти га украду)“

Вука Вукомановића, ученика Прве крагујевачке гимназије, Крагујевчани ће моћи да виде наредног понедељка у улози Наратора у представи „Није смрт бицикло (да ти га украду)“, којом ће се овдашњи гимназијалци такмичити на 16. позоришном сусретима. Ова прича, међутим, није о талентованом будућем глумцу, већ о младом математичару који се недавно представио својим радом на Европској математичкој конференцији у Софији. Али, управо Вукова љубав према глуми и чланство у драмској секцији допринело је томе да се на овој смотри младих математичара из целе Европе појави и Вук.

Љубица Вујовић, која је на такмичењу „Математички фактор“ организованом у оквиру ове конференције освојила прво место, „крива“ је што сам се и ја тамо нашао. Наиме, нас двоје смо се спријатељили управо као чланови драмске секције. Љубица, која је на овој конференцији била и прошле године, предложила ми је да се пријавим на конкурс, почиње причу Вук.

Рад под називом „Фрактали у технологији и природи“, којим је Вук конкурисао за учешће на „Еуромату“, свидео се жирију, па је заједно са својом другарицом отпутовао у Софију.

За мене је учешће на овој конференцији, која је окупила младе математичаре од 12 до 18 година, заиста невероватно искуство. Рад који сам написао одсликао је једану добро познату област геометрије. Нисам, међутим, желео да слушаоце замарам једначинама већ сам говорио о промени фрактала у технологији, коју сви млади воле пошто воле да користе рачунаре, и природи. Након презентације доста слушалаца ми је пришло и честита-

ВЕРОВАТНО ЋЕ УПИСАТИ ЕЛЕКТРОТЕХНИКУ:
ВУК ВУКОМАНОВИЋ

ло, што ми је врло значило пошто је то био први пут да држим предавање пред непознатом публиком. До сада сам то радио само у оквиру наставе у Гимназији, прича наш саговорник.

Математичка конференција за њега није била само прилика да размени искуства са талентованим младим колегама већ и да упозна нове људе и добро се проведе.

Неколико дана пре конференције вратио сам се са ђачке размене из Словеније. Та четири дана, колико смо били тамо у посети гимназијалцима у Брежицама, остаће ми увек у сећању по невероватном проводу и дружењу, па сам мислио да у Софији не може да буде ни приближно тако. Било је, међутим, још боље. Упознао сам пуно занимљивих момака и девојака и од тада смо стално у контакту, прича Вук.

Дружење и провод Вук воли као и сви његови вршњаци, али и поред излазака успева да буде врстан математичар, физичар и програмер. Ђак је специјализованог математичког одељења и то одликаш. Учествовао је на многим републичким математичким

смотрема и такмичењима из физике и информатике. Од јесенас је и полазник Регионалног центра за таленте, а део распуста провео је у Истраживачкој станици „Петница“. Поред тога, тренира нинџуцу, игра игрице и пасиониран је у читању.

Ипак, после науке, највише воли глуму. Члан је гимназијске драмске секције од седмог разреда, односно од момента када се уписао у Прву крагујевачку гимназију.

Глума ми је на неки начин вентил. Уживам у припреми сваке представе и надам се да ћемо ове године победити на „Сусретима“. Текст смо мало изменили, додали неке ликове и мислим да ће публици бити јако занимљиво да види овај комад урађен на наш начин, прича овај талентовани седамнаестогодишњак.

Иако сви кажу да има талента за глуму, неће се отиснути на даске које живо значе. Математика је, ипак, његова највећа љубав, па ће након матуре највероватније уписати Електротехнички факултет, мада савњари и о томе да студира на МИТ-у, престижном институту за технологију у Масачусету. Пробаће, каже у сваком случају, а ако успе да се избори за неку стипендију - ето њега у Америци.

М. ОБРЕНОВИЋ

ГРАДСКО ВЕЋЕ УТВРДИЛО
КАНДИДАТЕ ЗА
ЂУРЂЕВДАНСКУ НАГРАДУ

Предложено
седам
славодобитника

Ђурђевданску награду града добиће шесторо појединаца и једна организација, уколико одборници Скупштине усвоје предлог који је прошле недеље дало Градско веће. Оно је, наиме, уз претходну селекцију Одбора за обележавање празника, јубилеја и доделу награда, од 19 кандидата, који су предложени по конкурсу расписаном почетком године, одабрали седам за које се сматра да заслужују најзначајнију годишњу награду града.

За добитнике Ђурђевданске награде у области уметности предложени су Јован Глигоријевић и Зоран Ђорић. Глигоријевић за књигу „Блуз леве обале“, објављену 2011. године, а Ђорић за реализацију програма Позоришта за децу у прошлој години.

За област новинарства предложена је Катарина Мировић, ауторка емисија „Суграђани“ и „Шумадијски праг“ на Телевизији Крагујевац.

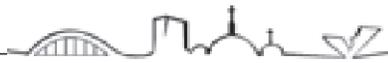
Марко Павловић, победник на Европском првенству у дисциплини паратријатлон, прошле године у Шпанији, кандидат је за награду у области спорта.

За резултате у привреди предложени су „Застава камиони“ за пројектовање и производњу новог теренског возила.

У области медицине дат је предлог за професора др Слободана Јанковића за допринос у акредитацији Клиничког центра код Агенције за акредитације здравствених установа Србије.

Седми предложени је Милан Ђорђевић Мишко, за област хуманитарног рада, а за организовање акције „Љуби ближњег свог“.

Ђурђевданске награде традиционално се уручују 6. маја, на Дан града, на свечаној седници градске Скупштине.

НАГРАДА ГРАДСКОЈ ТУРИСТИЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ „КРАГУЈЕВАЦ“

Цар Константин у рукама Крагујевчана

На међународном сајму у Нишу Градска туристичка организација „Крагујевац“ због најоригиналнијег излагачког простора – реплике Амициног конака освојила престижну награду „Цар Константин“

Градска туристичка организација „Крагујевац“ освојила је награду „Цар Константин“ за најоригиналније уређен излагачки простор на 13. Међународном сајму туризма у Нишу. Штанд на којем је доминирала реплика „Амициног конака“, јединог сачуваног објекта из дворског комплекса Кнеза Милоша, привукла је пажњу многобројних посетилаца ове манифестације. Реч је о објекту изграђеном у балканско-оријенталном стилу у којем је радио Сима Милосављевић Паштрамац, управник Кнежевог двора и у којем су становали Милошеви момци, такозвани кавази.

„Од првог дана сајма на наш штанд долазили су бројни посетиоци, породице са децом и старији људи, млади и сви су нас питали за дозволу да се фотографишу, покушавали су да уђу на мала врата, питали шта је иза Амициног конака... За нас је то била прилика, да им одговарајући на питања шта представља објекат чија је реплика на нашем штанду, говоримо о Крагујевцу као завичају модерне Србије, Милошевој престоници у којој су основане све најзначајније институције модерне српске државе“, каже директорка ГТО „Крагујевац“ Снежана Милосављевић. Она истиче да је ова награда велики стимуланс за туристичку организацију да

се и на наредним манифестацијама представи како доликује најбољима... Испред Амициног конака налазила се и мала поставка која сведочи о прошлим временима грађанског Крагујевца, клупе, стари фотографски апарат, разгледнице нашег града, један цилиндар и штап...

„Ми већ имамо идеју како ћемо да се представимо на сајму туризма у Крагујевцу, крајем новембра, ако обезбедимо средства биће то свакако нешто о чему ће се причати и сасвим другачије од промоција других градова и општина... Искрено, идеју смо добили на штанду Швајцарске“ каже Снежана Милосављевић нагласивши да је награда у Крагујевац стигла захваљујући великом труду који су уложиле колеге Александар Леповић, Иван Фроку, Саша Јевтић и Марија Радовановић.

Осим Градске туристичке организације „Крагујевац“ награде су добили и Хотел „Регент Клуб“ из Ниша за најбоље уређен излагачки простор, туристичка агенција „Сабра“ за најбољи промотивни наступ и Удружење угоститеља града Ниша за подршку организацији сајма.

У реновираној хали „Чаир“ током три сајамска дана, од 30. марта до 1. априла, представило се 80 излагача међу којима су туристичке организације, туристичке агенције, произвођачи сувенира, винарије, етно удружења... Туристичку понуду промовисали су и излагачи из Црне Горе, БИХ, Бугарске и Грчке.

Сајам је, у присуству бројних званика и директорке Туристичке организације Србије Гордане Пламенац, отворио градоначелник Ниша Милош Симоновић.

На свечаном отварању наступили су вокална група „Константин“ и плесни клуб „Свинг“, из Ниша. Излагачи и посетиоци су могли да уживају у својеврсној презентацији градова и гастрономској понуди, промоцији филма „Јужна Србија 4x4“ и „Виртуелни Ниш“, а организовано је разгледање града, као и дегустација „Нишког доручка“.

Е. ЈОВАНОВИЋ

ШТА СЕ НУДИ ИТАЛИЈАНСКИМ РАДНИЦИМА У КРАГУЈЕВЦУ

Кафа, вино, пицца, и

Пише Никола Стефановић

Порив већег броја странаца у град након долазка компаније „Фијат“ било је нешто што су готово сви, од градских челника, преко угоститеља, до самих грађана очекивали и прижељкивали. Сведоци смо да се то и догодило. Међутим, од 2008. године када је споразум са италијанским гигантом потписан, чини се да се град се још увек није прилагодио таквом обртну. Иако већ четврту годину у Крагујевцу борави завидан број радника из иностранства, пре свега Италије, под великим знаком питања је како њихов боравак овде изгледа, па тако и какву ће слику понети када се врате у домовину.

Почев од тога да је већина културних институција ограничена на српски језик, те да су и сами називи и натписи на зградама исписани само на српском, за неког из иностранства ко је на привременом раду у центру Шумадије велики проблем може представљати да, примера ради, пронађе зграду суда или главне поште. Тачније, без испитивања пролазника и надања да се Крагујевчани добро служе бар енглеским, то се чини и немогућим. Најзад, да то прилагођавање још увек траје, да се ради у ходу, па донекле и хаотично, казује и податак да четири године касније град још није испунио ни најосновније услове – смештајни капацитети су и даље недовољни.

■ Ницу хостели

Ипак, иако су можда културне установе у некој мери подбациле, треба похвалити саме грађане који су преузели иницијативу и у оваквом, пословном туризму, видели своју шансу да зараде. Отуд у Крагујевцу попут печурака после кише ницу хостели и преноћишта, а само у последњих месец и по дана отворена су четири нова оваква објекта. Један од њих, „Алберго де сенцао дел гарде“ почео је са радом 24. фебруара и ниједне ноћи није имао празан лежај.

Имамо само шест соба и можемо да примимо 15 људи, али с обзиром на то да смо од старта пребукирани, већ планирамо и проширење капацитета, каже Севдија Палић, власница преноћишта.

Иако би се очекивало да већина хостела циљано носи италијански назив, то није случај, а за сада се још не може прецизно утврдити колико то утиче на национални састав коначара.

Сам назив је, у ствари, име једног малог, али предивног места у Италији у ком сам живела и радила. То њих који овде раде мало подсети на до-

ТУРИСТИЧКА СИГНАЛИЗАЦИЈА У КРАГУЈЕВЦУ

мовину, али није посебно одређујуће да баш због тога желе да бораве само код нас, па тако међу гостима имамо Италијане, али и Немце и Енглезе, који су такође овде због посла, каже Севдија.

По њеним речима, сви су гости какве сваки угоститељ жели, те нема разлике у понашању између електричара и директора. С друге стране, како каже, било је жалби појединих колега на госте из источне Европе, јер наводно воле да попију мало више, па онда буде извесних проблема.

Није тајна да су од странаца из Италије највише профитирали поједини кафићи и ресторани, те је данас општепознато да су омиљена места за излазак гостију са Апе-

нинског полуострва пицерија „Да Винчи“ и таверна „Пане е Вино“. Није тајна и да је један од новијих кафића у граду практично у власништву извесног господина са Сицилије. Па ипак, да угоститељи безразложно претерују у подилажењу говори чињеница да ни прелажење на италијански мени, нити италијанско име, не значе много ако се има у виду посебан укус који захтевају поменути гости.

У кафићу „Про боно публицо“ неких посебних и великих промена нема, па тако нема ни превелике госте из Италије, а од запослених смо сазнали да и не желе да од свог локала праве место само за такву клијентелу.

Пре свега, протурају се некакве

небулозне приче о хиљадама Италијана у Крагујевцу, а не верујем да их има више од 200. Кад је реч о називу, наш локал ради под њим већ седам-осам година, много пре него што је долазак „Фијата“ био у најави, тако да нема везе с тим. А што се тиче њих као гостију, па ето...изгледа да су очекивали да је овде код нас све јефтино и цабе. Долазило је неколико њих на блиц, углавном потраже нешто жестоко и скупо, па се онда пожале да им је „хенеси“ скуп, иако је у

кафићима у Италији дупло скупли, каже један од њих.

■ Добра спортска понуда

По чаршији се, узгред, шушка да се гости са „чизме“ распитују и за услуге друге врсте, верујући да је све „на изволте“ за ситниш, али је о томе тешко ишта сазнати, а поготово не од самих странаца за које важи некаква фамозна обавеза да не дају изјаве медијима.

У сваком случају, већина кафеција је до сада схватила да је укус иностраних посетилаца другачији те да се, бар кад је реч о Италијанима, услуга заснива на принципу „кафа и вино“. Наиме, без та два напитка нема ни гостију из Италије, а с обзиром да обични еспресо и капућино који се нуде код нас нису задовољавајућег квалитета за њи-

КОШАРКАШКЕ УТАКМИЦЕ ПРИВЛАЧЕ И СТРАНЦЕ

КРАГУЈЕВАЦ НА МАПИ ГРИТЕРА

У друштву светских градова

Отварањем свог сајта и постављањем на званични сајт „Глобалне мреже гритера“, Крагујевац се нашао у друштву 30 градова света који су у понуди светским путницима, међу којима су и Лондон, Париз, Буенос Ајрес, Торонто...

Сем Крагујевца још су Београд и Суботица придружени тој мрежи, а реч је о неформалним турама које може изводити свако од нас. Дакле, гритери нису водичи, јер је то назив за професионалце, већ боље рећи, домаћини. На пример, када вам дође пријатељ из иностранства у госте, а ви му покажете град, ви сте и сами гритер, објашњава Иван Фроку, координатор у Туристичком информационом центру.

Свако ко жели може да се пријави и званично за гритера, а једина обавеза је да буде доступан четири сата месечно, да зна један страни језик и да поседује мејл адресу и мобилни телефон. Један гритер може водити групу од највише шест људи, туре трају око два сата, бесплатне су, а показују се мање познате знаменитости града, искључујући музеје где то чине професионални водичи. Гритери услуге обављају волонтерски, а за сада Крагујевац располаже са 15 оваквих водича.

Интернет и фудбал

Изузев ресторана и спортских дешавања, гостима и радницима из иностранства се не нуди боравак претерано богат садржајима, а још увек оскудевамо и у смештају. Градска туристичка организација обогаћивањем тура и туристичком сигнализацијом труди се да то промени, а Крагујевац је напоскон добио и биоскоп

хова истанчана чула, то су се неки одлучили за набавку кафе из Италије. Што се тиче вина, оно се конзумира искључиво у ресторанима, и то на један децилитар, јер отварање скупоцене бутелке за тако малу количину у кафеима, где овакве муштерије нису честе, није исплативо.

Но, када се по страни оставе спавање, храна и пиће, поставља се питање како странци у Крагујевцу може искористити своје слободно време, тачније, шта се то нуди од садржаја који су му доступни и лако схватљиви, а да нису у питању кабловска телевизија или интернет.

Ако се о културним дешавањима и установама обавештавају путем интернета, онда ће сазнати – готово ништа. Наиме, изузев Музеја „21. Октобар“ (који, за похвалу, има у понуди и страницу на енглеском језику) остали музеји немају своје интернет странице или оне нису у функцији. Стога, информисање о радном времену иде врло тешко, поготово ако неки гост из Европе или света пожели да посети Музеј „Стара ливница“, ако је за његово постојање уопште некако сазнао. Па се тако могу наћи подаци са других сајтова да музеј ради од 9 до 14 сваким радним даном, само уторком и четвртком и од уторка до петка.

Једна од могућности која се нуди су спортска дешавања, те без проблема могу пратити фудбал, рукомет, кошарку, одбојку и навијати, наравно, за победнички „Раднички“. Срећом, са отварањем бископског комплекса у „Плази“ културна понуда је обогаћена, те су сви актуелни светски хитови странцима доступни, не рачунајући домаће филмове, а у понуди ће се наћи и опера.

Ипак, позитивна ствар која Крагујевчанима није промакла јесте туристичка сигнализација на српском и енглеском језику. Иако је било ситних пропуста, па је Велики парк постао „Биг парк“ (погрешна употреба придева „биг“), то је нешто што се лако да поправити. Уосталом, ко ради, тај и греша, а ако неко ради добро за пример то је Градска туристичка организација.

■ Недостаје „пет звездица“

Директорка ГТО Снежана Милисављевић се слаже да је Крагујевац помало затечен сталним растом броја посетилаца и ноћења, те да граду фали један луксузнији хотел.

– Прошле године смо у односу на 2010. имали за око 12 одсто више туриста и 35 одсто више ноћења, при чему је 45 одсто гостију из иностранства, а остало су гости из разних крајева Србије. Од страних гостију највише је Италијана, а затим следе посетиоци из БиХ, Словеније и Немачке, а највећи проблем са којим се суочавамо у овом тренутку је недостатак једног хотела са четири звездице. Изузев „Женева лукс“ немамо такав хотел, а са пет звездица немамо ниједан, иако имамо клијентелу која тражи такав смештај, каже она.

По њеним речима, пословни туризам је евидентно у експанзији, а одмах за њим следе конгресни, манифестациони и спортски туризам. Примера ради, приликом одржавања Балканијаде у атлетици и обуке

70-80 квадрата или 1.000 евра за кућу од 150 квадрата нису преви-соке за њих. Највећу цену су, чини се, платили нешто имућнији студенти који су услед тога „протерани“ у насеља ван центра, а није необична ни појава да се власници преселе на сеоска имања у околини, уколико их имају, да би издали стан по високој цени.

Па ипак, по речима директорке Милисављевић, изузев специјално организованих тура, нема неког превеликог интересовања страних радника за обиласке.

– Имамо професионалне, лиценциране водиче и преводиоце које ангажујемо по потреби, тако да организујемо туре на српском, енглеском, француском, немачком, словеначком, руском и италијанском језику, с тим да када долазе

НОВИ ХОТЕЛ „АЛБЕРГО ДЕСЕНЦАНО ДЕЛ ГАРДЕ“ И ВЛАСНИЦА СВДИЈА ПАЛИЋ

за рукометне тренере, Крагујевац је био мали да прими све посетиоце, поготово када се урачунају и радници „Фијата“ и они који су радили на изградњи „Плазе“.

– Приликом одржавања Сајма туризма у Крагујевцу, у новембру прошле године, нисмо имали, на пример, где

да сместимо екипу РТС-а и директорку туристичке организације из Требиња, па су боравили у Студентском дому, јер нисмо имали шта друго да им понудимо. Добро је што, с друге стране, имамо све више хотела и преноћишта, па тренутно Крагујевац располаже са 750 кревета и тај број расте, а опет је све пуно. Буквално долазимо у ситуацију да нас људи зову у десет увече викендом да траже једнокреветну собу, јер нема места нигде, па онда ми зовемо директорке хотела, објашњава директорка ГТО.

Захваљујући томе и станодавци задовољно трљају руке, нарочито они чији се станови и куће налазе у самом центру или недалеко од њега, с обзиром да странци желе да закупе стамбени простор искључиво ту, а цена им и није превише битна. Стога, ни цене од 500 евра за стан од

стране делегације и групе обично са њима иде њихов преводилац. За потребе „Фијата“ смо организовали водичку туру, крајем априла најављена су нам два аутобуса Словенаца, док за мање групе радника из Чешке, Пољске и других земаља немамо организоване туре, нити има интересовања. Ти радници су углавном плаћени по сату и гледају да што више раде, каже наша саговорница.

Када је реч о сарадњи са културним установама и могућим пропустима или унапређењима, она наводи да је то нешто што се тиче њиховог сопственог рада, те да на то не може утицати ГТО, као и да је та сарадња са неким боља, са неким слабија.

– Искрено речено, има ствари које могу и треба да се синхронизују, а ми никада нисмо сви заједно сели и направили неки заједнички договор. Углавном се то завршава телефонским позивом по принципу „треба нам то и то, тада и тада“ и то увек буде испоштовано. Генерално, мислим да јесмо затечени и да још нема довољно слуха за то да се на туризму може зарадити, закључује Снежана Милисављевић.

Ипак, ГТО не посустаје, па су на новом конкурс на нивоу Србије већ обезбеђена нова средства за туристичку сигнализацију од 5,9 милиона динара, а сада ће се табле постављати дуж општинских путева и улица и највероватније у Спомен парк „Шумарице“. Добар рад се и награђује, па је на међународном сајму у Нишу наша туристичка организација добила прву награду „Цар Константин“ за најоригиналније уређен излагачки простор чији је централни део заузимао Амицин конак.

КАФЕ РЕСТОРАН „ДА ВИНЧИ“ ПОПУЛАРАН КОД ИТАЛИЈАНА

PROLEĆNA PUTOVANJA

sa polascima iz Kragujevca

MEDITERAN I PROVANSA
28.04. - 7 dana autobusom
od 395€

TOSKANA
28.04.-05.05.
8 dana autobusom
od 229€

SKANDINAVIJA
25.04.-03.05. - 7 dana avion/autobusom
od 699€

BEČ
18.04.-18.04.
od 159€

PRAG
18.04.-18.04.
od 145€

PARIZ via ŽENEVA
27.04.-05.05. - 9 dana autobusom
od 389€

SICIJIJA I KAPRI
18.04. - 9 dana autobusom
od 470€

HOLANDIJA
27.04.-05.05.
9 dana autobusom
od 395€

ŠVAJCARSKA I DVORCI BAVARSKE
23.04.-02.05. - 10 dana autobusom
od 515€

ANDALUZIJA, MADRID I LISABON
17.07.04. - 11 dana avion/autobusom
od 630€

DVORCI TRANSILVANIJЕ
11.05.05. - 8 dana autobusom
od 215€

CARIGRAD
18.04.-18.04. - 1 dana autobusom
od 189€

24 GODINE SA VAMA
1998-2012

potražite naše programe za letovanje u Grčkoj, Turskoj, ...

HOLIDAY
www.holiday.rs

TRAVEL & WorldTravel
034/335 220
034/335 344

ЛЕГАТ ВАЈАРА НИКОЛЕ КОКЕ ЈАНКОВИЋА

Поклон за вечност род

Прошлог месеца потписан је уговор којим је најпознатији српски вајар, рођени Крагујевчанин Никола Кока Јанковић, родном граду оставио као поклон своја вајарска дела и збирку уметничких предмета. У част великог уметника и због значаја оваквог поклона, град и крагујевачки Универзитет подићи ће легат великом уметнику, чији је пројектант архитекта Зоран Гагић

Пише Зоран Мишић

Ускоро ће Крагујевац постати богатији за још једну институцију од националног значаја. Доћи ће легат најзначајнијег српског вајара Николе Коке Јанковића, рођеног Крагујевчанина (види антрфиле), професора београдског Универзитета и редовног члан Српске академије наука и уметности.

Тројни уговор о поклону потписан је у крагујевачком Основном суду 17. марта од стране поклонодавца Николе Коке Јанковића и ректора крагујевачког Универзитета Слободана Арсенијевића и заменика градоначелника Небојше Здравковића у име прималаца поклона.

Изузетна је част за Универзитет у Крагујевцу да најпознатији наш вајар Никола Кока Јанковић, који је и почасни доктор нашег Универзитета, поклони овој институцији једну од највећих и најзначајнијих уметничких збирки којом у овом тренутку може да располаже неко у Србији, каже Зорица Аврамовић, генерални секретар Универзитета у Крагујевцу, који је и био „носилац” преговора

БУДУЋИ ИЗГЛЕД ЛЕГАТА НИКОЛЕ КОКЕ ЈАНКОВИЋА

са нашим академиком Јанковићем. По њеним речима, овим поклоном вајар је желео да остави спо-

мен родном граду и крагујевачком Универзитету и истовремено изрази приврженост и Српској академији наука и уметности, чији је дугогодишњи члан.

По уговору, пошто је реч о „поклону са условом”, предвиђено је да се за ову намену изгради посебна зграда легата.

■ Легат – поклон са условом

Јанковић је условио да се за легат подигне посебан објекат. По његовој жељи то мора да буде искључиво приземна зграда и то на локацији универзитетског комплекса. Због тога ће здање бити изграђено преко пута Универзитетске библиотеке, на плацу где је предвиђено и подизање Центра за матичне ћелије и зграда са станима за младе научнике, истиче Зорица Аврамовић.

Сама зграда биће двонаменска.

У једној половини биће изложена Јанковићева вајарска дела као стална поставка и други уметнички предмети из збирке коју он поклања. Који су то предмети знаће се тачно до септембра, када вајар доставити списак дела и упутство на који начин ће она бити изложена и чувана. Уговором је предвиђено да изложбени део сталне поставке не сме да буде мањи од 100 квадрата, објашњава Зорица Аврамовић.

Не мањи треба да буде и други део здања у којем ће бити смештене две канцеларије за потребе делатности Центра за научноистраживачки рад одељења САНУ у Крагујевцу, мултифункционална сала, пратећи објекти и депо за Јанковићеве радове.

Такође, академик Јанковић је условио град и Универзитет да сам одабере аутора пројекта здања легата (у питању је архитекта Зоран Гагић) и буде сагласан са урађеним пројектом.

Град се обавезао да изгради објекат, а Универзитет да опреми зграду, управља поклоном, да према списку Јанковића у њему буду излагана његова дела и да сам објекат буде видљиво означен као легат Николе Коке Јанковића. Са друге стране, град Крагујевац и Универзитет су се према вајару обавезали да приме са захвалношћу (по изградњи легата) његова вајарска дела и друге уметничке предмете и управљају њима у складу са вољом поклонодавца. Поклон ће бити преузет одмах по завршетку објекта.

Ауторска права Јанковић задржава до краја живота, а потом она „прелазе” на Универзитет.

Ово је догађај од историјског значаја за Крагујевац и наш Универзитет јер је у питању највећи легат у Србији таквог нивоа и уметничке вредности, закључује Зорица Аврамовић, додајући да се већ ушло у реализацију подизања легата. Град је одредио локацију и покренуо поступак за добијање дозвола за изградњу. Камен темељац легата требало би да буде положен већ до краја априла.

■ Не зграда већ скулптура

Да је у питању историјски догађај за Крагујевац слаже се и аутор пројекта Зоран Гагић, познати крагујевачки архитекта са вишегодишњим стажом у Паризу, додајући да је у питању једина намењена зграда за легат ван Београда.

Вајар и академик Никола Кока Јанковић у правом смислу ре-

ОДАБРАНИ АУТОР ПРОЈЕКТА АРХИТЕКТА ЗОРАН ГАГИЋ

О НАЈПОЗНАТИЈЕМ ЖИВОМ СРПСКОМ ВАЈАРУ

Каријера за поштовање

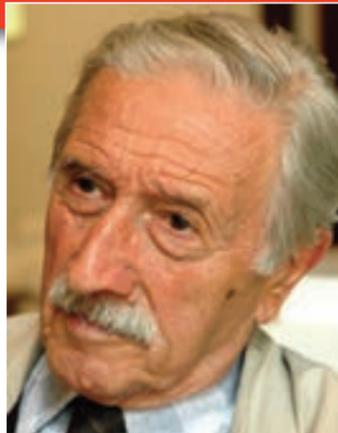
Никола Кока Јанковић рођен је у Крагујевцу 13. децембра 1926. године. Како је увек истицао, Крагујевац је био град његовог детињства, прве младости и место у коме су настали његови први уметнички радови, попут портрета брата, оца и мајке, призора из кафана... За историју остаје забележено да у породичној кући Јанковића настаје и његова прва скулптура, лик школског друга Димитрија Огњановића.

Пријемни испит на Академији ликовних уметности у Београду полаже 1946. године и прве три године студија је на класи код професора Лојзе Долинара, а 1950. године прелази на класу професора Сретена

Стојановића, код којег завршава студије. Две године касније завршава „специјални течај” (постдипломске студије) код истог професора.

Постављен је 1955. у звање наставника за предмет Обрада гипса на Академији ликовних уметности у Београду, затим је 1958. године изабран за асистента на предмету Вајање (специјалност обрада гипса). Због изразите цртачке вештине, по потреби је предавао и предмет Цртање. Изабран је за доцента за предмете Вајање и Цртање 1959. године. За ванредног професора изабран је 1970., а осам година касније и за редовног професора Факултета ликовних уметности, на коме ради до пензионисања 1991. године.

Још као студент јавно је излагао 1947. године на Петој изложби Удружења ликовних уметника Србије у

Београду и од тада је учествовао на бројним изложбама у земљи и иностранству.

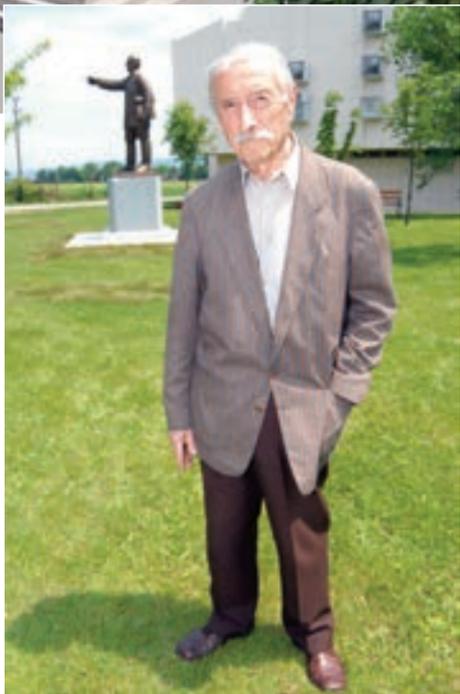
Године 1951. постао је члан УЛУС-а. Оснивач је и члан групе „Са-

мостални” са којом излаже до 1954. године. Учествовао је у оснивању „Београдске групе” 1959. године, а две године касније примљен је у Друштво српских уметника „Лада” и 1986. године изабран је његовог председника.

У Српску академију наука и уметности (за област вајарство на Одељењу ликовне и музичке делатности) примљен је као дописни члан 23. децембра 1997. године, а редовни члан САНУ постаје 2. новембра 2006. године. Члан је Председништва САНУ од 2007. године.

Добитник је бројних признања и награда од којих су најзначајније: „Златно длето” УЛУС-а 1962. године, награда за бисту Лази Костићу - Сомбор 1962. године, награда УЛУС-а за ситну пластику 1982. године и многих других.

НОМ граду

КОКА ЈАНКОВИЋ ИСПРЕД РЕКТОРАТА
КРАГУЈЕВАЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

које се налази свуда око објекта и на којем ће се окупљати студенти. Сам објекат представља камени блок из којег и настају и „рађају“ се вајарска дела, појашњава Гагић своју идеју.

Противтежа каменом блоку је стаклени део који ће сталном поставком да „прерасте“ у фасаду.

- Тек са Јанковићевим делима овако замишљена фасада ће да заживи и ко год прође поред здања неће моћи да остане равнодушан. Легат ће заиста да буде скулптура која „прича своју уметничку и архитектонску причу“. Због тога је сав од стакла и камена. Буквално

- за вечност, објашњава Гагић.

Здање ће имати 370 метара квадратних „чисте“ површине, плус 70 за депо, а по предвиђеној динамици радова требало би да буде готов за шест месеци.

Архитекта Гагић је успешно решио и највећи проблем када су у питању овакви изложбени простори - осветљење. Уз помоћ, како је он предвидео, покретних ламела „диригује се светлима“ и тако се одређује њихова идеална јачина и осветљеност изложених дела. Због тога је на крову легата предвидео пескарена стакла која нису провидна.

Највећи српски вајар на изузетан начин се одужио родном граду, сада је на реду Крагујевац да се репрезентативним легатом „реваншира“ за непроцињављив поклон.

чи је легенда наше уметности. Тешко да ћемо имати и у будућности, у свету који је све више окренут електроници и техници, тако велико и значајно уметничко име, сматра Гагић.

Он се за пројекат легата „препоручио“ радом у Француској и једном недавно завршеном зградом у Крагујевцу коју је пројектовао, а коју је академику Јанковићу показао Александар Милојевић, власник галерије „Рима“.

- Увек сам мислио да то не треба да буде класична зграда, поготово што је објекат легата неопходно уклопити у већ замишљену амбијенталну целину. Због тога здање будућег легата нисам ни „видео“ као зграду, већ као скулптуру. Свако вајарско дело има постамент, а у случају мог пројекта то је степениште легата

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градско веће, на основу Одлуке бр. 501-101/12-V
од 29.03.2012. године расписује

К О Н К У Р С

ЗА ПРИЈАВУ ПРОЈЕКТА УДРУЖЕЊА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Позивају се удружења у области заштите животне средине и одрживог развоја, са седиштем на територији града Крагујевца, да поднесу пријаве пројеката, у циљу избора удружења којима ће бити додељене дотације за њихову реализацију из буџета града Крагујевца у укупном износу од:

- 2.600.000,00 динара.

Једно удружење може конкурисати са једним пројектом у висини до 250.000,00 динара.

Право подношења пријаве имају удружења која своју делатност обављају у области заштите животне средине и одрживог развоја, а испуњавају следеће услове:

- да су регистрована са седиштем на територији града Крагујевца;
- да својим активностима подстичу, усмеравају и јачају свест о значају заштите животне средине и одрживог развоја на територији града Крагујевца;
- да је програм рада за 2012. годину усвојен од стране надлежног органа удружења и да је истим предвиђена активност достављеним пројектом;
- да су оправдали средства из буџета Града за 2011. годину уколико су им била одобрена за Програм рада или пројекат.

Предмет конкурса је додела финансијских средстава ради реализације пројеката у 2012. години, који ће промовисати заштиту животне средине и одрживи развој и конкретне активности у области заштите природних вредности, очувања и унапређења биодиверзитета, подизања свести јавности и програма едукације у области заштите животне средине и одрживог развоја на територији града Крагујевца.

Пројекти треба да допринесе развијању еколошке свести и ширењу знања о потреби заштите животне средине (еколошке школе и кампови, семинари, скупови, издаваштво, промотивне активности и слично) или да имају за циљ да допринесе решавању конкретне еколошке проблема кроз једнократне акције и кампање (акције уређења простора, озелењавање и слично).

Образац пријаве и Смернице за подносиоце пријава могу се преузети са Web Site-а града Крагујевца www.kragujevac.rs односно www.aarhuskg.rs или у Градској управи за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, III спрат, канцеларија број 326, Трг Слободе 3, Крагујевац.

Рок за подношење пријава пројеката је 15 дана од дана објављивања конкурса у средствима јавног информисања.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

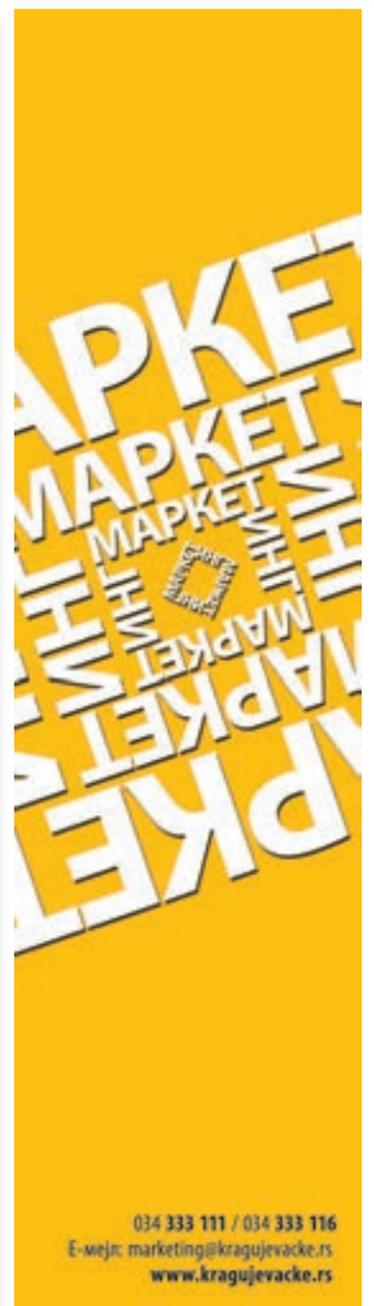
Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "VIP mobile" д.о.о., спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – инсталација радио - базне станице за мобилну телефонију «КГ3015 КГ Крагујевац Силос», Крагујевац, чија се реализација планира на катастарској парцели број 4686 КО Крагујевац 1 (ул. Танкосићева бб), на територији Града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

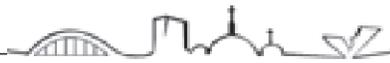
Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења бр. ЕМ-2012-04, у локалној зони радио - базне станице «КГ3015 КГ Крагујевац Силос».

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

034 333 111 / 034 333 116
E-mejl: marketing@kragujevacke.rs
www.kragujevacke.rs

„ОТВОРЕНА ВРАТА” ЗАТВОРЕНОГ БАЗЕНА

Бесплатно пливање за студенте и ђаке

Из градског буџета биће издвајено око 500.000 динара субвенција Спортском центру „Парк” како би ђаци, студенти и чланови удружења особа са инвалидитетом у промотивном периоду од месец дана бесплатно користили затворени базен

Градско веће је одлучило, у договору са Спортским центром „Парк” који је по нулди ниже цене, да у наредних месец дана врата затвореног базена буду отворена за ученике завршних разреда основних и средњих школа. Члан Градског већа за омладину, спорт и туризам Бранко Крмановић објашњава да ће из градског буџета бити издвајено око 500.000 динара како би ђаци, али и студенти и чланови удружења особа са инвалидитетом у овом промотивном периоду бесплатно користили базен.

До 20. априла понедељком, средом и петком за основце и средњошколце обезбеђена су по три термина. Први је од 10,30 до 12 сати, други од подне до 13,30, а трећи од 13,30 до 15,00 часова. Имајући у виду да су прописани капацитети базена око 250 пливача, у назначеним терминима базен ће моћи да користи максимално до 100 ученика, односно, зависно од броја заинтересованих, истовремено једна до две школе како би били у могућности да несметано уживају у рекре-

тивном пливању. Осим тога, своје бесплатне термине уторком имају особе са инвалидитетом, а четвртом студенти преко својих организација.

Благодети овог објекта који поседујемо у спортској инфраструктури искористиће, према проценама, од 3.500 до 4.000 ученика, њихових професора и наставника.

Одлучили смо се за завршне разреде, где има 79 одељења осмог разреда и 80 средњошколских одељења. За удаљене школе из Страгара и Чумића предвиђен је и организован превоз. Мада је чињеница да ову погодност неће искористити сви ученици, наша жеља је да Крагујевац не буде град непливача, већ да деца и млади буду преокупирано рекреативним пливањем, као и да се омогући обука за непливаче.

Из тог разлога је у делу базена постављена платформа за непливаче, дубине око метра, а, такође, постоје специјалне столице за улазак особа са инвалидитетом. Повлашћени улаз добијају и студенти.

ОСНОВЦИ НА ЗАТВОРЕНОМ БАЗЕНУ

Спортско друштво Медицинског факултета је, поред рукомета, кошарке и малог фудбала у свој програм већ уврстило ватерполо и пливање, наводи Крмановић.

На делу је, заправо, додатни покушај популаризације затвореног базена који је званично примио купаче првог радног дана ове године. Заменик директора СЦ „Парк” Немања Чалија каже да је, ипак, с обзиром да се ради непуна четири месеца, посећеност задовољавајућа, јер дневно просечно кроз купалиште прође око 600 људи. Међутим, уочено је да су викенд

ПЛАТФОРМА ЗА НЕПЛИВАЧЕ

термини и породичне посете, уз пет улазница за 400 динара, најчешћи. Тада се у Крагујевац због затвореног базена долази и са стране, а радним даном најтраженији је јутарњи термин од осам до 10 сати, када махом долазе рекреативци жељни пливања. Популаран је и ноћни термин од 21 сат до поноћи, можда због расвете у самом базену, мада треба рећи да јутарњи термини за два или четири сата коришћења коштају 100 и 200 динара, поподневни 250 динара, а вечерњи или ноћни стаје 300 динара. Занимљивост је и да је од недавно уведено, због интересовања рекреативца, прави јутарњи термин - од шест до осам, односно, 10 сати.

Међутим, иако се највише наде полагало у младе и често се могло чути да се затворени базен и гради због њих, млади школског узраста изгледа још нису стекли навику да им он бар једном недељно буде у календару активности. Разлози свакако могу бити различити, али баш због тога одлучено је, за почетак, да се ученици завршних разреда основних и средњих школа о трошку града упознају са затвореним базеном.

Идеја је да што више младих створи навику да долази. Првобитни пројекат је предвиђао два

ЦИЉ ЈЕ ПОПУЛАРИЗАЦИЈА ЗАТВОРЕНОГ БАЗЕНА: НЕМАЊА ЧАЛИЈА

мања базена, али на тај начин не би било могућности за организовање такмичења. Изграђени олимпијски базен је димензија 50 пута 25 метара, дубине два метра, а од прошле седмице спремни смо и за непливаче. На шест метара од ивице базена, такође ширине 25 метара, поставили смо платформу, која не омета рекреативце и пливаче и биће коришћена до лета, до званичне употребе средњег базена на отвореном купалишту који је и намењен непливачима.

Ипак, и овог тренутка можемо бити задовољни, јер сваког радног дана у термину од 7 до 9 сати смењују се школе пливања са скоро 400 деце. Недавно је основан Ватерполо клуб „Раднички”, честе су посете студената, али и неке школе које су у близини, попут „Јована Поповића” можда уврсте у свој програм и пливање, каже Чалија.

Млади посетиоци базена су више него задовољни, са њима је обавезно наставник физичке културе и појачана спасилачка служба СЦ „Парк”, а с обзиром да се ближи лето не треба сумњати да се на овај начин „регрутује” клијентела и за отворена градска купалишта. Ускоро ће почети реконструкција плаже отворених базена, адаптација свлачионица, но како ће са затвореним базеном овај простор старог градског купалишта чинити целину дилема је једино колико ће коштати улазница. О износу се размишља, али тешко да ће цена бити популарна, као прошлог лета, 100 динара.

Има планова и за купалиште језера у Шумарицама. Потребно је средити и осветлити прилаз и очистити језеро од траве, али се, када се све сабере, не очекују тешкоће у пословању СЦ „Парк”.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ТРЖНИ ЦЕНТАР У СТАНОВУ ТЕК НА ЈЕСЕН

Нови план за Сујернову

Аустријска компанија на јесен почиње изградњу тржног центра у Станову, а пре тога ће уследити још једна измена плана и смањење првобитне квадратуре. Члан Градског већа Небојша Васиљевић тврди да економска криза редукује планове инвеститора који ипак не одустаје од Крагујевца, али ни град није на време испунио своју обавезу

Како је потврдио члан Градског већа за инвестиције и развој Небојша Васиљевић, град је раскинуо уговор са Грађевинским предузећем „Ратко Митровић - Неимар” о изградњи одавно започетог објекта Оперативно-техничког центра „Водовода” у Илићеву. Како рок за завршетак радова, 1. април, није испоштован, а покренут је и стечај предузећа, а очигледно није било другог решења, тако да ће град потражити новог извођача.

Поменути рок је био битан због пресељења старог Оперативно-

техничког центра „Водовода” из Станова, како би се овај простор од нешто више од четири хектара, који је још августа 2008. године продат аустријској компанији „Супернова”, ослободио за планирану изградњу тржног центра. Али, Васиљевић најављује да ће на захтев инвеститора из Аустрије град 12. априла покренути иницијативу за измену плана детаљне регулације овог захвата у Станову, који се осим на градском, односно, земљишту „Водовода”, простире и на некадашњој бази „Аутосаобраћаја”.

Наш циљ је да се тим изменама омогући компанији „Супернова” да већ у јуну добије неопходне локацијске дозволе како би, према плану, могли да почну са изградњом на јесен. У септембру, најкасније октобру, почеће градња мањег објекта од првобитно планираног. Имаће око 22.000 квадратних метара и градиће се из две фазе. Радови ће прво почети на слободној бившој локацији „Аутосаобраћаја”, најавио је Васиљевић.

Аустријска компанија је већ два пута одлагала почетак изградње тржног центра због светске економске кризе, што се дешава и овог пута, мада се не може порећи да и град има проблема са делом своје уговорне обавезе. Тачније, било је више најављених грађевинских радова, али је уплатила део накнаде за уређење грађевинског земљишта у Станову,

док је остатак требало уплатити по примопредаји комплетне локације, што је било орочено до 1. децембра 2011. године. Из тог разлога град је по други пут интензивирао радове у Илићеву на новом Оперативно-техничком центру „Водовода”, који је започет априла 2009. године, али није вредело.

Било је и назнака одустајања „Супернове” још од првих ефеката светске економске кризе, крајем 2008. године. Потом је уследила и измена плана детаљне регулације јер је прво било предвиђено зацељење Дивостинског потока, који пролази између ове две парцеле. Шта ће предвидети нови план детаљне регулације, осим мање квадратуре, јер је на месту некадашње базе „Водовода” и „Ауто саобраћаја” прво најављиван објекат површине 40.000 квадратних метара, тек ће се видети. Али, нема сумње, одлагања су била обострано корисна, за „Супернову” због економске кризе, а град је у тешким економским околностима добио нешто дужи рок да у индустријску зону у Илићеву пресели Оперативно-технички центар „Водовода”.

Било како било, Васиљевић наглашава да је „Аутосаобраћај” од продаје 1,7 хектара свог земљишта инкасирао 3,2 милиона евра, а граду је за 4,4 хектара бивше базе „Водовода” плаћено 3,4 милиона евра. Очигледно је да предстоји и плаћање доприноса за уређење земљишта, као што се најављивало крајем прошле године, по ослобађању плаца „Водовода”.

Без обзира на све тешкоће, очито је да „Супернова” не одустаје од Крагујевца, да им је интерес лоцирати се овде, нарочито после отварања „Плазе”, због „Фијата” и уопште развоја града, каже Васиљевић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ГИМНАЗИЈАЛЦИ ДАВАОЦИ КРВИ

Очували традицију

Традиционално давање крви пунолетних ђака Прва крагујевачке гимназије одржано је и ове године у просторијама „Завода за трансфузију крви”. На тај начин, осим што помажу онима којима је „драгоцену течност” неопходна, ђаци проверавају и своје здравље, јер се сва узета крв проверава на заразне болести као што су ХИВ, хепатитис... Ове године у акцији је учествовало 66 ученика, од којих је 46 дало крв. Велики број ђака постану редовни даваоци крви.

Шексти и фотографије Мику Јевшовић

ПОЗИВ ЗА ОСОБЕ
СА ИНВАЛИДИТЕТОМПодршка пара-
олимпијцима

Позив младима са инвалидите-
том да се придруже члановима
Параолимпијског клуба „Јуни-
ор“, али и да изађу из својих до-
мова и користе спортску инфра-
структуру града, осим представ-
ника клуба упутили су помоћник
градоначелника за спорт Јован
Павловић Бојацић и оба градска
спортска центра, „Младост“ и
„Парк“.

Град „Јуниору“ већ годинама
пружа институционалну подр-
шку, а како је за ову годину пла-
нирано да клуб највећи део
својих активности посвети увећа-
њу броја чланова, стварању базе
и подмлатка, сва спортска ин-
фраструктура града биће на рас-
полагању особама са инвалиди-
тетом, како за такмичења тако и
рекреативно.

СЦ „Младост“ читаву децени-
ју подржава активности клуба, а
са том праксом наставиће и убу-
дуће, наглашава Рашко Танасије-
вић, а пре неколико година овај
спортски центар је уступио једну
од својих просторија параолим-
пијском клубу. И програми
спортских објеката који од недав-
но припадају СЦ „Парк“ прила-
гођавају се спортистима и рекре-
ативцима са посебним потреба-
ма.

ДОТРАЈАЛЕ ТРИБИНЕ
ЗАТВОРЕНОГ БАЗЕНАПОСТАВЉАЊЕ
ПОСТАМЕНТА ЗА ЗНАК

НАСТАВАК РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ДЕСАНКИНОГ ВЕНЦА

Нови пут до шумаричког језера

Са асфалтирањем улице која ће бити проши-
рена на 5,5 метара по први пут се у делу Де-
санкиног венца, од скретања са миланова-
чког друма ка језеру у Шумарицама, ради
пешачка стаза од 1,8 метара са десне стране
пута и расвета

Ускоро ће се са милановач-
ког друма напакон лакше
скретати према језеру у
Шумарицама. Оштра де-
сна кривина из правца
града постаје прошлост
јер ће је ублажити мало
разделно острво, које ће и возачи-
ма који долазе из правца Горњег
Милановца и хотела „Шумарице“
олакшати скретање у лево. Са пр-
вим лепим данима, наиме, почели
су радови и у другом делу најдуже
улице кроз Спомен парк Шумарице
- Десанкин венац. Позната узана
улица без пешачких стаза, са потпу-
но пропалим коловозом, која је
валовито водила ка шумаричком је-
зеру, потпуно ће променити изглед.

Могло би се рећи да је град годи-
нама био „мајка“ ердоглијском и

„маћеха“ сушичком делу Спомен
парка Шумарице, али данас није
тако. У Предузећу за изградњу гра-
да кажу да ће изградња деонице пу-
та од око 960 метара, до скретања
према језеру, као и асфалтирање

ПРОШИРИЋЕ СЕ И
МОСТ ИСПОД ЈЕЗЕРАПОЧЕТАК РАДОВА НА
ДЕСАНКИНОМ ВЕНЦУ
ПРЕМА ЈЕЗЕРУ

нове деонице пута од неколико де-
сетина метара лево од моста, ко-
штати 69 милиона динара. На тај
начин ублажиће се и оштра криви-
на која је била карактеристична на
самом скретању ка језеру, а осим

асфалта и расвете биће изграђена и
кишна канализација, пошто је одво-
ђење површинских вода неопходно
због конфигурације терена, зелени
појас и тротоар. Рок за завршетак
радова је Ђурђевдан.

Десанкин венац је у првом делу
Спомен парка, од Музеја „21. окто-
бар“ до хотела „Шумарице“, тачни-
је, до укључења на пут за Горњи
Милановац, добио нови изглед авгу-
ста прошле године. Након ко зна ко-
лико година симболично улагања у
овај део града, који је, свакако, и нај-
веће градско излетиште, јер се ни
грађани Крагујевца, ни запослени у
градским управама не сећају када су
радови оваквог обима спроведени у
спомен-парку, из буџета је издвојено
нешто више од стотину милиона ди-
нара. Осветљена су и бројна спомен
обележја, а делом су извођени и кон-
зерваторско-реставраторски радови.

После новог коловоза и пешач-
ких стаза на деоници Десанкиног
венца која је реконструисана прош-
ле године постављено је ново ули-
чно осветљење. Изабрани су
декоративни стубови који носи две
светиљке на различитим висинама.
Једна је на четири метра од тла и о-
светљава пешачку стазу, а друга на
осам метара и светлост баца на пут.
Урађена је комплетна хоризонтал-
на и вертикална сигнализација. По-
стављени су лежећи полицијаци, а у
том делу Десанкиног венца брзина
је ограничена на максималних 30
километара на сат.

С обзиром да је реч о истој ули-
ци, питање је хоће ли она имати и-
сти изглед и у делу према језеру
када радови буду завршени? Како је
терен потпуно другачији, о саобра-
ћајном решењу је преурањено гово-
рити, одговара директор Предузећа
за изградњу града Вељко Мерцан.
Због нагиба терена и кривина не би
требало очекивати лежеће полицијаци,
али ће карактеристично осветљење,
са расветом која је усмерена на
пешачку стазу и на коловоз,
бити исто као у делу од музеја до
хотела „Шумарице“.

Осим што је дотрајали асфалт
био валовит и ширина улице се у
појединим деловима прилично раз-
ликовала и кретала се од 3,5 до 4,5
метара. Сада, паралелно са асфал-
тирањем улице која ће бити шири-
не 5,5 метара, по први пут радимо
зелени појас од 80 сантиметара и
пешачку стазу од 1,8 метара са де-
сне стране пута. У овој фази укупно
ће се урадити 1.330 метара улице,
од чега 370 метара износи потпуно
нова траса пута која ће ублажити о-
штру кривину код скретања за јеже-
ро, објашњава Мерцан.

Хоће ли се ускоро проширити и
сам прилазни пут до језера? Према
Мерцановим речима, ти радови ни-
су превиђени овим пројектом, чак
су грађевински прилично захтевни-
ји, јер пут „виси“ и за ширење су не-
опходни стубови. Међутим, и то је
део градског плана који ће се реа-
лизовати у наредном периоду.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

КРУЖНИ ТОК КОД „МЕТРОА“

Почела изградња симбола Фијата

На улазу у град из правца Баточи-
не унутар кружног тока код „Мет-
роа“ почели су радови на
изградњи новог обележја Крагу-
јевца, односно Фабрике „Фијат ау-
томобили Србија“, које симболи-
зује присуство те италијанске ком-
паније у граду. Ово обележје, које

представља метални прстен или а-
утомобилски точак висине је, са
постаментом, око 10 метара и ши-
рине око 13 метара. Вредност ра-
дова је око седам милиона динара,
а средства је обезбедила фабрика
„Фијат аутомобили Србија“. Ком-
плетне грађевинске и машинске
радове израде знака од челичних
и профила лима изводи „Ниско-
градња“, а планирано је да знак,
чија је укупна тежина око пет то-
на, буде постављен до 6. маја.

Датум је значајан јер Крагује-
вац прославља Дан града, а осим
тога, и било је предвиђено да сим-
бол „Фијата“ буде постављен до
почетка серијске производње но-
вог модела док се још није знало
да ће Ђурђевдан бити дан одржа-
вања избора.

Према ранијем договору града
и компаније „ФАС“ други кружни
ток на улазу у Крагујевац одабран

ИДЕЛНО РЕШЕЊЕ
ОБЕЛЕЖЈА

је за знак ове компаније. „Фијат“
је челичницама локалне самоупра-
ве понудио три идејна решења - о-
белеск из кога се мултипликује
ауто, други је конципиран као
кров аутомобила, а трећи предлог
је био варијација аутомобилског
точка. С обзиром да је по предло-
гу градске управе организовано
гласање преко интернета, грађани
су већином гласова изгласали тре-
ћи предлог знака.

А. Ј.

Turistička agencija
kragujturist

PROLEĆNA PUTOVANJA

LETO 2012. Grčka Španija Turska Bugarska Crna Gora Italija

Udruženje potomaka ratnika Srbije 1912-1920. i putevima naših ratnika

KRF 2012.

Rim Beč Budimpešta Prag Pariz London

Kralja Aleksandra I Karađorđevića 37
tel: +381 34 335 925
fax: +381 34 335 544
e-mail: kragtur@sbb.rs

više informacija na sajtu
www.kragujturist.rs

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 - 15 сати
Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и рекламације
307 - 233 и 307 - 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

IN MEMORIAM – ПРОФЕСОР СВЕТОЛИК СВЕТА НИКОЛИЋ (1933-2012)

Политичар, господин и боем

Недавно преминули професор био је један од иницијатора друштвених промена у нашем граду током деведесетих година прошлог века. Али, упркос важним политичким дужностима на којима је био, његови Крагујевчани су га пре свега запамтили као господина са светским манирима, познатог спортисту, кафанца и боема који је умео лепо да пева

БОРАЦ ЗА ПРОМЕНЕ, КОД КРСТА ДЕВЕДЕСЕТИХ

Од прошле недеље наш град сиромашнији је за још једног аутентичног житеља, професора Светолика Свету Николића, који је био, што неко поводом његове смрти рече „професор са великим П и господин са великим Г”. У недељу, 25. марта, у својој породичној кући (у истом дворишту у којем је и рођен) у Улици Војводе Степе 28, на Пивари преминуо је професор кога су сви Крагујевчани, а не само његови укућани и бивши ђаци, звали искључиво Света.

На комеморацији, која је одржана два дана касније у Скупштини града, Саша Миленић опростио се од професора Свете надахнутим речима:

– Господин Светолик Николић је имао ту предност над својим политичким савременицима што идеје грађанског друштва, етику либерализма и политички концепт плуралистичког друштва није морао да учи из књига. Он је то имао у породичном васпитању понетом из угледне узорне грађанске крагујевачке породице Николић. Тиме је он, у ствари, зрачио и пленио нас који смо тек учили и срџали буквар демократије, рекао је Миленић.

И заиста је тако и било. Док седимо у кафани „Рујна зора” која је била његово омиљено одређиште, на нас са зида гледа слика коју је баш Света поконио. На слици састанак чланова „Јерезе” (Југословенске радикалне заједнице Милана Стојадиновића) у Крагујевцу 1940. године, којој је припадао ње-

гов отац Радоје, Раца Николић. Светин деда Светолик, по коме је и добио име, пак, био је присталица Давидовићеве Демократске странке, тако да се мали Света још као дете у сопственој кући научио политичкој толеранцији и заједничком „суживоту” различитих политичких опција.

Такав је остао до краја живота, не кријући никада да је поносан на своје успешне некадашње ученике, ма којој странци или партији припадали.

■ Без пасоша због порекла

Рођен је на Пивари 1933. године као најмлађи брат, после још два сина у породици, Драгише и Душана. Породица пореклом из оближњег Цветојевца бавила се трговином ракијом и вином коју је покренуо деда Светолик, а наставио отац Раца. Николићи су имали и угоститељске објекте у којима је Света још као дете, као и у свакој домаћинској кући у којој се знао ред, радио и доприносио породичном послу.

Породица је сем бифеа имала и објекат у Улици 27. марта, некада ресторан „Масарик”, као и магаци и складишта у данашњој Улици Саве Ковачевића (иза „Дубровника”) који су им после ослобођења одузети. Светини синови Марко и Милош у породичној заоставштини чувају цедулу на којој оловком пише (уз обавезан поздрав: „Смрт фашизму – слобода народу”) да су Николићи дужни у року од 24 сата да предају тапије на сву имовину. У противном – зна се.

Породични бифе на Пивари радио је до 1948. године, а онда им је и он после разлаза Тито – Стаљин затворен. „Желели су да буду већи комунисти од совјета” сећао се са сетом професор Николић.

Упркос свему отац Раца, који је касније радио као кочијаш у пошти, успео је да у Београду одшколује три студента. Два старија брата су постали лекари, а Света је по завршеној крагујевачкој гимназији на тамошњем ПМФ-у дипломирао физику.

– Током студија показао је смисао за породични „бизнис” јер је,

иако ватрени „звездаш”, држао бифејче на Партизановом стадиону, у шали кажу Светини наследници Марко и Милош.

Његов пријатељ из детињства и школски друг Славољуб Аћимовић – Слава Спикер, чије се пријатељство са Светом „протеже” још од давне 1937. године, сећа се послератних дана и играња у штали са коњима Светиног деде и злокобног „експериментисања” на оближњем пољанчету са димним бомбама заосталим од немачких војника.

Сви који га знају слажу се да је још од тада Света заволео коње и да су они били његова велика љубав и страст. Био је успешан спортиста, изузетан стрелац, првак државе и репрезентативац ондашње СФРЈ у дисциплини гађања малокалибарском пушком. Ипак, породично наслеђе и тада му је правило проблеме у репрезентативној каријери.

– Због једне реченице старијег брата Душана у време „Тршћанске кризе” 1953-54. године да „Трст никада није ни био наш”, није добио пасош и могућност да оде на светско првенство у Каиро. Стрица је оцинкарио један од два „заштићена подстанара” које су нам „убацили” у кућу. Та изјава Светиног брата је коштала две године Забеле, а њега самог светског првенства, сећају се његови укућани.

Био је свестрани спортиста и током студирања играо фудбал за „Медицинар” који се такмичио у београдским лигама, а обожавао је и билијар, али не данашњи „рупаш” већ „карамбол” за чије је играње, сматрао је он, потребно „више вештине и интелигенције”.

■ Толерисао незнање, глупост не

По одслуженој војсци у задарској Школи резервних официра

вратио се у Крагујевац 1959. године и запослио у школи „Јован Поповић” и као асистент на Машинском факултету. У Гимназију је прешао 1961. године и за тај његов „прелазак” везује се једна од најчувенијих чаршијских анегдота. Наиме, током разговора за посао тадашњи директор школе Никола Љубичић упитао је младог професора:

– Младићу, је л’ пијеш?

ПОРОДИЧНА СЛИКА СА ОЦЕМ, БРАЋОМ И ДЕЦОМ

СА СУПРУГОМ, СИНОМ МИЛОШЕМ, СНАЈАМА И УНУЦИМА

– Сипај, мангупски је одговорио Света будућем директору и касније куму.

Волео је карте и умео да са својим ученицима по читаву ноћ игра преферанс, али и да сутрадан казни њихово незнање. Тако је и добио гимназијски надимак Резон. Умео је да толерише непознавање градива, али не и одсуство елементарне логике и закључивања на којем се, по његовом мишљењу, физика као природна наука заснивала.

Један од његових ученика био је и наш прослављени музичар Бора Дугић.

– Када је Света дошао да нам предаје физику у првом разреду

гимназије био је млад, леп и стасит човек, као професор добар, али јако строг. Сви смо га се плашили. Једнога дана чуо је како свирам и упитао: „Ко је то?”. Ја сам срамежљиво признао да сам то ја „нешто ћурликао” и он ме је извео пред читав разред и замолио да им нешто одсвирам. Схватио је да ће такав приступ да нас откриви и опусте. И касније је пратио мој рад, храбрио ме и поносио се са мном и мојом музиком, говорећи ми да сам живи доказ шта човек може да постигне својим радом, љубављу и маштом. Био је аутентична људска величина и његов одлазак ме је оставио, буквално, без речи. Иза њега у срцима нас, његових некадашњих ученика, остаје велика празнина, искрен је Бора Дугић.

Волео је да се нашали са својим ученицима и да им каже да су као струја, „да увек иду линијом мањег отпора”, сећају се његови бројни некадашњи ђаци.

Као физичар пратио је савремена научна достигнућа и обожавао технику.

– Све је имао први. Од радија на којем смо ми, његови ортаци, Света Глуви (такође Света Николић), Аца Маца, Мита Каубој и ја слушали на Радио Луксембургу Глена Милера и Артија Шоа, преко првог „фиће” у који се сви потрпамо, а Света га успне на врх Жежеља, или да скокнемо код „Рушке” у културну кафану у Драгобраћи, до „тристаћа”, тада престижне лимузине, присећа се његов пријатељ Слава Спикер.

И у позним годинама љубав према техници није га напустила. Један је од ретких који је у том животном добу имао профил на „фејсу” (са преко 600 пријатеља), лед ТВ, најмодернији музички стуб и мобилни, као и моћан рачунар на којем је „скајповео” са зетом, поморцем Дарком, напомињу његови укућани.

■ Кафана - озбиљна институција

У младости је са друштвом обилазио штрафту корзоа од „Дубровника” до „Пионира” и знало се – обавезан на игранкама у „Училишту” (код касарне „Радомир Путник”, данашњем Фонду за пензијско осигурање, Дому милиције у Милоја Павловића, Учитељској школи и незаобилазној Соколану.

– Тада су биле актуелне туче Колоната и Пивараца али Света, иако је био друг са покојним Гроздинцем, у њима није учествовао него се трудио да „испегла” ствари, сећају се његови вршњаци.

Био је и кафанцац, али је кафану третирао као институцију, место у којем се воде озбиљни разговори о уметности, науци, спорту и политици, а као крај тог дружења подразумевао је добар провод на којем се и запева. А, волео је и умео лепо да пева, од руских романси (омиљене „Подмосковске вечери” и „Очи чарније”), преко шансона, шпанских и месиканских („Мама Хуанита”), до староградских, далматинских, босанских севдалиника...

– Једне вечери када смо били у Будимпешти у неком ресторану

СА ДРУГОВИМА ИЗ ГИМНАЗИЈЕ 1950. ГОДИНЕ НА РУДНИЦИ (СВЕТА ПРВИ С ДЕСНА У ГОРЊЕМ РЕДУ)

ЗНАЊЕ УВЕК НА ПРВОМ МЕСТУ – ИСПРЕД ШКОЛЕ У ДРАГОБРАЊИ

свирали су сјајни мађарски Цигани. Света је почео да певају и они су застали, затим прешли за наш сто и свирали читаво вече, не хајући за жеље осталих гостију. У једном тренутку је Света преузео микрофон и тако су натпевајући се „терали“ читаво вече. Био је бом и кафански човек са великим стилем. Ми млађи смо од њега и његовог друштва у којем је био и Паре, скидали модне трендове које су они успостављали у граду, присећа се Светин дугогодишњи колега, професор Милан Ђокић.

У шали и да забави унучиће знао је у кући, на општу радост породице, да запева и сплет партизанских песама попут „По шумама и горама“ у сопственој непоновљивој изведби.

- Био је велики забављач и душа сваког друштва у којем би се нашао. Сви смо једва чекали да се појави на неком породичном слављу и после данима препричавали његове форе. Кад смо били деца, обично се за рођендан интересујеш шта си добио на поклон, а нас је само интересовало: „Јел’ стигао Света?!“, са нескривеним осмехом и данас се подсећа породичних догодштвина Александар Илић Цаки, којем је професор Николић био теча.

Био је познати и галантан удварач, а његови вршњаци се сећају да је као студент имао дугогодишњу девојку Смиљу, такође физичарку која је радила у „Винчи“. А, онда се после две године забављања „скрасио“ са Маријаном са којом има два сина, Марка и Милоша. Имао је своју „јаку“ екипу за дружење и провод у Баошићу где им је била викендица.

- Тамошње друштво буквално је чекало, како су сами причали, да стигне Света па да „почну са одмором и проводом“, не заборавља теча Цаки.

У Баошићу је имао моторни чамац који је његовом вазда немирном авантуристичком духу и неукривој енергији омогућио да оплови и упозна до танчина читав Бокоторски залив.

Био је члан управе Фудбалског клуба „Раднички“ и то баш оне,

ВОЛЕО ЈЕ И ДА ЗАПЕВА И ДА СЛУША

1969. године, када су „Црвени ђаволи“ по први пут заиграли у ондашњој Првој савезној лиги. Неизмерно је био поносан на своје ученике, тадашње гимназијалце – првотимце „Радничког“. Поново је у управи „Радничког“ био и бурних деведесетих када се наш клуб поново обрео у највишем рангу.

■ У политици по физичким законима

Из Гимназије је прешао 1981. године у Просветно-педагошки савет и у свом раду „покривао“ све школе у региону Шумадије и Поморавља све до 1996. године. По закону физике, и то „акције и реакције“, тврдио је да ће један национализам покренути остале и био је у праву. Определио се 1990. године за Реформску странку Анте Марковића.

Света је у лето 1990. године послао приступницу из „Борбе“ и лично добио позив од самог Анте Марковића да се укључи у рад Реформске странке, заједно са Иваном Ђурићем. Био је активан у кампањи за изборе 1990. године, а кроз антиратне активности настао је своју политичку борбу као члан Грађанског савеза. Био је посланички кандидат ГСС-а, колице ДЕПОС-а и „Заједно“.

На његову иницијативу је први митинг победничке Колације заједно одржан 2. марта 1996. године баш у Крагујевцу, недељу дана пре Београда. По преузимању локалне власти од стана ове коалиције као представник Грађанског савеза Николић је постао потпредседник градског Извршног одбора – за друштвене делатности, чија област је била култура, наука, образовање, информисање и спорт.

Као некада на игранкама у Со-

колани са Пиварцима и Колонцима Света Николић је „пеглао“ односе СПО-а и ДС-а, смирујући њихове страсти неуморно расприраване од стране београдских страначких централа. Један је од идејних творца „Заједно за Крагујевац“ која је касније прерасла у „Заједно за Шумадију“.

Крагујевчани се и данас сећају његових духовитих митингашких говора „код Крста“ током протеста на којима је „крпио“ Милошевићеву полицију. Као члан градске власти иницирао је додељивање награда „Драгослав Срејовић“, јер је сматрао да најбољи морају да буду адекватно награђени, и борио се за техничку опремљеност учионица и кабинета овдашњих градских и сеоских школа.

Пензионисао се 2000. године, али је свој политички ангажман наставио кроз рад Лиге за заштиту приватне својине и људских права чији је један од оснивача. У пензији омиљено стетиште постала му је „завичајна“ пиварска кафана „Рујна зора“, али није „запостављао“ ни кафану код „Гине“ у комшилуку, волео је и Мигетову кафану, као и „све објекте које је Медени држао“, што је посебно истицао. Волео је да калема воће и знао је сваки занат и радо га се лаћао са увек спремљеним алатом из своје колекције и „мајсторске радионице“.

Дан пре смрти унуку је чак поправио и ципеле који сада мали не жели да носи

„да му се не потроши успомена на деду“. Галантан и прави кавалер каква је био у једном од последњих јавних обраћања у Пуриној рубрици у нашим новинама свегао је праву оду лепој Крагујевчанки и з ј а в и в ш и : „Предлагао сам да се лепој Крагујевачкој жени подигне споменик. У време када су биле санкције и ратови оне су на својим плећима изнеле породице, а нашле су увек и начин да на улици буду као виле, фантастичне, дотеране и тако лепе дизале су морал у сумутним временима. Оне су сачувале дух и лепоту Крагујевца“.

Смрт га је затекла на месту председника Школског одбора Друге гимназије и Издавачке куће „Кораци“. Сахрањен је на Варошком гробљу у уторак, 27. марта, заувек нас подсећајући на један стари, грађански Крагујевац и на нови какав би могао да буде, али, на жалост – највероватније никада нећа да постане.

Зоран МИШИЋ

ЗАБОРАВЉЕНЕ ПРИЧЕ И ЛЕГЕНДЕ

Пише Александар Бабић

Како је Милош смислио крагујевачку буну

Чим је грануло пролеће 1839. године, уз све почасте пренете су мошти „светог краља“ Стевана Првовенчаног из манастира Каленић у Студеницу. Том чину присуствовали су и многи Крагујевчани. А многи Крагујевчани су присуствовали и тајним састанцима на којима је критикован апсолутизам књаза Милоша, јер још од 1831. године тиња отпор према начину на који Милош влада Србијом. Због „подозрителних речи“ Крагујевчанин Пера Поповић је хапшен и суђен. Вук Караџић је то и јавно изнео у свом познатом писму од 24. априла 1832. године, па су сви желели да прочитају то писмо. Неки су сматрали да су кнежевом владавином задовољни само његови синови Милан и Михаило, а да није чак ни жена му Љубица! Отпочела је подмукла борба између књаза и опозиције која се створила у Србији. Опозиција према књазу називала се „противборство“.

Књаз Милош је, кажу, дао београдском везиру дукате да му помогне да се уклоне највећи опозиционари, а познато је да се врло лако падало у немилост код Милоша. Данас те уздигне, а већ такоређи сутра, ако нешто посумња, дође ти главе. Пример је Аврам Стојковић, кога је произвео у поручника и књажевог ађутанта 1836. године, али после првог сукоба са књазом био је приморан да бежи у Влашку. Милош га се и тамо некако докопао и своје неверство платио је главом.

Центар отпора књазу био је у Букурешту, где су били Милошев брат Јеврем, Тома Вучић-Перишић и Ђока Протић. Конце овог „букурештанског одбора“ и радње против књаза држао је Стојан Симић, а Јеврем је покушавао преко руског конзула да добије пасош и оде у Русију да се жали руском цару на свог брата Милоша како влада.

У Крагујевцу и још неким местима (Шапцу, Пожаревцу, Ђуприји, Београду) књаз Милош је својој тајној полицији наредио да отвара све сумњиве пошиљке и прати преписку означених противника. Стање у Србији постало је затровано, па стога Сима Милутиновић Сарајлија у свом писму Вуку из Лајпцига тражи да му одговори „како је тамо (мислећи на Србију) и јесу ли казани проврели?“

У специјалну мисију мирнења књаза и опозиције допутовао је лично ађутант руског цара кнез Василије Андрејевич Долгоруки, али помирење је било само привид.

Ступањем на снагу „Турског устава“ све се окренуло против књаза Милоша јер он није желео ни контролу своје владавине, ни законе. Милош је против себе имао „противборство“ подељено у три групе: једни су тражили Милошеву оставку, други смрт, а трећа (у којој су били Тома Вучић и Јеврем Обреновић) само је желела ограничавање његове власти уставом и законима.

У Крагујевцу и другим местима, у Београду и Ваљеву, појавиле су се 1838. године пасквила - нека врста прогласа, политичког памфлета против кнежеве владавине и његове (сада) највеће узданице, енглеског конзула Хоцеса. О садржају тих пасквила нема поузданих података у архивама, нити је ико желео да их у својим забелешкама остави, већ се само спомињу. Вероватно нису биле нимало пријатне, јер је београдски паша рекао да се писац пасквила „обеси на месту срамног преступљенија, био Турчин или Србин“!

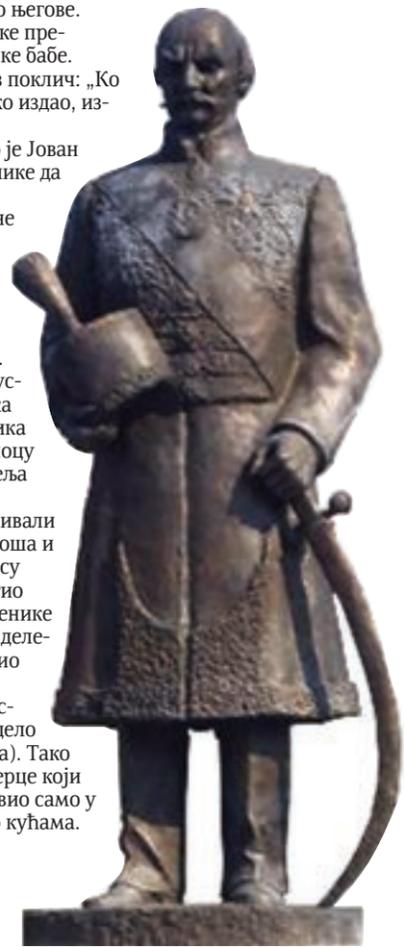
У кратким напоменама Света Хаџић у својим „Споменима“ наводи да се књаз Милош „оптужује са безчасићења жена и непостојање личне и имовинске сигурности и да сви треба да дочекамо Турски устав да би се опростили од Милошевог самовољства и тираније“. И док су други смишљали како да организују буну против Милоша, сам књаз почео је да размисли како да он сам изазове народно незадовољство и „скине“ нови устав. Највише присталица за то нашао је у крагујевачком и рудничком округу. Искристалисала се и подела: чиновници су били против књаза, а обични људи за њега.

Напуштен од најближих сарадника и пријатеља, Милош се одлучује на очајнички корак: да побуне гарнизонску војску и присталице у народу уз помоћ свог брата Јована. Постоји неколико назива у историјским списима како се називала ова побуна, али ми прихватимо онај који јој је дао историчар Радослав Марковић - Крагујевачка буну.

За време боравка у Крагујевцу од 13. марта до 14. априла 1839. године, књаз Милош је смислио план и нашао саизвршиоце у оданим чиновницима и нижим официјерима у неколико округа централне Шумадије. На челу буне био је Јован Обреновић, кога је Милош пре тога поставио за генерал-ађутанта. Језгро побуне требало је да буде артиљерија. Тачније, коњаници и артиљерија из крагујевачког гарнизона обавештавају књаза да не желе извршавати заповести Савета, већ само лично његове. Буљубаша Милић Тодоровић узбунио је исте војнике пребацујући им да уместо господара чувају крагујевачке бабе. Дакле, буну је букнула у гарнизону у Крагујевцу, уз поклич: „Ко не пође (на Београд), не пошла му срећа у кући и ко издао, издало га лето (летина)“!

Буна је отпочела 23. маја 1839. године, тако што је Јован Обреновић, који је био у Чачку, наговарао побуњенике да не иду у Београд, већ да само писмено упуте „прошеније“ књазу Милошу у коме би истакли да не признају ни једну власт која би била изнад књаза. Чак 24 села крагујевачког округа подигло се на буну. Окружни начелник покушао је да заустави војнике крагујевачког гарнизона 24. маја да крену на Београд, али у томе није успео, већ га је већина сељака напустила и прикључила се побуњеницима. По наредби Томе Вучића требало је да у Београд „уставобранитељима“ доведе хиљаду народних војника свога округа, а он је једва сакупио стотинак коњаника и одјахао у Рипањ да се стави на располагање гушиоцу буне - Вучићу, именованом за „верховног поверитеља народне војске“.

Мада није било писмених потврда, сви су оптуживали књаза да стоји иза ове буне. Уценили су књаза Милоша и он је почео да потписује наредбе против оних који су желели да му сачувају апсолутну власт. Чак је упутно командира коњице Младена Жујовића пред побуњенике с препоруком да се врате у своје гарнизоне. Преко делегација које су му стизале у Београд Милош је тражио од побуњеника покорност! Под притиском савета написао је писмо брату Јовану преклињући га да остане миран: „Не само да смо ми пропали, но ће и цело Отечество разоренију предано бити“ (пише 28. маја). Тако је Крагујевачка буна пропала, а коњанике и артиљере који су се предали на Трешњи Вучић је све свукао, оставио само у гаћама и кошулицама, и тако понижене распустио кућама.

УКРАТКО

Инди звук у СКЦ-у

У „Арт кафе галерији“ СКЦ-а вечерас ће наступити два бенда, „Стреј дог“ из Београда и „Фелон“ из Хрватске.

„Стреј дог“ је инди бенд из Београда, који је основао, након неколико соло наступа, кантаутор Душан Страјнић познатији као Дукат Стреј (вокал и пратећи вокал, гитара). Он је одлучио да оформи бенд ком се придружују Јелена Дамјановић (клавир), Ана Јанковић (виолина, пратећи вокал) и Марко Игњатовић (соло гитара), средином прошле године избацили су и први албум који се може бесплатно преузети на њиховој веб страници, а недавно су представили и други по реду спот за песму „Смајл“ са овог албума.

„Фелон“ је бенд из Загреба чија је главна ауторска снага кантаутор Денис Катанец. Њихова се музика може описати као мешавина американа, поп-фолка и инди рока. До сада су одсвирали преко 30 наступа у Хрватској, Србији, Босни, Словенији и Црној Гори, а иза себе имају два албума.

Концерт почиње у 21 час, а улаз је 200 динара.

Изложба икона

У „Кући проте Милоја Барјактаровића“, 6. априла, у 19 часова, у сарадњи са аутором Љубином Нешовић, Народни музеј Крагујевац организује изложбу икона и религијских тема рађених техноком златовеца под називом „Пут вечно иде“. Изложба ће бити отворена до 20. априла.

Јубилеј ОКУД-а
Светозар
Марковић

Концерт Академског фолклорног ансамбла „Светозар Марковић“, поводом прославе 35 година од оснивања овог ОКУД-а, одржаће се у суботу, 7. априла, у 18 часова, у сали „Парк“. Фолклорни ансамбл „Светозар Марковић“ основан је као једна од секција истоименог културно-уметничког друштва, при Универзитету, априла 1977. године. Тадашња фолклорна секција је, захваљујући квалитетном раду и великом интересовању младих студената и средњошколаца, за веома кратко време технички и стилски овладала репертоаром од десетак кореографија и самим тим била спремна за самосталне наступе.

Конкурс ЕЦФ-а

Европска културна фондација расписала је нови конкурс за сарадничке пројекте, који је отворен до почетка маја и једини ће бити такав ове године. С обзиром на опште смањење буџета за културу, ЕЦФ позива заинтересоване да се пријаве на конкурс и обезбеде средства за нове пројекте који подразумевају прекограничну сарадњу партнерских организација широм Европе. ЕЦФ је заинтересована за пројекте који окупљају људе, подразумевају иновативна и креативна партнерства, експериментишу новим технологијама и имају утицај на европску културну политику. Заинтересовани за учешће на конкурс требало би да провере услове на линку www.ec-flabs.org/grants/eligibility.

НОВИ РОМАН ЈЕЛЕНЕ ПАВЛОВИЋ

Мушка игра виђена женским
очима

Романсирана биографија „Дивљих вепрова“ која се може читати и као прича о одрастању, о спортском успеху и неуспеху, тешком путу који се прелази до коначне победе, све то стало је у други роман младе крагујевачке ауторке

„Младост под оклопом“, нови роман младе списатељице Јелене Павловић, један од рецензена о-карактерисао је као „уцбеник за победнике“. Ова књига може се посматрати и као монографија тима „Дивљих вепрова“, каже други. Можда најтачнија дефиниција другог романа младе Крагујевчанке је да је у питању романсирана биографија овдашњег клуба америчког фудбала, која се може читати и као прича о одрастању, о спортском успеху и неуспеху, тешком путу који се прелази до коначне победе.

– На неки начин, „Младост под оклопом“ је све то у једном и ни сама нисам сигурна како бих га дефинисала, али је за мене лично писање о спорту о коме нисам знала готово ништа пре него што сам почела да радим на роману био велики изазов. Заправо, тешко да би се икада одважила да напишем ову причу да није било председника клуба „Дивљи вепрови“ Намање Чалије који је, одушевљен мојим првим романом, предложио да напишем причу о овим момцима. Иначе, почевши да радим на књизи први пут сам отишла на стадион да одгледам утакмицу америчког фудбала. Касније сам путовала са њима на гостова-

ВЕРУЈЕ У АНГАЖОВАНО ПИСАЊЕ:
ЈЕЛЕНА ПАВЛОВИЋ

ња и сама опчињена чарима ове игре, прича Јелена Павловић.

Она каже и да је у питању роман-документ, пошто говори од деценији развоја америчког фудбала у Крагујевцу.

– У њему је пуно аутентичних прича чланова тима од почетка ове игре на нашим просторима, преко првих победа, па до данашњих дана, које сам уклопила у неко своје виђење. Тек након изласка књиге из штампе сам од Мери Ворлик, америчке амбасадорке, сазнала да се ни у Америци ни једна жена није никада одлучила да пише о овом спорту, што је мени својеврстан комплимент, каже млада ауторка.

Као писац, ова студенткиња Економског факултета се публици открила недавно. Њен први роман „Тајне роботског мозга“ објављен

је лани у издању „Клуба културе“. Међутим, Јелена иза себе има подгачак списатељски стаж. Прве песме написала је већ са 11 година, а као средњошколка први роман. У њеној фиоци на објављивање чека још шест романа.

– „Клубу културе“ сам прошле године однела три романа. Речено ми је да су сва три прошла, а мени је било да изаберем којим ћу се публици представити као својим првенцем. Одабрала сам „Тајне роботског мозга“, књигу написану као роман тока свести која говори о жени оболелој од шизофреније. На неки начин сам овом причом желела да скренем пажњу људи на проблеме са којима се суочавају оболели и на све оно кроз шта пролазе њихове породице. Просто верујем у ангажовано писање. И „Младост под

оклопом“ је ангажовани роман, пошто говори и о пробијању младих људи у друштву које младима није много наклоњено и не ствара им услове за успех, објашњава наша саговорница.

„Љубавна коб“, „Генерације“, „Господин Кокаин и ја“, „Плус прецртан минусом“ и „Лаитиница ћирилицом“, наслови су за које се Јелена нада да ће ускоро добити корице.

– Ни једна од мојих прича не бави се чак ни сличном тематиком. Једноставно, волим да пред своју имажинацију постављам изазове. Оно на чему сада радим јесте роман чији је радни наслов „Боемски трзаји туберкулозе“. То је прича о последњем дану живота нашег песника Буре Јакшића, прича Јелена.

Многи су јој, каже, рекли да је изабрала још

једну мрачну тему, али то је њен начин да се бори са духовим у себи и око себе. То што је жена не значи да треба да пише о кућицама у цвећу и лептирићима, а да и те како зна да се снађе у „мушким темама“ показала је својим другим романом.

„Младост под оклопом“ је још по нечему врло специфична прича, а то је непостојање главног јунака. Тачније, главни лик приче је тим, који у роману претежно говори „хорски“. Тек с времена на време из приче неко „искочи“ појединачно пред читаоца.

Књига је, иначе, изашла као самиздат под покровитељством Скупштине града Крагујевца. За занимљиво графичко решење побринуо се Игор Лазаревић, а за дизајн корица Душан Фјуџи Туцаковић.

М. ОБРЕНОВИЋ

НОВО НА РЕПЕРТОАРУ „СИНЕПЛЕКСА“

Пети део Пише

У комедији „Америчка пита. Поново на окупу“, сви ликови из „Америчке пите“ које смо упознали пре више од десет година, враћају се у Ист Грејт Фолс на прославу десет година матуре. У једном продуженом викенду откриће шта се променило, ко није, и то да време и удаљеност не могу да прекину пријатељске везе

Било је то лета 1999. кад су деца из малог градића у Мичигену започели мисију губљења невиности. У протеклим годинама Џим и

Мишел су се венчали, док су се Вики и Кевин растали. Оз и Хедер су се удаљили, а Финч и даље жуди за Стифлеровом мамом. Сада се ови дугогодишњи пријатељи враћају кући као одрасли људи да се присећају и да буду инспирисани тинејџерима које дрмају хормони и који су покренули ову легенду комедије.

Читава оригинална глумачка постава радо се одазвала позиву да сниме још један наставак, а занимљиво је било то што су сви дошли мотивисани да уложе свој максимум и одглуме најбоље могуће.

Сценаристи су имали изазов да дефинишу ликове после више од деценије и да њиховим причама дају нови лик. У последњем делу видели смо Џима и Мишел који су се венчали, а сад ћемо видети да они имају дете и да се боре с неким проблемима који су настали услед недостатка блискости или, у њиховом случају,

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ ОД 5. ДО 11. АПРИЛА

Титаник - 3Д Четвртак-петак: 14.30, 19.30, 21.30 Од суботе до среде: 14.30, 19.30, 21.30	Од суботе до среде: 18.50	Дружина против Живка Жабоједа - 3Д Четвртак-петак: / Од суботе до среде: 10.50, 12.30
Америчка пита: поново на окупу - 2Д дигитал Четвртак-петак: 16.20, 18.30, 20.40, 22.50 Од суботе до среде: 14.10, 16.20, 18.30, 20.40, 22.50	Устаничка улица - 2Д дигитал Четвртак-петак: 19.30, 22.30 Од суботе до среде: 19.30, 22.30	Хепи Фит 2 - 3Д Четвртак-петак: 15.30 Субота-среда: 11.30, 13.30, 15.30
Гнев Титана - 3Д Четвртак-петак: 16.20, 18.20, 20.20, 22.20 Од суботе до среде: 16.20, 18.20, 20.20, 22.20	Шешир професора Косте Вујића - 2Д дигитал Четвртак-петак: 16.30, 20.10 Од суботе до среде: 16.30, 20.10	Штрумпфови - 3Д Четвртак-петак: 15.00 Субота-среда: 11.00, 13.00, 15.00
Игре глади - 2Д дигитал Четвртак-петак: 18.50	Црна Зорица - 2Д дигитал Четвртак-петак: 21.20 Од суботе до среде: 21.20	<i>Због пролећног распушта, од 5. недеље 9. априла биоскоп ће радијши као викендом, односно пројекције почињу већ од 11 часова</i>

недостатка секса. Стифлер је достигао свој врхунац у средњој школи. Он је тад правио најбоље журке. Сад је запослен на одређено, а на њега редовно виче човек каквог би Стифлер зезао у средњој. Није више у контакту с другарима и помало је усамљен.

Оз је доживео велики успех - он је водитељ спортског програма и био је у плесном такмичењу славних, има прелепу и луду девојку, али му недостаје удобност дома.

Кевин је срећно ожењен, али му је живот устаљен. Осећа се као домаћица која гледа „Усамљене домаћице“ и „Удавачу“. Потребно му је узбуђење, а овај викенд прославе годишњице матуре то му и доноси. Финч је онај пријатељ ког свако од нас има, који нестане с лица земље и не знамо да ли ће се појавити на прослави. Финч нам је један од омиљених ликова. Он је био јединствен и могао је да има било какву судбину.

ПОЧЕЛИ ПОЗОРИШНИ СУСРЕТИ ГИМНАЗИЈАЛЦА

Све у шеснаест

Прва крагујевачка гимназија већ шеснаесту годину за редом домаћин је Позоришних сусрета ученика гимназија Србије. Ова традиционална манифестација, која је почела свечаном парадом 1. априла, ове године одржава се на сцени Позоришта за децу, а до 10. априла крагујевачка публика биће у прилици да одгледа двадесетак представа.

Након вечерњих представа, по већ устаљеној пракси, одржавају се округли столови на којима се расправља о уметничким дометима младих позоришанаца. Коначан суд о томе ко су победници даће трочлани глумачки жири: Дарија Нешић, Милош Крстовић и Миломир Ракић.

У такмичарској конкуренцији је и представа домаћина „Није смрт бицикло (да ти га украду)”. Овај нови комад Биљане Србљановић је тужна и смешна прича о породичним, личним и интимним проблемима и животима обичних људи преко којих се слама једно тешко време. Представа почиње у болници у коју средовечна ћерка доводи старог оца. Док бескрајно дуго чекају лекара, јер су сви отишли да на телевизији гледају сахрану партијарха, њих двоје пролазе кроз

ритуал ситних свађа, али и нежности. У стилу фрагментарне драматургије нижу се сцене у другим дисфункционалним породицама. Један од ретких момената који уједињује све ликове јесте емитовање филма „Валтер брани Сарајево”. Кроз цео мозаик помаља се шири слика друштва и критика система, али и менталитета, лицемерја и агресивности, уз указивање на личну одговорност појединца.

Већ стални учесници Сусрета су гимназије из Валева, Смедеревске Паланке, Ниша, Лесковца, Земуна и Прокупља. Након краће паузе у Крагујевачкој долазе и гимназије из Пожеге, Врања, Ужица, Раче и Сремских Карловаца, а по први пут на фестивалу биће и средњошколци из Беле Цркве.

Иначе, ни ове године на Сусретима неће учествовати Друга крагујевачка гимназија.

Сусрети се организују под слоганом „Све у шеснаест”, а представе нису пролазиле селекцију.

Цена улазница је 50 динара, а могу се купити само на билетарници позоришта.

Покровитељи су Министарство просвете и град Крагујевац.

ВЕЧЕРЊА СЦЕНА „303”

Комични камерни мјузикл

„Цимери”, представа за добру забаву, на репертоару 11. априла

Дуодраме, камерне представе, комедије и кабареи чине окосницу овогодишње сезоне на вечерњој сцени „303” у Позоришту за децу,

а следећа представа на репертоару је комични камерни мјузикл „Цимери”. Овај комад рађен је по једном од најгледанијих енглеских и америчких ситкома Метју Карлсона, који је широј јавности познатији као писац серијала „Непристојни људи”, „Срећне године”, „Малком у средини”.

Адаптацију и режију ове представе, која се налази на репертоару позоришту „Славија”, потписује Раде Вукотић, а играју, певају и глуме Марија Вељковић, Ана Сакић, Сташа Радуловић, Саша Јоксимовић и Милан Васић.

Укратко, два пријатеља, Коле и Зоран, деле један стан и

покушавају да продуже своје адолесцентско понашање. Кроз много комичних ситуација покушавају да у свој самачки живот унесу што више ведрине. Да им буде лепо и забавно помоћи ће им нове и лепе комшинице Дара и Елена, али ту је и Колетова девојка Соња, одлучна у намери да га одведе пред олтар. Текст је послужило као основа за добру музику, добре сонгове и атрактивну кореографију.

Сценографију за овај мјузикл урадио је Борис Максимовић, костиме Сара Куртовић, сонгове Слободан Станишић, док је композитор Александар Милетић.

Карте за мјузикл „Цимери” могу се набавити на билетарници Позоришта за децу, а представа је на репертоару вечерње сцене „303” у среду, 11. априла, од 20 часова.

„АЛНАРИ” НАГРАЂУЈЕ

Мостови округа Медисон

Два најбржа читаоца „Крагујевачких”, биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари”. Потребно је да у петак, 6. априла, позовете 034 333 111, после 10 часова ујутру, и добијете роман „Мостови округа Медисон”, аутора Роберта Џејмса Волера. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан” у Рода центру.

„Мостови округа Медисон” је незаборавни бестселер који је освојио срца читалаца широм света и провео скоро три године на листи најпродаванијих књига Њујорк тајмса. Роман говори о Роберту Кинкејду, фотографу слободног духа, који је на задатку да за „Националну географију” направи серију фотографија покривених мостова који се налазе у Ајови. Сасвим неочекивано, пут га води до Францеске Џонсон, усамљене жене која читаваог живота жуди да оствари своје снове.

То је прича о чежњи и разумевању, о љубави тако снажној да може заувек да промени нашу стварност.

Издавачка кућа „Алнари” и пројекат „Ускршње јаје.рс” од 9. до 15. априла организоваће ускршњу поклон акцију у свим књижарама „Вулкан” широм Србије. Куповином једног од пет наслова на акцији на поклон се добија уникатно, ручно рађено дрвено јаје, украшено орнаментима из српских средњовековних манастира, из ограничене и ексклузивне едисије пројекта „Ускршње јаје.рс”.

Наслови на акцији су: „Непобедиво срце”, „Ишчекивана”, „Мостови округа Медисон”, „Истина о теби”, и „Једи, моли, воли”.

„ИГРА - КАНТАТА”,
ВАРЕНО ГВОЖЂЕ, МЕРМЕР,
2011. ГОДИНА

СКУЛПТУРЕ У „МОСТОВИМА БАЛКАНА”

Балетске патике

У галерији „Мостови Балкана”, у петак, 6. априла, биће отворена изложба скулптура младе уметнице Андреје Прокопијевић.

Највише се бавим истраживањем односа динамике тела у покрету (у смислу покрета, уметничке игре) и статичног тела, односно скулптуре у простору. Такође, истражујем трансформацију тврдог материјала у приказивању меких материјализација, метала и отпада у сврху приказивања сатенских балетских патика, објашњава Андреја Прокопијевић.

Балетанке су код ове младе уметнице употребни предмет којим се корача у сценском простору. У овој серији радова кораци симболизују људске одлуке које остављају трагове на искуственом пољу човека. Сваки корак је пренос предходног искуства на следеће. То кретање је наш развојни пут за који смо сами одговорни, стоји у каталогу изложбе.

Крагујевачка поставка је трећа самостална изложба ове вајарке, након Котора и Београда. До сада је излагала на десетак групних изложби, а добитница је и Велике награде Земунског салона за прошлу годину, као и плакете за скулптуру на 43. Мајској изложби УЛУПУДС-а „Креативна кошница”.

Андреја Прокопијевић рођена је 1983. године у Београду, а дипломирала је пре три године на Факултету примењених уметности, на одсеку примењено вајарство. Члан је УЛУПУДС-а од 2011, и УЛУС-а од 2012. године.

„ЗВЕЗДАНЕ СТАЗЕ”

Такмичење младих хармоникаша

Музички центар „Ад либитум” и Музичка школа организују 9. Интернационално такмичење младих хармоникаша „Звездане стазе 2012.”, које ће бити одржано од 19. до 22. априла у Крагујевцу. Очекује се долазак више од 150 ученика и наставника нижих и виших музичких школа, углавном из Србије, бивших југословенских република, али и земаља у региону. Као и ранијих година, такмичење ће се одвијати у шест старосних категорија, за узрасте од 11 до 19 година.

У свакој категорији такмичаре ће оцењивати жири од најмање пет чланова од којих је најмање три из иностранства. Сви такмичари који добију оцену 90, а максимална је 100, освојиће диплому за прву награду, они који буду оцењени изнад 80 освојиће друго, а са оценом 70 и већом треће место. Сви првопласирани такмичари добијају пехаре, а уколико имају оцену 95.00 биће им додељене специјалне награде у виду новца или музичке опреме.

Уручивање награда и диплома учесницима биће обављено на вечерњем концерту на дан када је такмичење у некој од категорија завршено. Првопласирани у свим категоријама обавезни су да наступе на завршном концерту у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије.

Организатори једног од најмасовнијих српских такмичења хармоникаша су Музички центар „Ад либитум” и Музичка школа „Милоје Милојевић”, уз покровитељство Скупштине града Крагујевца.

УКРАТКО

Донација Службеној библиотеци

Издавачко предузеће „Службени гласник” донирало је, прошле недеље, Народној библиотеци „Вук Караџић” књиге у вредности од 200.000 динара, односно 144 наслова, а укупно 250 примерака.

У последњих неколико година новац за откуп књига касни, па је ово драгоцену обнову библиотечког фонда. Ипак, како је најављено, нови наслови ускоро ће стићи до чланова одашње Библиотеке, пошто су средства за набавку нових књига стигла из Министарства културе, али и Скупштине града. Реч је о суми од 400.000 динара, колико је стигло из локалног буџета, односно 720.000 из Министарства култура, а овим средствима биће набављена актуелна издавачка продукција.

Радови на папиру

У Модерној галерији Народног музеја у току је изложба радова на папиру под називом „Ваља се, не ваља се” по избору Едвине Худечкове, историчарке уметности и кустоса из Прага. Поставка се састоји од радова шест уметника из Чешке и шест уметника из Црне Горе. Изложба ће бити отворена до 10. маја.

Најбоља кратка прича

Књижара „Карвер” и подготворички књижевни фестивал „Одакле зовем” позвали су заинтересоване ауторе да се пријаве на трећи међународни конкурс за награду „Вранац - најбоља кратка прича 2012”. Прича треба да буде написана на босанском, црногорском, хрватском или српском језику, а услов је и да раније није објављена, те да није дужа од 20.000 карактера. Причу треба послати у електронској форми под шифром.

Изабране приче, према одлуци жирија, биће постављене у ПДФ формату на сајту књижаре „Карвер” до одржавања међународног књижевног фестивала „Одакле зовем” у Подгорици, почетком јула.

Тема конкурса је слободна, а сваки аутор може послати искључиво једну причу.

Аутор који пошаље више од једне приче биће дисквалификован након отварања шифара уколико више прича уђе у избор за е-књигу. Конкурс је отворен до 15. априла.

Дружење са писцима

„Младинска књига” организују целодневно дружење Крагујевчана уз књигу у суботу, 7. априла, у „Плази”. Програм почиње у 11 часова, а поред креативних радионица биће представљена и популарно-научних издања „Кофа без дна” и „Шашава флаша”.

Заказани су и сусрети са писцем, па ће тако од 16 часова најмлађим читаоцима потписивати књиге Дејан Алексић, а од 17 часова са читаоцима ће се дружити Виолета Бабић, ауторка бестселера „Књиге за сваку девојчицу”, „Књиге за сваког дечака” и „Књиге за девојке и њихове момке”.

СКАНДИНАВКА

123	ЖЕНА КОЈА ПРАВИ КОСТУМЕ	УПЛАНИ БАЊА	ГОДИШЊЕ ДОБА (ВИДЕ СЕБИКУ)	ДУБОКИ НАКЛОНИ У ЗНАК ПОШТОВАЊА	ПРОДУКТ ЕМАНАЦИЈЕ	СРЕДСТВА КОЈА УРЗАБАЈУ СУДЕЊЕ		СОБНА ПРЕГЛЕДА
ГРАДЊЕ У БОСНИ							ЗАПАД	
							ТЕСЛА	
СНАБДЕТИ ОПРЕМОМ								
СТАЊОВНИК СЛОВАНКЕ							ДИНАР	
							ТИТАН	
НАБАРЕНОСТ								ИМЕ ШЕКСПИРА
УЧЕСТАЛИ ГЛАГОЛ								
СТАВЉАТИ МЕТАЛИ (ДОКР.)							ИСТОРИЈА	
							ЗВЕРИ ИЗ ФАМИЛНОГ МАЧАКА	
ЕНЕРГИЈА	ИМЕ ГЛУМА МАРГРЕТ				ВОЛУМЕН (СКР.)			
	УКРАСНИ ЦВЕТ				ШВАЦАР, СЛЕНГАР, ЛУДИНГ			
РОБНЕ РЕЗЕРВЕ			СВЕТЛАЦИ					
			СХВАТИТИ					
ГРАД У ФИНСКОЈ						УЗНИК ДОЗНАЊА		
ЛАЗАР ОДМИСЛА						ЛЕКАР КОЈИ ПЕЧИ АЛОПАТИДОМ		
				ДРАТАН ОДМИСЛА				
				ПИВАРСКА БИСКА				
ЛУКСЕМБУРГ	ТУМОР КОВТАНЕ СРЖИ							
	ИНДУСТРИЈСКИ УГАЉ							
ВИТЕЗ БРИТАНСКОС КРАЉА АРТУРА (ЛЕГ.)								ПОВРТАРСКА БИСКА КУПУС-БАВА
РАДНИК КОЈИ ОПЕ					БОГА У КАРТАМА			
					РАДНИУМ			
СТАРО ГРЧКА ГИТАРА							ЕЛЕКТРОН	
							2. БОКАЛ	
КАМЕРМАН								

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: срс, тар, риђ, м, а, ибн, ег, л, прозанст, објектив, дакота, о, столац, ј, товити се, бавити се, н, њ, таг, ангелина, раиса, ср, пласман, алеути, и, ке, лахор, рсс, васа, етили, ат, пилићари.

АНАГРАМ: инвалидска пензија.

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА: честољубивост, интонирање, ор, примала, арапи, кикотање, опс, ајова, артиста, рев, ситарство, стих, ти, упрет, та, оса, споан, в, мали кавказ, отпор, макетар, врљикаш, дима, ристо, иђ, вбц, одскакати, ан, тотем, тирпул, врпоље, ирфан, орално, ала, жа, занатство, мао, тони, ровка, ч, б, сијена, ртан, артнер, русија, ст, елитист, кк.

СУДОКУ: а) 984-763-125, 163-425-879, 725-189-643, 549-236-781, 372-891-456, 816-547-932, 438-612-597, 251-974-368, 697-358-214. б) 295-683-714, 786-514-293, 471-927-865, 124-879-356, 967-345-182, 853-162-479, 579-438-621, 312-796-548, 648-251-937.

ОСМОСМЕРКА

Све речи које тражите у мрежи осмосмерке почињу словом "Г". Када их пронађете, преостала слова даће вам коначно решење - још један појам на слово "Г".

Ч	А	Т	У	Г				Г	У	Ж	В	А		
А	Д	Г	Е	У	О			А	З	А	Г	М	С	
Р	Р	Ђ	Т	С	О	Д	А	Г	Н	Г	У	А	Г	
У	А	Ц	И	Л	А	К	Ц	И	Р	Г	О	Р	А	
Г	Г	А	Л	А	М	А	В	А	Р	И	А	Г	Т	
		О	Р	Г	Р	Б	А	Д	О	Д	Н	Л	П	
			А	О	Р	Љ	И	Ф	Р	И	Е	А		
			Т	Ј	М	Л	О	Ш	Ч	Д	К	Р		
			И	И	Р	И	В	О	А	А	И	О	Е	Г
Г	М	Г	Ш	И	Л	Р	Л	Д	В	Л	Н	Р	Г	
Н	С	Т	Ј	А	Т	А	У	О	З	О	Е	Е	Е	
О	Е	А	В	Ј	Ц	Р	Г	О	И	Г	Г	Ш	Л	
Ј	А	Љ	Т	У	Г			Г	Р	А	Д	К	Е	
А	В	И	Р	Г				Г	У	С	А	Р		

ГАДОСТ	ГЛЕДАЛАЦ	ГРЕШКА	ГУЈА
ГАЗА	ГНОЈ	ГРИЦКАЛИЦА	ГУЛАШ
ГАЛАМА	ГОРА	ГРИВА	ГУМА
ГАЛИЈА	ГОВОР	ГРИЗ	ГУРАЧ
ГАРДА	ГРАДИЛИШТЕ	ГРЛО	ГУСАР
ГАЂЕ	ГРАД	ГРМЉАВИНА	ГУСЛАР
ГЕЛЕР	ГРАМ	ГРОМ	ГУТАЧ
ГЕНЕРАЛ	ГРАНИЧАР	ГРОФОВИЈА	ГУТЉАЈ
ГИНЕКОЛОГ	ГРБА	ГРУДИ	
ГИТАРА	ГРЕДА	ГУЖВА	

МАЛА УКРШТЕНИЦА

1	2	3	4	5	6	7
8						
9						
10						
11						
12						

ВОДОРАВНО:
1. Новорођенче, 8. Бугарски песник, Никола, 9. Ивово дрво, 10. Члан сената, 11. Писац анала (летописа), 12. Пораста, повећати се.

УСПРАВНО:
1. Близак, интиман, 2. Град у Италији, 3. Трговац иконама, 4. Место у Финској, 5. Запаљење ушију, 6. Кривица, 7. Прастановници доњег Потисја.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: лакши

		2			1	7		
	3	9		8	2	6	4	
1	4					3	2	5
2			6			7		3
				7		4		
7							9	6
					7	6	1	9
					6	4		2
5	1		4				3	

НИВО ТЕЖИНЕ: лакши

8		3		5			7		
7	9				3				
								3	6
6	7		9		8	1			5
4	5	8		2	6				
	3		5						2
5		6					7		
9	2	7							
	8		2		4	6			

Ко зна шта ради, не боји се гладних!

Радомир МИЋКОВИЋ

Карикаштура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Победник транзиције

Био сам потпуно свестан да морам брзо да делујем, јер су одлучивале секунде. На лице сам хитро ставио маску, а на руке сам навукао пластичне рукавице. Из торбе сам извадио нож и маказе. Да бих боље видео, упалио сам светло.

Отворио сам га одлучним покретима. Руке су ми се помало тресле, јер сам био уморан после дежурња целе ноћи. За све то време нисам смео око да склопим, пошто сам морао да будем приправан и чекам тај тренутак.

После неколико прецизних почета указали су ми се добро позна-

■ Већина се пита само на изборима. После одлучују појединци.

■ Знамо шта нас је снашло. Још не знамо шта нас чека!

■ Демократију, како ти изгледамо?

Милан Р. СИМИЋ

■ Нама ће сванути када буде престала прича о светлој будућности.

■ Држ'те лопова, док ја ставим чарапу на главу!

■ Међу ли мељу, а брашна нигде!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

Пред изборе су направили нови мост. Па ко кога пређе!

Слободан СИМИЋ

ти, толико пута виђени унутрашњи органи - црева, јетра, бубрези, слезина, плућа...

Срце, међутим, нисам могао да пронађем. А морао сам брзо до њега.

Имао сам богато искуство са оваквим операцијама и добро сам знао одраније где се који орган налази, али срца није било. Почео је да ме облива зној, грло ми се су-

шило, а дрхтавица руку се појачала. Страх ме је све више обузимао.

Рез по рез, али срце нисам могао да пронађем на месту на којем се увек налази. Морао сам да тражим даље. Нисам смео да одустанем. Пратио сам вене и артерије које су морале да воде ка срцу. После исцрпљујућих напора који су потрајали неколико минута, а мени се чинило да се ради о сати, стигао сам до овог виталног органа.

Уследило је неколико прецизних резова и коначно сам успео. Обрисао сам зној са чела на којем се сигурно појавила још нека бора.

Следећег трена журио сам кући уморан од целеноћног бдења и операције која је захтевала концентрацију, брзину и прецизност.

У пластичној кеси носио сам говеће срце које је месар из касапнице, заједно са другим унутрашњим органима закланог говечета, бацио у контејнер.

Уз главицу лука, једно јаје, мало уља, со, бибер и першун имаћу богат ручак. После неколико дана гладовања, у великој конкуренцији, први сам стигао до драгоценог плена. Нисам спавао, смрзавао сам се на улици поред контејнера, али све се брзо заборави уз помисао да ћу данас имати ручак. Осећам се као истински победник. Зато ћу у оброк додати и лист лавора.

Александар ЧОТРИЋ

Тендер

На тендеру за добијање монопола за моју душу и тело такмичили су се Свештеник и Политичар. Кад умреш уживаћеш, рече први. Биће ти боље кад ми дођемо на власт, обећа други. Победио је свештеник, јер политичар обећава неизвесне догађаје у не баш блиској будућности. Прећу да умрем, него што он испуни обећања!

Милан БЕШТИЋ

Дилема

Како ствари стоје, млади мушкарци су потпуно подивљали за женама старијим од себе. Листом тврде како су данашње клинке досадне, необразоване, да су све као клониране, љубоморне, углавном пијане, немаштовите и емоционално испразне! Ако је бар пола од тога тачно, онда је то скандалозно по женски нараштај! А "књига" је спала на нас, средовечне, да осветљавамо (женски) образ! Да водимо (сексуалну) револуцију, која се базира на моћи и поверењу.

Све то је довело до великог броја жена које су спремне да свој живот деле са млађим мушкарцем. Тако се појавио термин: кугуарке, или пуме! Оне су успешне, секси, у пуној снази, знају шта желе и имају фрајера најмање седам година млађег од себе. А мушкараце је, као што знамо, лако намамити. Животно искусна, едукована и софистицирана жена – адути су на које они лако падају. С друге стране, безбрижан, опуштен и мушкарац спреман на све – где ћете више! Важан део приче је и подизање ега, обострано! С обзиром да ови момци могу да улове клинку кад год им се прохте, озбиљна и искусна жена им је прави изазов. Пума се, такође, осећа јако добро када зграби плен, па још "младо месо". Млађе мушкараце је лакше импресионирати а ови, пак, своје старије изабранице често дижу на пиједестал. Колико год то чудно да звучи, мушкарци данашњице више доживљавају "емоционално узбуђење", све мање обраћајући пажњу искључиво на физички изглед. Девојке можда имају чвршће тело, али ове маторке имају чвршћи став! Старији мушкарци су можда стабилнији, али млађи имају само један циљ: да вам угоде на сваки начин! Сходно томе, паметна, држећа жена, која је, рецимо мојих година, зрачи самопоуздањем и нема проблема са тражењем ствари које жели. Јер, одлично зна да оно што не тражи, неће ни добити.

Истина, из личног искуства знам колико су неодољиви старији мушкарци. Уосталом, и кад будем стара и изборана, тај би ме волео јер ћу и тада за њега бити његова млада и лепа жена. Са старијим мушкарцем никад није досадно. Он је увек покретна енциклопедија и врсан забављач. Па, зашто онда жене подржавају тренд лова на млађане дечке? Зато, јер им се – може!

Ипак, у свему треба имати неку меру. Интензивно ме мува клинац који је седамнаест година млађи од мене! Згодан је и невероватно упоран! Опет, мислим да се ту већ ради о некој савременој девијацији, налик оном ненормалном нагомилану педера. При том, моји пријатељи тврде да, по њиховој процени, тог дана, када се он родио, ја сам полагала за кола! Не баш, али скоро да се непогрешиво сећам како сам се провела на прослави једног рођендана почетком тог јуна, те осамдесет и неке.

Насупрот њему, потпуно ме је опчинио један други "клинац", који, руку на срце, то више никако не може да буде са својих тридесет и седам. Згодан, духовит, амбициозан, шармантан. Његов млади дух и полетно тело заиста покрећу и витализују. Једино што сам ја кретала у школу када се он родио. Синдром Драге Машин! Зато су је и убили...

Дакле, преговори са маторцима или уживање са дипломцима, дилема је пред којом свака иоле држећа жена мојих година може да се нађе. Уз млађег мушкарца, засигурно се заборављају парламентарни избори, минус на текућем, квар на аутомобилу и необрисана прашина на ормару. Уз старијег мушкарца, могуће је бити напирлитана, дотерана, паметна, самостална и способна жена, а он ће то умети да цени из простог разлога јер је тиме и он бољи фрајер.

Жене су супериорније и зарад природне равнотеже, пожељно је да су млађе. Додуше, са млађим мушкарцем, временом ће та разлика бити све мање видљива: за десет година ће бити небитна, за двадесет се неће ни спомињати, а за тридесет, ако будемо сви на броју, нећемо ни знати више да бројимо.

У суштини, небитне су године, све док сте са мушкарцем који пева по вашем такту. Јер, најбољи мушкарац је – заљубљен мушкарац!

ГОСПОЂА РОБИНСОН

Горан Миленковић

ДЕЈАН МИЛИЋЕВИЋ, модни фотограф:
- Велики сам визионар који увек иде испред времена. Та хиперинтелигенција има и своје мане и зато бих један делић мозга волео да поделим другима.

ИСИДОРА БЈЕЛИЦА, списатељица и драматург:
- Тражим нову кућну помоћницу. Потребно је да воли „Сец пистолсе“, да чита Кјеркегора, да обожава Далија и да није склона трачарењу.

ОГЊЕН КАЈГАНИЋ, рукометаш:
- Наравно да постоје мушко-женска пријатељства, само што она или почну или се заврше сексом.

ИЛДА ШАУЛИЋ, фолк певачица:
- Често немам шта да обучем, а немам где ни да сместим оно што немам да обучем.

МАРИЈАНА МАТЕУС, креаторка:

- Као дипломирани педагошки радник осмислила сам одличан концепт школовања, какав у Србији још увек не постоји.

СТАНИЈА ДОБРОЈЕВИЋ, фотомодел, учесница „Сурвајвера“:

- Епитет старлете дали су ми медији, али то ми не смета јер живим у Америци и све што наше новине пишу о мени доживљавам као добру забаву.

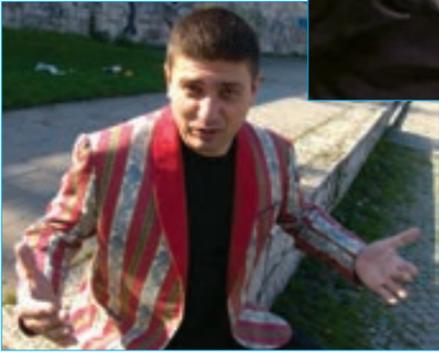

ЕЛЕНА КАРИЋ, модна дизајнерка:

- Мислила сам да су Бахами моје највеће разочарење, али то је ипак Тајланд.

МАРКО ЈАРИЋ, кошаркаш:

- Успеси које смо направили у кошарци, тенису, ватерполу и одбојци највише су одмогли нашем народу, због тога што уљуљкани спортским успесима не унемо да сагледамо праву слику о томе где се налазимо и како живимо.

РАМБО АМАДЕУС, певач, представник Црне Горе на „Еуросонгу“, за главног јунака свог спота одабрао је магарца:

- Магарац је симбол одрживог развоја, зато што много ради, а мало троши. Скроман је, паметан и поуздан.

Нови дрворед за нову фабрику „Фијат“

Са прозора кибицују пролазнике улицом

„Играрије“ на пешачком мосту преко Лепенице

Марија Шерифовић у недељу певала за посетиоце „Плазе“

Некада беше фијакер

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

расписује

ЈАВНИ ОГЛАС

за пријем на неодређено време
**два саветника за контакте
с привредницима**
у Канцеларији за контакте
с привредницима
за Београд и Крагујевац

Ако сте у комуникацији јасни и уверљиви, креативни и склони да анализирате, истражујете и презентујете добијене резултате, позивамо вас да се пријавите за обављање послова:

САВЕТНИКА ЗА КОНТАКТЕ С ПРИВРЕДНИЦИМА
У КАНЦЕЛАРИЈИ ЗА КОНТАКТЕ С ПРИВРЕДНИЦИМА

Најуспешнији кандидати који буду изабрани за обављање послова саветника биће задужени и одговорни за:

- праћење и анализу привредних кретања релевантних за остваривање циљева и спровођење мера монетарне политике и презентовање резултата Извршном одбору Народне банке Србије,
- успостављање и одржавање мреже контаката с привредним субјектима на територији коју покривају, као и унапређење сарадње с тим субјектима,
- представљање и објашњавање циљева и мера монетарне политике, као и других ставова и одлука Народне банке Србије, привредним субјектима ради бољег разумевања монетарне политике и јачања поверења у њу,
- размењивање информација с привредним субјектима о питањима у вези с привредним кретањима и макроекономским политикама.

Изабрани саветници за контакте с привредницима обављаће послове у просторијама Филијале у Београду и Филијале у Крагујевцу.

Заинтересовани кандидати треба да испуњавају следеће услове за обављање посла:

- високо образовање на студијама другог степена – економске струке,
- седам година радног искуства,
- оспособљеност за рад на рачунару.

Поред наведених услова које кандидати треба да испуњавају, пожељно је да поседују:

- одговарајуће радно искуство у областима економије, финансија или банкарства,
- потенцијал да брзо стекну пуно разумевање приступа Народне банке Србије у монетарној политици и другим сегментима пословања Народне банке Србије,
- иницијативност, добре комуникационе и интерперсоналне вештине и дискретност,
- адекватне аналитичке способности и познавање економских и привредних питања потребних за самосталну стручну анализу прибављених информација,
- активно знање енглеског језика и
- возачку дозволу Б категорије.

У поступку избора кандидата извршиће се провера њихове стручне оспособљености, знања и вештина.

Почетна селекција кандидата обавиће се на основу мотивационог писма и CV-ја, а изабрани кандидати ће о даљем поступку селекције бити обавештени електронском поштом.

Пријаву, мотивационо писмо, CV и доказе о испуњености услова из огласа (оверену фотокопију дипломе и доказ о радном искуству) са јасном назнаком за коју филијалу се опредељују (по редоследу приоритета), кандидати треба да доставе најкасније до 18. априла 2012. године.

Текст јавног огласа и детаљније информације могу се наћи на интернет адреси www.nbs.rs на страници „Запослите се у Народној банци Србије“.

Пријаве се подносе у писаној форми Људским ресурсима, Београд, Краља Петра 12, назнаком „За оглас - саветник“. Контакт телефони: 011/ 30-27-391 и 011/ 30-27-248

Неблаговремено поднете и непотпуне пријаве неће се разматрати.

Мали огласи

Продаја

ПРОДАЈЕМ конфекцијске-лутке, попрсја, дечија, Дуркоп окасту рупичарку. Телефон: 065 865 12 10.

ПРОДАЈЕМ кућу, 100квм у заједничком дворишту. Тел: 061-67-557-58.

Издавање

ИЗДАЈЕМ двособан конфоран намештен стан у строгом центру. Тел: 069-880- 85-64.

Посао

ТРАЖИМ посао, било какав. Гледао бих сеоско домаћинство. Телефон: 064 166 33 51.

Разно

ОДРИЧЕМ СЕ моје мајке Јанићијевић Миланке, зато што је све паре од отпремнине и паре од покојног оца дала брату Мићи Јотићу. Син Бојан Јанићијевић.

Десетог априла 2012. навршава се година туге и бола од када није са нама наша Нацка

Нада Јаковљевић

Година прође а бол никако, утехе нема, заборав не постоји.

Само ми који те волимо знамо како је живети без тебе. У животу си нам била сигурност и животни путоказ.

Поносни смо што си свој живот посветила породици.

Бол и туга у нама су доживотни, а поштовање према теби и љубав вечна.

Твоји које си највише волела и који те никад неће заборавити: породице Палацио, Јаковљевић, родбина и пријатељи

У уторак, 3. априла 2012. године у 11,30 сати на Варошком гробљу, давали смо четрдесетодневни помен нашем драгом

Павлов Милошу 1970 – 2012.

Успомена на тебе, твоју племенитост и доброту живеће заувек у нама.

Твоји: Витомир, син Ђорђе,
Весна и Сима

ГП „ПОЛЕТ“ А.Д. ИЗ АРАНЂЕЛОВЦА

а на основу одлуке
Скупштине АД
одржане
23.3.2012. године

ОГЛАШАВА ПРОДАЈУ ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА

и то:

На КП бр 2449, 2450
КП БР 2698

и

КП бр 4191/3,
КО Аранђеловац,
уписане у лист
непокретности
број 1484.

Понуде доставити
у затвореној коверти
у року од 15 дана
од дана објављивања
огласа, на адресу:

ГП „Полет“,
улица Књаза Милоша 73,
Аранђеловац

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев **носиоца пројекта "VIP Mobile" д.о.о.**, спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – Радио – базне станице "КГ3028 КГ Сушички поток", реализованог на катастарској парцели 10572 КО Крагујевац 4, насеље Бубањ (ул. Војводе Путника бр. 70), Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у коришћења пројекта.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени

Прошло је четрдесет најтужнијих дана како је преминула наша драга мајка и нана

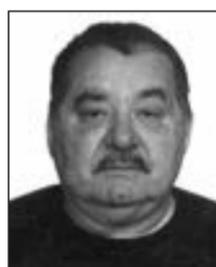

Анђа Марковић

Помен ћемо давати 8. априла 2012. године, у 11,30 часова, на Варошком гробљу у Крагујевцу.

За њом тугују: син Вукман, унуци Нина, Наташа, Пеца, Иван и Петар, прауници, снахе и зетови

У суботу, 7. априла, у 12 сати, на Бозман гробљу, обележићемо шест месеци од смрти нашег драгог

Симић Чедомира

Постоји љубав коју смрт не прекида и туга коју време не лечи.

Твоји: супруга Ружа, син Ненад, ћерка Наташа, унука Николина, сестра Љиља са породицом

Десет година без вољеног

Божовић Јосифа Јолета 2002 – 2012.

С љубављу те чувамо и у срцу носимо.

Супруга са децом

Дана 7. априла 2012. године даваћемо полугодишњи помен у 12 сати на Сушичком гробљу

Мирјани Мартић 1943 – 2011.

Дивни људи се никад не заборављају.

Твоји најмилији: супруг Радован, син Зоран, снаја Лидија, унуци Милан и Тамара

У срцима нашим живеће заувек наш пријатељ

Марко Павловић

Последњи поздрав од колега са „ИН телевизије“

НАШЕМ ДРАГОМ МАРКУ
ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ

Од брата Александра, снаје Сузане и братанаца Стефана и Вука

ПОМЕН

Данас је четрдесет дана од вечног и неболног расанка са мојом Лутицом

др Драгица Вујадиновић рођена Лугарић

стоматолог – спец. соц. медицине

За сваку добру реч
Кај рећи си ми знала,
За сваки поглед твој
За сваки смех твој фала!

Твој Мирослав

Нашем вољеном

Марку

Последњи поздрав

Тетка Цуна и брат Миша

СЕЋАЊЕ

11.4.1998 – 11.4.2012.

Жарко Милојевић

Да си могао да живиш од наше љубави, живео би вечно.

Твоје Мила и Ана

Последњи поздрав

Марку

Нека те анђели чувају.

Сава и Миња

Мили наш дечко, путуј, нека ти Бог подари оно што смрт одузе, широко небо и вечно Сунце, а ми ћемо заувек носити твој осмех у срцу.

Марко Павловић

Весна и Лабуд, Ивана и Баца, Миланка и Среја, Јелена и Ђука, Славица и Трле, Чаврљан, Марина и Деки, Гордана, Катарина и Лазар, Сања и Станац, Раца, Бане и Чеда, Рада, Шеп и Троми, Бата, Помпула, Мића, Муса, Сале и Сања, Кепа и Мица, Љуба и Шеик

Марко Павловић
1983 – 2012.

Драго наше дете и мили бато, занемели смо заћутали, стали.
Празнина је бесконачна, туга неописива.
Почивај у миру душо наша, Марко наш најдражи.

Мајка Сека, Отац Љубе и сестра Маја

У суботу, 7 априла 2012. године, у 13 сати, на гробљу у Десимировцу, даваћемо годишњи помен нашем драгом

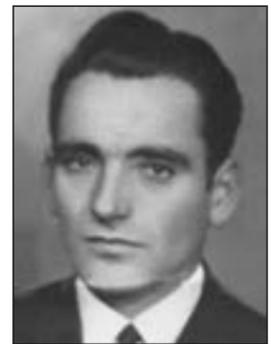

Миловановић Миловану Мићи
1958 – 2011.

Са поштовањем и љубављу чувамо успомену на тебе.

Син Владимир, отац Александар и супруга Светлана

Прошло је 34 године од када са нама није наш драги

Срећко Јовановић

Трајно чувамо успомену на њега.

Породица Јовановић

Живећеш вечно у нашим срцима

Марко

Никада те нећемо заборавити.

Твоји најбољи пријатељи

12. априла 2012. године навршава се годину дана од како нас је напустила наша драга

Босанка Томашевић
1931 – 2011.

Парастос ће се одржати у суботу, 7. априла, у 11 сати, на гробљу у Драчи.

Срећни смо што смо те имали.

Твоји најмилији: син Радован, супруг Петар и сестра Владанка

Обавештавамо рођаке и пријатеље да је наша драга

Лепосава Миленковић

1935 – 2012.

Преминула 1. априла 2012. године у својој 77-ој години. Сахрана је обављена 3. априла 2012. године на Бозман гробљу у Крагујевцу.

Ожалошћени: супруг Богдан, ћерка Снежана и зет Миодраг, син Драган и снаја Милена, унуци Љубица, Урош, Душан, Алекса и Лука и остала родбина и пријатељи

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 5. до 11. априла

Четвртак 5. април	Петак 6. април	Субота 7. април	Недеља 8. април	Понедељак 9. април	Уторак 10. април	Среда 11. април
СТАЊЕ СТВАРИ	МОЈА ШУМАДИЈА	САТИ	ШУМАДИЈСКИ ПРАГ	ЈУТАРЊИ	ПАТРОЛА 92	ЦРКВЕ БРВНАРЕ
20.00 Стање ствари	17.00 Моја Шумадија	23.00 Сати	12.05 Шумадијски праг	07.00 Јутарњи програм	20.00 Патрола 92	18.00 Цркве брвнаре
07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Пуцујуће приче р. 11.00 Серџа р. □ 11.45 Моја шапка р. 12.00 Вести 12.05 Кулоница р. 12.35 Лек из природе р. 13.00 Музички програм	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Приче из књижевности р. 11.00 MegaFon Music р. 12.00 Вести 12.05 Кулоница р. 12.35 ABC шоу р. 13.00 Музички програм	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Торзан р. 10.00 Документарни програм: Америка 50-тих 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг: Бадњевац р. 13.00 Кулоница у цвећу 13.30 Fashion files 14.00 Shopping aventura 15.00 Дугометражни цртани филм 16.00 Вести 16.05 Чикаго ■ 18.20 Интервју р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 19.30 Интервју: Вериди Калановић 20.00 Интервју: Зоран Остојић 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 Серџа □ 23.30 Раднички - Партизан (кошарка, снимање утакмице) 00.00 Вести у популарној форми 01.00 Хит дана	09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Just for laughs р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кулоница у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг: Сибница 13.00 Агро дневник 14.00 Шумадијске зимске игре: Нови Милановац 16.00 Вести 16.05 Малења ■ 18.00 Нокаут 18.30 Улови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Шумадијске зимске игре: Гружа 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Нема повратка кући ■ 00.00 Вести 01.00 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Кулоница у цвећу р. 11.00 Серџа р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Шолинг авантура р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 G.E.T. Report 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Све о животињама 18.30 Мобил Е 19.00 Хроника 1 19.30 Спортски преглед 19.30 Раднички - Хајдук (снимање фудб. утакмице) 22.00 Хроника 2 22.30 Спортски преглед 22.45 Серџа □ 23.30 Нокаут 00.00 Вести 00.05 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Све о животињама р. 11.00 Серџа р. □ 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Агро дневник р. 13.00 Музички програм 14.00 Раднички-Хајдук (снимање фудбалске утакмице) р. 16.00 Вести 16.05 Биографије познатих р. 17.00 Мозаик 18.00 Ноге на путу 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Патрола 92 20.30 Сутрађани 21.00 Анализа 22.00 Хроника 2 22.30 Серџа □ 23.30 Документарни програм: Америка педесетих р. 00.00 Вести 00.05 Наставак док. програма 01.00 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Ноге на путу р. 11.00 Серџа р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Патрола 92 р. 14.30 Сутрађани 15.00 Цртани филм р. 15.30 G.E.T. Report р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Цркве брвнаре 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Музички програм р. 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 Серџа □ 23.30 Раскрића 00.00 Вести 00.05 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije **Kanal 9****OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

ТАЧНО U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, TAČNO U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu nedeljom u 17.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00

FLASH

Kulturni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Moje tri sestre“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

„Nemi svedok“ (Bi Bi Sijeva kriminalistička serija)

Premijera radnim danima u 23. 10, repriza narednog dana u 17.10

FILMSKI PROGRAM

„XX-XY“ - Subota 00.00

„Mamut“ - Nedelja 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

THE BEST OF BELGRADE IN ONE PLACE

GRAND CASINO BEOGRAD

SPECIJALNA
Promocija

2950 RSD
vrednost paketa

POBEDNIČKI KRUG!

- 🚗 Transport
Kragujevac – Grand Casino Beograd – Kragujevac
- 🍽️ Restoran GINGER - Večera za jednu osobu u restoranu azijske kuhinje.
- 💰 Bonus kredit u vrednosti od 500 RSD
za igre na slot mašinama u Grand Casino Beogradu.

PETAK:	Polazak iz Hotela Zelengora	19:00
	Polazak iz Grand Casino Beograda	01:00
SUBOTA:	Polazak iz Hotela Zelengora	19:00
	Polazak iz Grand Casino Beograda	01:00

ZA REZERVACIJE I VIŠE INFORMACIJA POZOVITE +381 11 220 28 00
ILI PITAJTE NA RECEPCIJI HOTELA ZELENGORA

WWW.GRANDCASINOBEograd.COM

ФУДБАЛ

ОДЕ НАМ ФИЛИП
Костићу
Бриж нови
ДОМ

ИАКО још нема званичних информација из нашег клуба, од стране белгијских медија могло се чути да је млади фудбалер Радничког, Филип Костић, после посете и медицинских прегледа потписао четворогодишњи уговор са Брижом, чија важност почиње од летњег прелазног рока.

Ради се о тренутно другопласираном тиму белгијског шампионата, сталног учесника евро купова, а оно што свакако највише интересује знатижељне, јесте да, а опет је у питању информација из тамошњих извора, целокупан трансфер износи нешто мање од милион евра.

В. У. К.

БОРАЦ - РАДНИЧКИ 1923 3:1

Резултат
једнак утиску

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

21. КОЛО: Борац - Раднички 1923 3:1, Јавор - Слобода 3:1, Смедерево - Нови Пазар 2:0, БСК - Металац 0:0, Спартак - ОФК Београд 1:1, Црвена звезда - Хајдук 3:0, Војводина - Јагодина 0:0, Рад - Партизан 1:4.

Партизан	21	18	2	1	49:8	56
Црвена звезда	21	16	2	3	44:14	50
Војводина	21	10	9	2	34:11	39
Раднички 1923	21	9	10	2	30:19	37
Јагодина	21	8	7	6	21:19	31
Спартак	21	7	10	4	16:16	31
Слобода	21	8	5	8	25:28	29
ОФК Београд	21	9	2	10	24:27	29
Смедерево	21	8	2	11	17:24	26
Рад	21	6	7	8	23:21	25
БСК	21	4	8	9	13:26	20
Хајдук	21	5	5	11	14:30	20
Јавор	21	5	4	12	14:26	19
Борац	21	4	6	11	11:26	18
Нови Пазар	21	3	7	11	12:30	16
Металац	21	1	8	12	9:31	11

Јуче су играње утакмице 22. кола.

23. КОЛО: Раднички - Хајдук, Црвена звезда - Металац, Борац - Нови Пазар, БСК - Слобода, Смедерево - ОФК Београд, Јавор - Јагодина, Спартак - Партизан, Војводина - Рад.

ЧАЧАК - Стадион: Борца. Гледалаца: око 2.500. Судија: Драган Крстић (Београд). Стрелци: Радановић у 41, Маслаћ у 49. и Радивојевић у 52. за Борац, а Мушавић у 30. минути за Раднички 1923. Жути картиони: Радановић (Борац), Павловић, Костић (Раднички 1923).

БОРАЦ: Бабаљ, Миличић, Радановић, Маслаћ, Рељић, Алвеш, Кнежевић, Мутоша (од 64. минути Зоћевић), Радивојевић (од 90. Живковић), Сејуја (од 88. Живановић), Павићевић.

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Ненадић, Павловић, Тинтор, Косорић, Неговић (од 84. И. Пешиновић), Мушавић, Вукашиновић, Симић (од 69. Живадиновић), Милошковић (од 62. Костић), Силевић.

СВЕ и да је резултат био другачији, утисак би остао исти. Раднички је изгубио своју препознатљиву игру. Опет су изостали главни адути "црвених", бриткост и дрскост у нападу, те стаменост и смиреност у одбрани. Посебно је била видљива неспремност задње линије, која нас је и коштала другог пораза у сезони - 1:3. Вероватно да не би тако било да се у тиму налази повређени капитан Милошевић, штопер и командант одбране, али кога њема без њега се мора... Наравно, не овако.

А сви су и веровали да ће наш тим далеко боље проћи у комшилуку. Кад је могао на Маракани, Суботици, Новом Саду... што не би и у Чачку. Састав је исти, можда и бољи, али форма ни близу оне кад је говорио за најпријатније изненађење Супер лиге.

Ипак, почетак утакмице није указивао на крајњи расплет. Из брзе контре у 31. минуту, Крагујевчани су најпре изнудили корнер, а лопту је у гол главом, после убацивања Вукашиновића, спрвео Мутавић. Али, попут сусрета са БСК-ом, одмах по вођству иницијатива је препуштена ривалу. Такав стил изнова није донео ништа добро "црвенима". Изједначење је уследило пред истек првог полувремена, када је Радановић, после корнера, савладао Чанчаревића са ивице петерца.

Најгоре је, пак, дошло у наставку. И то експресно. Од 49. до 52. минута десио се потпун преокрет. Корнери су опет били кобни, само егзекутори различити, Маслаћ и Радивојевић. Потом је домаћин пропустио сјајну шансу да нам запечати судбину пре времена, али се испоставило да је то заправо већ учинио, јер покушаји Спалевића, Костића, Тинтора... нису изродили ништа више до уздаха бројних присталица нашег тима.

Увертира пред дерби са Звездом, који је јуче игран на "Чика Дачи", тако није најбоље прошла. Но, то славном госту то не пружа већу сигурност, јер Раднички се најбоље и показао на најтежим испитима. Само да тако настави, а онда у суботу добије на свом терену и кулски Хајдук. И кога онда брига за пораз у Чачку...

В. У. К.

ИНСПЕКЦИЈА УЕФА

Загледају и
Чика Дачу

КЛУБОВИ кандидати за наступ у неком од евро купова, у периоду од 8. до 11. априла могу да очекују посету представника УЕФА.

У питању је инспекција стадиона, а међу пет српских који ће бити прегледани, наћи ће се и крагујевачки.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

2. КОЛО: Раднички - БСК Раднички 70:81, Хемофарм - Партизан 70:95, Раднички ФМП - Мега Визура 90:73, Црвена звезда - Војводина 91:77.

3. КОЛО: Мега Визура - Раднички 94:97, Војводина - Хемофарм 85:60, БСК Раднички - Црвена звезда 81:80, Партизан - Раднички ФМП 90:70.

Утакмице четвртог кола одигране су синоћ.

Партизан	3	3	0	272:211	6
Црвена звезда	3	2	1	244:218	5
БСК Раднички	3	2	1	235:228	5
Раднич. ФМП	3	2	1	238:236	5
Раднички	3	2	1	255:261	5
Војводина	3	1	2	248:239	4
Мега Визура	3	0	3	238:274	3
Хемофарм	3	0	3	190:253	3

5. КОЛО: Раднички ФМП - Раднички, БСК Раднички - Хемофарм, Мега Визура - Војводина, Партизан - Црвена звезда

6. КОЛО (10/11. 4): Хемофарм - Раднички, Црвена звезда - Раднички ФМП, Војводина - Партизан, БСК Раднички - Мега Визура.

РАДНИЧКИ

- БСК РАДНИЧКИ 70:81

Шта се ово
дешава

ДА нешто у Кошаркашком клубу Раднички не штима види се још од финала АБА лига, али оно што се догодило у среду превршило је сваку меру. Екипа је играла недопустиво слабо, неодговорно, безвољно, без амбиција да се чак поштено озноје. Играчи су више личили на групу рекреативаца која се окупила да се мало забави, па да после оде на пиће, него на озбиљан састав професионалаца каква претендују да буду.

Разлога за незадовољство играча појединачно сигурно има, али на овакав начин, уколико је то случај, оно се не исказује. Управа мора да има на уму да играчи и не мала пратећа служба, без обзира колико је то за овај кошаркашки ниво можда мало, ипак скупо коштају овај град и виђено понашање на терену никако се не сме толерисати.

Изјаве тренера после утакмице да неће дати оставку јер зна у чему је проблем и извињење капитена публици за овакву партију и обећање да се ово више неће поновити, мала је утеха за љубитеље кошарке. Неопходан је, чини се, озбиљан рез. Изгубити није срамота, па ни од слабијег ривала, али приступ више никада не сме бити овакав.

Описивати утакмицу сасвим је депласирано, а резултат по деоницама био је 23:17, 17:23, 14:16, 16:25.

М. М.

КОШАРКА

МЕГА ВИЗУРА - РАДНИЧКИ 94:97

Утисак
оста' блед

БЕОГРАД - Хала: "Спиритова". Гледалаца: 1.000. Судије: Војиновић (Београд), Пецељ и Воркајић (Нови Сад). Резултати по четвртинама: 23:21, 18:16, 18:24, 20:18, 15:18.

МЕГА ВИЗУРА: Рељић 10, Цветковић 4, Машовић 9, Јарамаз 22, Чаншекун 12, Јокић, Миљеновић 22, Аврамовић 5, Луковић, Сианковић, Бојић 4, Мусли 6.

РАДНИЧКИ: Павковић 15, Сајмон 19, Бирчевић 5, Нешовић 2, Скојић 29, Синовић 6, Марковић 8, Вуксановић 3, Марјановић, Мијајковић 2, Симојачић, Бакић 8.

ЈОШ једна више него бледа партија, јер како објаснити игру у сусрету са екипом која је обе досадашње суперлигашке утакмице изгубила убедљиво. Раднички се поново проукао, слободно се може рећи незаслужено победио и покидао нерве оних који су уз њих.

Прво полувреме донело је бољу игру домаћих и чак вођство у финалу првог полувремена од 41:28, али у последња два минута искуснија екипа одиграла је добро, направила серију од 0:9 и са подношљивим минусом ушла у наставак. После одмора следи боља игра Радничког, дошло се до убедљиве предности од 61:52, али као у небројено случајева до сада, није се успело, умело ни било спо-

собно да се посао приведе крају. Поновила су се солирања, неодговорно понашање, није се ни изблиза довољно трчало, па су домаћи мало по мало стизали, на крају и достигли предност, те је коначан резултат после 40 минута био 79:79. Продужетак је прича за себе. Београђани, млади и полетни, жељни надметања и игре, остварују предност од 85:80, но неискусни, почињу да греше, па у пенал завршници Раднички ипак успева да оствари другу победу.

Првенство се наставља у ритму од две утакмице недељно, па је синоћ у "Језеру" гостовао Партизан, у недељу се иде на мејдан Радничком ФМП у Железник, а друго везано гостовање је у среду, Хемофарму у Вршцу.

М. М.

МУТА СВЕ МАЊЕ
РАСПОЛОЖЕН

ПРВА "А" ЛИГА - Ж

Од сада, све
код куће

ОКРШАЈИ у плеј-аут такмичењу А лиге, за кошаркашице Радничког, пошто су прошле недеље, у трећем колу, биле слободне, настављају се за викенд.

"Црвене" ће играти пред својом публиком у суботу, у хали Парк, против екипе Беочина.

С. М. С.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Запаг“, 18. коло: Раднички (Кл) - Вујић Ваљево 0:0, Радар - Партизан (ББ) 0:0, Шумадија (А) - Слоја (ББ) 3:1, Јединство (Уж) - Слобода (Ч) 3:0, Слоја (ПМ) - Јасеница 1911 2:0, Мачва - Полети (Љ) 2:1, Железничар - Јединство (УБ) 2:0, Слоја (П) - Победа Белошевац 1:0.

Табела: Јединство (Уж) 41, Мачва 38, Рудар 34, Железничар 32, Слоја (ПМ) 31, Победа Белошевац 26, Јасеница 1911 24, Полети (Љ) 22, Шумадија (А) 22, Раднички (Кл) 21, Партизан (ББ) 19, Вујић Ваљево 19, Слобода (Ч) 19, Слоја (ББ) 16, Јединство (УБ) 15, Слоја (П) 14 бодова.

19. коло: Победа Белошевац - Железничар (субота, 15.30), Слоја (П) - Раднички (Кл), Јединство (УБ) - Мачва, Полети (Љ) - Слоја (ПМ), Јасеница 1911 - Јединство (Уж), Слобода (Ч) - Шумадија (А), Слоја (ББ) - Рудар, Партизан (ББ) - Вујић Ваљево.

Зона „Морава“, 18. коло: Слобода (Г) - Бана 3:1, Вогојажа - Партизан (Ц) 0:0, Јошаница - Пријевор 1:1, Полети (Т) - Шумадија 1903 0:0, Орловац - Тушин 0:0, Трејча - Мокра Гора 3:1, Младосић - Таково 0:5, Металац - Омладинац 2:0.

Табела: Бана 44, Слобода (Г) 44, Полети (Т) 35, Пријевор 34, Јошаница 28, Орловац 27, Мокра Гора 26, Шумадија 1903 25, Тушин 25, Металац 21, Таково 20, Омладинац 16, Вогојажа 15, Партизан (Ц) 15, Трејча 13, Младосић 12 бодова.

19. коло: Металац - Слобода (Г), Партизан - Бана (субота, 15.30), Шумадија 1903 - Јошаница (недеља, 11.00), Пријевор - Партизан (Ц) (недеља, 15.30), Омладинац - Младосић, Таково - Трејча, Мокра Гора - Орловац, Тушин - Полети (Т).

Прва брзаска лига, 18. коло: Арсенал - Слоја (Д) 2:1, Јагран - Ердолија 1931 2:0, Сушица - Слоја (Л) 7:1, Колонија - Славија 0:4, Јединство - Селак (МП) 2:1, Виногради ДБ - Шумадија 1:3, Шумадија (Ч) - Маршић 0:0, Будућност - Азбест 3:1.

Табела: Славија 44, Арсенал 36, Јединство 33, Маршић 33, Колонија 31, Јагран 29, Сушица 27, Селак (МП) 26, Ердолија 1931 24, Шумадија 23, Слоја (Д) 21, Будућност 20, Виногради ДБ 20, Шумадија (Ч) 18, Азбест 14, Слоја (Л) 7 бодова.

19. коло: Јагран - Сушица, Маршић - Виногради ДБ, Славија - Арсенал (субота, 16.00), Ердолија 1931 - Будућност, Азбест - Шумадија (Ч), Шумадија - Јединство, Селак (МП) - Колонија, Слоја (Д) - Слоја (Л) (недеља, 16.00).

Друа брзаска лига, 18. коло: Младосић - Колектив 6:1, Крајујевац - Кошућак 2:2, Младосић Теферич - Добрача 1:1, Бава - Бошун 4:1, Србија - Корићани 1:1, Кременац - Хајдук 2:3, Селак (Ц) - Шумарице 2008 4:0. Слободан је био Бајремар.

Табела: Корићани 44, Србија 37, Бава 36, Бошун 30, Бајремар 27, Младосић Теферич 27, Хајдук 23, Младосић 23, Шумарице 2008 22, Кошућак 20, Добрача 20, Кременац 17, Крајујевац 15, Селак (Ц) 14, Колектив -4 бода.

19. коло: Бајремар - Србија, Корићани - Бава (субота, 16.00), Шумарице 2008 - Крајујевац (недеља, 11.00), Селак (Ц) - Младосић, Кошућак - Кременац, Бошун - Младосић Теферич, Добрача - Колектив (недеља, 16.00). Слободан је Хајдук.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
SPORTSKA HRANA № 1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

РУКОМЕТ

БЕОГРАД - Дворана: Вождовац. Гледалаца: 200. Судије: Тривковић и Милосављевић (Бешка). Седмерци: Црвена звезда 4/4, Раднички Лејеница КГ 4/2. Искључења: Црвена звезда 8, Раднички Лејеница КГ 4 минути.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Бокарић 2, Кокоресковић 3, Стекић, Мистирић 2, Павлов 2, Радовић 4, Лежаја, Обрадовић 2, Милојевић 1, Трифуновић 9, Луковић, Стејанић, Чолић.

РАДНИЧКИ ЛЕПЕНИЦА КГ: Ђосић, Покрајац 4, Жига 8, Кеврешић-Мачужић, Стјанић 4, Радовасљевић 7, Кнежевић, Ђорђевић, Филиповић, Бојданић, Балаћ 4, Јовановић, Георгијевић, Чаировић, Стојиљковић 1.

ПО свој прилици, а и многим рачуницама, иако има де се одигра још пет кола, тријумф Крагујевчанки у дербију са Црвеном звездом (28:25) могао би да означи премијерни наступ нашег тима у европским такмичењима до године. Наиме, "тигрице" су овиме задржале треће место у елитном рангу, али сада са лепом бодовном предношћу у односу на конкуренте. А све и да до тога и не дође, славе над такође висококопираним Београђанкама, са нескривеним победничким аспирацијама, и то на сред Бањице, већ је успех раван историјском.

Оно што се унапред знало, да

СВАКЕ ГОДИНЕ СВЕ УСПЕШНИЈЕ, ЛАНЕ ЈЕ РУКОМЕТАШИЦАМА РАДНИЧКОГ ПРИПАО ПРВОЛИГАШКИ ПЕХАР, А ВЕЋ ОВЕ МОЖДА И ИСТОРИЈСКА ЕВРОПСКА ПРЕМИЈЕРА

(Ж) ЦРВЕНА ЗВЕЗДА - РАДНИЧКИ ЛЕПЕНИЦА КГ 25:28

Европски тријумф

ће утакмица бити крајње неизвесна, управо се и догодило. Играло се изједначено, са високим темпом и пуно резултатских преокрета. Тако се на полувремену и дошло до егал скова (13:13), што се продужило и у наставку, све до пред сам крај, када напакон поустаје Трифуновићева, једина стварно расположена играчица у

домаћим редовима, деветоструки стрелац, а до изражаја долази искуство предводника Радничког Лане Жиге, те неспориви талент Сање Радовасљевић и голмана Кристине Георгијевић, које уз помоћ саиграчица одличну партију и упорност поентирају новим бодовима.

А права посланица следи за ви-

кенд, када у Крагујевац стиже недодирљива екипа Зајечара, неприкосновени лидер и победник свих 15 досадашњих дуела у Супер лиги. Наде да им баш ми прекинемо ту серију нису превише реалне, али да ће се на делу моћи да види врхунски рукомет, више је него извесно.

В. У. К.

РАДНИЧКИ - ОБИЛИЋ 30:27

Лак посао

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 100. Судије: Грубачки (Зрењанин), Рачић (Бачка Паланка). Седмерци: Раднички 2/2, Обилић 3/3. Искључења: Раднички 16, Обилић 8 минути.

РАДНИЧКИ: Лекић, Гавриловић 3, Јанићијевић, Мандић, Радојичић 4, Златановић, Стјанојевић 5, Пејтровић, Томић, Марковић 3, Цвјетиновић 6, Милинчић 2, Николић, Илић 4, Рајичевић 2, Продановић 1, Шмић.

ОБИЛИЋ: Радовић, Катајановић, Букумировић 1, Бурђевић 1, Вујовић, Живановић 5, Милковић 1, Рајић, Алмиџијевић, Ристић, Јанић, Крстић 2, Љубичић 4, Ивошевић 13, Остојић, Павловић.

КУГЛАЊЕ

Шта то беше победа

КАО да су заборавили куглаши Водовода како се побеђује. Последњи пут у првенству Супер лиге тријумфовали су пре нешто више од четири месеца, тачније 20. новембра прошле године. И од тада - пост.

Иако су сви љубитељи овог спорта у Крагујевцу очекивали победу над екипом Металца из Горњег Милановца, гости из таквачког краја убедљиво су славили (7:1) и престижни комшије на табели.

Ипак, ако се погледа разлика у чуњевима, од само 10 поена, онда то и није толико страшно, али овде треба имати на уму један податак. Највећу разлику у мечу направио је Урош Јагличић, који је имао резултат од 633 оборена чуња, скоро 100 више од свог ривала. На жалост, његове колеге су то успеле да "раскрчме", па чак и да остану "дужни".

Овог викенда, у оквиру претпоследњег, 17. кола кола Супер лиге, Водовод игра баш против Краљевчана, последњепласиране екипе првенства.

С. М. С.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Ком обојци, ком опанци

ПОСЛЕ две недеље паузе, а у том ритму играће се цео лигашки део Националне лиге Србије, првенство се наставља утакмицама другог кола. Дерби је свакако меч у Београду, у коме се састају две

најбоље српске екипе, браниоци титуле Вукови и најуспешнији тим од како је овај спорт заживео на овим просторима, крагујевачки Дивљи Вепрови. Ово је прилика да практично једини претенденти на круну одмере снаге, јер како стоје ствари, пехар ће у јулу приградити неки од ових ривала. Зато је Спорт клуб преузео да на свом Прајм каналу, у суботу, од 13 сати, преноси овај дуел.

У осталим сусретима састају се: Витезови - Плави Змајеви, Војводе - Анђеоски Ратници и Краљевске Круне - Пантери.

М. М.

ФУТСАЛ

КОЊАРНИК - ЕКОНОМАЦ 0:7

Да се зна

ЈОШ једна убедљива победа крагујевачких „студената“ у националном првенству. Овог пута „страдао“ је Коњарник, и то на свом терену у Београду, кога је Економац, у утакмици 19. кола, савладао са 7:0.

Од почетка сусрета није се ни могао наслутити другачији след догађаја, а ефикасни у редовима Крагујевчана, пре свих, били су троструки стрелац Рајчевић, мајстор ове игре Рајић два пута се уписао у стрелце и по једном Де Соуза и Лазић.

Економац је, иначе, прошле недеље одиграо у Крагујевцу и заосталу утакмицу 18. кола, у којој је савладао екипу Ниш 92 резултатом 8:1.

Следи кратка пауза у првенству због реванш утакмице репрезентације Србије, у којој наступају шесторица играча Економаца, са репрезентацијом Мађарске, ове недеље у Београду, где „орлови“ јуре минус од једног гола.

Већ током наредне седмице, „студенте“ очекује густ распоред. Најпре у полуфиналу Купа Србије, када ће се састати са екипом

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

19. КОЛО: Коњарник - Економац 0:7, Ниш 92 - Коперникус 2:5, Врање - Колубара 3:3, Наисус - САС 5:2, Летећи Холанђанин - Марбо 3:7, Смедерево - Танго 2:2.

Економац	19	18	0	129:26	54
Марбо	19	17	0	2101:39	51
Врање	19	9	3	67:47	30
Наисус	19	9	2	87:60	29
Смедерево	19	8	3	50:59	27
Колубара	19	7	5	73:50	26
Коперникус	19	8	2	91:61	26
САС	19	7	0	72:87	21
Танго	19	6	2	111:80	20
Коњарник	19	6	0	136:121	18
Ниш 92	19	5	1	113:41	16
Л. Холан. (-3)	19	4	2	135:100	11

20. КОЛО: Економац - Летећи Холанђанин, Колубара - Смедерево, Танго - Ниш 92, Коперникус - Коњарник, Марбо - Наисус, САС - Врање.

Врања у Врању, а затим и утакмица 20. кола шампионата против екипе Летећег Холанђанина из Врбаса.

С. М. С.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

17. КОЛО: Црвена звезда - Раднички Лејеница КГ 25:28, Зајечар - Железничар 35:20, Чачак - Нопал 26:34, Раднички - Макс спорт 25:31, Наиса - Књаз Милош 30:28. Слободна је била Јагодина.

Зајечар	15	15	0	530:31930
Јагодина	15	11	1	3406:33723
Раднички Леп.16	10	1	5	364:35421
Наиса	16	8	1	7441:46317
Нопал	15	7	1	7451:45015
Макс спорт	16	7	0	9377:39014
Црвена звезда	15	5	4	6400:42114
Књаз Милош	16	7	0	9433:47614
Раднички	15	4	1	10370:4029
Железничар	16	3	12	351:4227
Чачак	15	2	11	312:4016
Цепелин	0	0	0	0:00

18. КОЛО: Раднички Лејеница КГ - Зајечар, Нопал - Црвена звезда, Књаз Милош - Чачак, Железничар - Раднички, Макс спорт - Јагодина. Наиса паузира.

АТЛЕТИКА

Дарко у залету

ПОБЕДОМ на 19. новосадском полумаратону, атлетичар Радничког Дарко Живановић показао је да припреме пред маратон у Роттердаму, који следи за десетак дана, а где му је први циљ да оствари олимпијску норму за Лондон, теку одлично, те да је у све бољој форми.

На стази дугој 21 километар, Дарко је славио испред два домаћа такмичара, иако је у конкуренцији било чак њих 400 из 10 европских земаља.

В. У. К.

БОКС

Два у једном

ЈАГОДИНА ће бити домаћин два такмичења, у исто време и на истом месту. Наиме, у недељу ће се одржати друго коло Лиге Шумадије, а резултати ће се бодовати као појединачно првенство регионона за све узрастне категорије.

Наш Раднички, актуелни екипни шампион, одвешће велики број такмичара, па се очекује прегршт медаља.

М. М.

КАРАТЕ

У топ форми

ПРЕСТИЖНИ међународни карате турнир "Златни појас" у Чачку, са око 1.800 такмичара из чак 12 земаља, прешао је одлично по кланове КК Јуниор. Јер, у конкуренцији од пионира до сениора, освојили су чак 18 медаља и заузели девето место екипно у конкуренцији 104 клуба.

Тренера Вељко Смоловић је задовољан исказаном формом пред онедељне квалификације млађих за првенство државе, те завршни круг сениора на истом нивоу, који следи 15. априла.

Звонило за победу

ТРАДИЦИОНАЛНИ турнир у Младеновцу, "Златно звоно", донео је крагујевачком Шампиону укупно осам медаља. Од тога две сребрне и шест бронзаних.

До ових сјајнијих стигле су Ивана и Јелена Вуловић, радећи кате појединачно. Бронзана одличја припала су: Маши Матић, Вери Миловић, Луки Милановићу и Ђорђу Маринковићу, с тим што су последња двојица, заједно са Јанком Николић ову колајну освојили и екипно.

У борбама је до трећег места стигао Марко Станишић.

В. У. К.

ОДБОЈКА

ВОЈВОДИНА ИПАК БОЉА ОД РАДНИЧКОГ У ПОЛУФИНАЛНОЈ СЕРИЈИ ПЛЕЈ-ОФА ЗА ТИТУЛУ ПРВАКА

Победили сами себе

Четврта утакмица

ВОЈВОДИНА - РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА 3:2

НОВИ САД - Хала: „СПЕНС“. Гледалаца: 400. Судије: Бијелић и Ђук (Београд). Резултати по сетовима: 15:25, 25:22, 19:25, 27:25, 15:12.

ВОЈВОДИНА: Миросављевић 7, Веселиновић 12, Ивовић 25, Герић 9, Мрдак 6, Л. Чубрило 3, Каџур (либеро), Сианковић 3, Маршиновић 6, Н. Чубрило, Коларић, Сивановић.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић 15, Ђорђевић 18, Сивановић 12, Илић 2, Немеш 24, Радевић 10, Панџелић (либеро), Јовановић, Ивовић 2, Благојевић 1, Ойачић, Перовић.

Петта утакмица

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - ВОЈВОДИНА 2:3

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 1.200. Судије: Градински (Београд), Пејчковић (Ужице). Резултати по сетовима: 25:22, 25:18, 24:26, 23:25, 14:16.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђировић 12, Ђорђевић 16, Сивановић 10, Илић 1, Немеш 30, Радевић 11, Панџелић (либеро), Јовановић, Перовић, Ивовић, Благојевић, Ойачић 1.

ВОЈВОДИНА: Миросављевић 8, Веселиновић 10, Ивовић 28, Герић 5, Л. Чубрило 4, Мрдак 14, Каџур (либеро), Н. Чубрило, Маршиновић 5, Врбан, Сивановић, Сианковић.

храбрости да се у завршницама са успехом преузме одговорност. Грешили су „црвени“ у смечевима више него што је требало, па се ипак ушло у „мајсторицу“.

На почетку одлучујућег сусре-

та чинило се да се време вратило три године у назад. Публика је овацијама бодрила своје љубимце, они су узвратили феноменалном игром и брзо стекли предност која је, тада је изгледало, била ненадокнадива. Илић је дизао маестрално, Немет и Ђорђевић били неумољиви, сервис убитачан, па су Новосађани изгледали сломљено. Све је врвело од лепих потеза, снажних смечева, атрактивних блокова, права одбојкашка песма, као у најбољим даним крагујевачке одбојке. Војводина ипак диже главу на крилима игре одличног Марка Ивовића. У току треће деонице придружио му се и Милија Мрдак, па стижу до 16:21. Тада следи преломни тренутак. Раднички успева да изједначи на 23:23, али искусни Герић још једном сервисом и блоком решава сет. Следећи гост добија без по муке, а у тај-бреку играло се поен за поен све до аса Стевановића и вођства домаћих 13:12, но тада Крагујевчани показују неспремност да издрже притисак и Лале заслужено славе.

Тиме је овогодишње првенство за Раднички завршено. Резултат просечан, нешто испод очекивања. Изборена је још једна европска сезона и то у Челинц купу, остварен је планирани пласман у полуфинале плеј-офа првенства, али у Купу се подбацило изостанком са завршног турнира. Све у свему, могло је и боље.

М. М.

НЕЗАСЛУЖЕНО ТУЖАН КРАЈ...

КАДА се сагледа цела серија, играло се до саме мајсторице, психолошки спремнија и ментално јача екипа отишла је у финале. То је био уједно језичак који је превагнуо на страну Новосађана, јер како другачије објаснити разлоге пораза крагујевачког састава. Наши момци имали су најпре предност од 2:1 у полуфиналној серији, затим 2:1 у сетовима у четвртом и чак 2:0 у петом мечу, али ривал је све успео да надокнади и заслужено иде даље.

Други новосадски меч био је бити или не бити за домаћина. Победа је неопходна уколико се жели даље, што је на старту везало руке пуленима Николе Салатића. Раднички је био моћан, играо одлично у првом сету, али, како се зна да су екипе сасвим изједначене, то никако није требало да их успава у наставку. Међутим, то се управо догодило, па је Војводина одмах изједначила. Клацкалица се даље преселила на страну госта, имали су вођство и велику прилику да посао заврше у четвртом мечу, али, показало се, нису били дорасли ситуацији. Почели су да играју на махове, што поред горопадних Ивовића и Веселиновића није могло да „прође“. Разлог сигурно лежи у већ пословичном помањкању концентрације и

ЦЕЦКО ПОВРАТИО ЕКИПУ КОЛИКО СЕ МОГЛО

...ПОСЛЕ БРИЉАНТНОГ УВОДА

ПРВА ЛИГА - Ж

Пет од шест

БЛИЖИ се сам финиш такмичења у Првој лиги за жене, у коме крагујевачки представници играју сасвим задовољавајуће. Протеклог викенда остварили су две победе, с тим што је Смеч 5 инкасирао цео плен, а Раднички победу у тај-бреку.

На домаћем терену старији крагујевачки састав водио је велику борбу са екипом Новог Сада. Прва два сета девојке су одиграле испод сваког нивоа и критике, и изгубиле са невероватно убедљивом разликом. Буђење је уследило у финишу трећег сета, па су до краја меча ствари ипак дошле на своје место. Резултат по деоницама гла-

сио је 16:25, 7:25, 25:23, 25:14, 15:9.

Смеч је одиграо меч у Нишу, са „фењерашем“ Студентом и добио 3:1, по сетовима 22:25, 25:19, 25:21, 25:18. Сусрет је имао више значај престижа, јер обе екипе већ знају свој пласман у овој сезони.

Наредног викенда наши тимови играју са екипама које своју судбину

решавају баш у последњем овосезонском колу. Раднички иде на ноге провласираном Железничару у Лајковац, док Смеч 5 дочекује Јединство из Старе Пазове, које узима другу позицију са два бода заостатка. Победник лиге иде директно у највиши ранг, док другопласирани игра баш са претпоследњим из Супер лиге. М. М.

СКИЈАЊЕ

Само једна трка

СКИЈАШКА сезона за ову годину полако се приводи крају, па је на програму све мање трка, организованих углавном као прилика за скупљање поена.

Тако је репрезентативка Србије, Крагујевчанка Невена Игњатовић у протеклих седам дана само једном изашла на стазу. Било је то у зимском спортском центру Малбуну у Лихтенштајну, где је вожен ФИС слалом. Невена је заузела 19. позицију, што је вредело 27,26 бодова.

М. М.

БАДМИНТОН

Јанин првенац

МЛАДИ бадминтонаши крагујевачког БК Равенса, остварили су изузетан успех на прошлонедељном традиционалном јуниорском турниру у Ковину.

У конкуренцији 80 такмичара из целе Србије, „гавранови“ су освојили чак седам медаља. Златне су припале Ањи Велимир код девојчица узраста до 13 година и Давиду Ђусићу међу дечацима до 17 година. У истој категорији сребрног одличја помогао се Лазар Милојевић, што је пошло за руком и Милици Соколовић и Мињи Миловановић, девојчицама старим 13, односно 11 година. Бронзане медаље нашле су се око врата једанаестогодишње Јане Недељковић и шест година старијег Вељка Симоновића.

Већ овог викенда на реду је традиционални турнир А категорије у Новом Саду, за сениоре.

С. М. С.

СТРЕЉАШТВО

Растерали их ратари

НАЈБОЉИ крагујевачки млађи јуниори и кадети, њих 13 укупно, учествоваће овог викенда, 7. и 8. априла, у Кинди, на првенству Србије у гађању ваздушним оружјем.

Такмичење је, иначе, било заказано за 1. април, али је одложено због протеста земљорадника у Војводини.

С. М. С.

РВАЊЕ

Сваком медаља

ТРЕЋЕ место освојили су рвачи Радничког на прошлонедељном, јубиларном, 10. Трофеју Београда за кадете и другом Купу Србије, на коме је учествовало преко 100 рвача из 20 српских клубова, Хрватске и Мађарске.

Сребрне медаље за Крагујевчане припале су Дунчићу у категорији до 54 килограма и Ибрахимовићу до 63, а бронзе Вујовићу, Костићу и Вуловићу, у категоријама до 46, односно 58 и 76 килограма.

Друго коло Купа Србије у сениорској конкуренцији, на програму је овог викенда у Спортској хали „Језеро“.

С. М. С.

БИЦИКЛИЗАМ

Дер

- несаломиви

ПОБЕДНИК прве трке нове сезоне Лиге Србије, под називом „Велика награда Новог Сада“, која се возила прошле недеље на стази у Ковилу, био је крагујевачки „друмаш“ Жолт Дер.

Он је за нешто мање од два и по сата прешао стазу дужице 105 километара, оставивши иза себе групу која је после минут и по ушла за њим у циљ. Други у тој групи, а трећи у укупном пласману био је такође наш представник Есад Хасановић.

Крагујевчани су на постољу имали још једног представника, младог Дејана Марића, који је у категорији до 23 године освојио треће место.

Наредна, друга трка за Лигу Србије, од 12 укупно, на програму је 12. маја.

Турска премијера

БОЈАН Ђурђић, бициклиста Радничког који ове сезоне вози у дресу турског „Салкано тима“, заузео је пето место на трци „Трофеј Новог Сада“ у планинском бициклизму, одржаној на стази фрушкогорског излетишта Поповица.

Ово је прва сезона да се у Србији вози „Салкано куп“, који је, на премијери, окупио учеснике из 13 држава. Ђурђићу је за пето место припало и осам светских бодова, јер је трка била у такозваној високој Ц2 категорији.

Овиме је и званично почела сезона у планинском бициклизму у Србији, тако да се недељна трка, истовремено, бодовала и за Лигу Србије.

Наредна трка „Салкано купа“, на програму је већ овог викенда у турском Горему.

С. М. С.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

П Е Т А К

КОШАРКА (Ж): Раднички - Беочин, хала „Парк“ (19.00)

С У Б О Т А

ФУДБАЛ: Раднички 1923 - Хајдук (Кула), стадион „Чика Дача“ (16.00)

РУКОМЕТ (Ж): Раднички Леуеница КГ - Зајечар, хала „Језеро“ (19.00)

Н Е Д Е Љ А

ОДБОЈКА (Ж): Смеч 5 - Јединство (Стара Пазова), сала „Артем“ (17.00)